

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Az apát ur általánosít.

Budapest, november 28.

(K.) Molnár apát a budgetvita első napján kibeszélte az ülést. Az ő dolga. Hosszan beszélt az erkölcsök hanyatlásáról. Ezen se szabad csodálkozni. Pap, tehát prédikál. De az erkölcsprédikációnak az volt a csattanója, hogy az antikváriusok kirakatában s egyes rikkancsok kezében erkölcstelen képes levelezőlapok rontják az ártatlan ifjúságot — *ha ugyan van még egyáltalán ártatlan ifjúság.* Oh, itt álljunk meg. Az apát ur itt leleplezi magát. Az apát ur itt megmutatja, hogy kissé merészen általánosít s néhány képes levelezőlap miatt azt is kétségbevonja, van-e még egyáltalán ártatlan ifjúság.

Az apát ur tehát kissé merészen általánosít. Ennek a faktumnak megállapítása nem fölösleges, ha el akarjuk kísérni az apát urat azon a hosszú uton, melyet ma a t. Házban megfutott. Mert ennek az utnak legjellegesebb állomásán azt próbálta bizonyítani az apát ur, hogy a rendszer egyáltalán nem változott s kivált a közigazgatás dolgában most is csak olyan csehiül állunk, mint akár a letűnt rendszer napjaiban. Mivel próbálta ezt bizonyítani az apát ur? Egy képpel és sok adalékkal. A kép a sportéletből való, a sok adalék valószínűleg az életből. A kép azt akarta elhitetni, hogy Széll Kálmán amolyan papírosból csinált sas akart lenni, amelyiket fogolyvadászok szokás a levegőbe bocsájtani, hogy a megriadt foglyok lenn maradjanak s a vadászok könnyebben hozzájuk férhessenek. De hát, gunyolódott az apát ur, a foglyok nemsokára megszokják a papírosból való sást, amelyik sohasem csap le rájuk s aztán csak úgy röpdösznek tovább, mint azelőtt. De az apát ur a kiindulási pon-

ton téved. Széll Kálmán semmilyen sas se akart lenni és kivált senkit sem akart megijeszteni. A puskásoknak meg éppen senkit se akart kiszolgáltatni. Amit akart, az egyedül a békeesség volt. De olyan békeesség, hogy a vadász is jól érezze magát s a fogolynak se kelljen félnie. Ha ugy képzelte volna Széll Kálmán, hogy az adminisztrált nép tovább is az a fogolycsapat maradjon, amelyikre vadászni szabad, akkor talán élt volna valami vadászfuranggal. De más akart. Ne legyen vadász és ne legyen fogoly. Aki adminisztrál s akit adminisztrálnak: egyformán csak azt tegye s azt tehesse, amit az ország érdeke parancsol, a törvény megenged, a jog megkövetel s az igazság diktál. Ezt akarta. S az apát ur, mikor a sportéletből veszi a képet, csak azt árulja el, hogy ő a kormányzást vadászatnak nézi. Ennyit az apát ur képeről.

S most térjünk át az adalékokra. Az apát ur igen sok olyan esetet hozott fel, amely a közigazgatás egyes közegeinek atrocitását mutatja. Ha jól esik az apát urnak, szívesen elismerjük, hogy a felhozott esetek közt csomóval akad olyan is, amelyiktől kiver az ember hátán a libabőr. Borzalmas, hogy közigazgatási tisztviselők így élhessenek vissza hatalmukkal. Mikor ezt konstatáljuk, az a föltevésünk, hogy a bokrétaba kötött atrocitások szórul-szóra ugy igazak, ahogy őket az apát ur elsozárta. Pedig van némi aggodalmunk, hogy nem egészen ugy igazak. Az esetek egyikét-másikat mintha már ismernők abból az időből, mikor preparált hírek voltak a néppárt hivatalos lapjában, vagy később jól kikészített interpellációk a t. Házban. Azok a visszaélések és atrocitások ugyanis, melyeket ismeretlen hírküldők a néppárt irodájának szoktak rendelkezésére bocsájtani, némiképpen hasonlítanak a nevezetes Schöberl-ágyhoz,

mely nappal szék, éjjel ágy s végezetül burtor. Ezek a hírek is előbb szenzációk az *Alkotmányban*, aztán interpellációk szerdán vagy szombaton s végül még mindig elég jók tölteléknek egy budgetbeszédhez. Hát némi kétségünk van az apát ur adalékainak megbízhatósága szempontjából. Legalább is tanácsosnak véljük bevárni azt a rostát, melyet a miniszterelnök aligha fog kimélni az apát ur adalékaitól. De hát vegyük, hogy mind igaz az apát ur valamenyny adaléka. Még azok is, amiket nem mondott el. De szabad-e még akkor is általánosítani s tíz vagy akár ötven esetből azt a merész általánosítást elkövetni, hogy tehát ázsiai az egész közigazgatásunk s az ilyen közigazgatásnak szives patrónusa a miniszterelnök? Szinte kínálkozik a föltevés, hogy aki néhány erkölcstelen levelezőlap miatt már azt se hiszi, hogy van még ártatlan ifjúság, hasonló merészséggel a közigazgatás szelleme fölött is pálcát tör, mert vannak talán közegek, akik a legvilágosabb szóból s a legvilágítóbb példából sem értenek s még most is hajlandók visszaélésekre.

Ha azt mondta volna az apát ur, hogy a közigazgatás reformja nagyon sürgős, mert a mai szervezet mellett még a miniszterelnök jó példája és világos utasítása se mutatkozik az egész vonalon elégségesnek: intelmének komolysága elől nem illet volna elzárkózni. Ha azt mondta volna, hogy miért nem üdvözlik mindenütt a közigazgatás hivatalnokai örömmel a rosszra és erőszakra való kényszerítés megszűnését és mért nem teszik gyönyörűséggel a jót, amit csak könnyebb tenni, mint rosszat és erőszakot: az apát ur kijelentéséhez csatolnók a magunkét. Valóban rejtélyes jelenség, hogy ma is akadnak még itt-ott erőszakos tisztviselők, mikor az erőszakért nem jár juta-

T Á R C A.

A star.

(Premiére a Nemzeti Színházban.)

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Ábrányi Emil.

Nem lehetünk kétségben az iránt, hogy amit a Nemzeti Színház ma este bemutatott: bécsi különlegesség. A szerző, Bahr Hermann, tulajdon kezeirásával ezt a címet adta darabjának: „Der Star, ein wiener Stück.”

De nem is szükséges a szerző osztályozása. Olvassuk el a darabot eredetiben (könyvalakban egy berlini cég adta ki) és lépten-nyomon specifikus bécsi alakok állanak elénk, akik ugy beszélgetnek egymással — még a magasabb affektusok pillanatában is — mint idehaza nálunk a Bécsből importált előkelő fiakkor-koesisok.

Az osztrák Kaiser-stadt különleges zsargonja szólal meg a wiener Stüekben szereplő bécsi típusok száján. A szobaleány és a mágán, az inas és a drámai primadonna, a kis külvárosi színésznő és a művelt orvos-tudor, a gazdag fakereskedő és a hatalmas klakk-főnök: mind a bizalmas, kedélyes bécsi dialektust beszélik. *Lini*, a primadonna szobaleánya, csak ugy beszél a kritikuskokról: Azok a disznók! Da kann i kan Respekt haben vor solche Leute — i net! — *Ladinsér* Lóna, a híres művésznő, a star, *bisschen* helyett azt mondja *ein bissel* és ilyenforma kifejezéseket használ: Es wird mir *nix g'scheh'n!* — *Haben S' den Parfum nicht vergessen?* — *Prosit!* Wenn ich aber einen *Schweips* krieg? — *Mosel*, a bécsi kapellmeister, aki Lóna szőarén rendezés leiszsa magát a sárga földig, imigyen dohog a kevert társaságra: *Oes hab's doch keine Manieren!* *Banasche!* — *Wigidak*, a gazdag fakereskedő, így kiált föl: *Sans S'*

floh! I versteh' das net! — *Flóra*, a kis színésznő, Lóna intim barátja, így jellemzi magát és a házasság intézményét: *Das is nix für uns!* *Mir san dumm!* — A klakk-főnök azt mondja Lónának: *Red mir nix vor!* — Még a művelt doktor is minduntalan ilyen kifejezésekre ragadtatja magát: *A ja, sixt es!* *B'soffen san s'*, also können s' ja geh'n! — És a kórus, a Lónánál mulató művészek és gavallérok kórusa, ezt a nem éppen irodalmi magaslaton álló dalt intonálja: *Gestern san mer b'soffen g'wes'n, heute san mer's wieder!*

Magyar fordítás ezt a bécsi szargont nem adhatja vissza, mert nálunk magyar tájszólást nem beszélnek a főváros szalonjában, magasabb körében. Budapesti magyar dialektus nincs, hogy azt, ami ebben a darabban *wenarisch*, megfelelő magyar szólás fedezhetné.

De a darabban szereplő bécsi alakokat sem élvezhetjük tulságosan magyar szinpadon.

Akármenyre szomszédunk is Ausztria, akár milyen közel fekszik is Bécs Budapesthez: karakter dolgában — hála istennek — ég és föld a különbség a magyar és az osztrák-német közt. Ezen az igazságon még az sem üt esorbát, hogy vannak itt minálunk tévelygő, rossz izlésű emberek, akik rajongva utánozzák a bécsi *sán-t*, a bécsi gigerlit és bolondulnak mindenért, ami Bécsből jön. Budapesten a jobb izlésű körök csak *muzsikával* veszik be a bécsi sánt és hamurt; csak akkor, ha Strauss János kecses valcereinél, operette-alakok gyanánt táncolnak be hozzánk.

Bahr Hermann darabjából érdekes és jóleső tanulságot vonhatunk le magunknak: a mi színészvilágunk erkölcs, izlés, jellem, önéret, jó modor dolgában *magasan föltötte áll* a bécsinek.

Föl kell tennünk, hogy az a *Ladinsér* Lóna, akit Bahr Hermann bemutat, elsőrangú színésznő, igazi star, a bécsi sajtó és közönség kegyeltje, mert hódolattal beszélnek róla mindenütt, akinek egy-egy drámai alakítása (Bahr a *Fédra* cím-szerépet játszotta vele) eseményszámba megy.

Nos: milyennek látjuk a híres, nagy bécsi művésznő magán-életét? Lónát, a híres színésznőt, sok ideig egy osztrák arisztokrata, egy gazdag gróf tartja ki. A gróf megházasodik; feleségül vesz egy jólnevelt mánáskisasszonyt és Lónát otthagya, békeességben, talán végkielégítéssel. Vigasztalásul nála hagyja Franzot, az inasát, aki nagyon előkelő ember és szörnyen lenézi urnőjét és az egész művésze-világot. Lónának ez a vigasztalás elég. Szerette a grótot? Talán. Semmiestre sem tulságosan, mert a gróffal való intimviszonya közben időnkint átengedte magát *Rohr* doktornak, a színház orvosának, aki olyan *Lumas*-féle doktor, de persze *wenarisch* hamúrban fölereszte; jó és kedves háziarát, de bölcsesége a *Naschmarkton* termett; ha flözofál és moralizál: szentenciáiban nem emelkedi tul a józan polgári okosság, a Floh-ban és Kikeriki-ben közölt élees elmélkedések színvonalán.

Kevésell azután, hogy Lónát gróf Blowitz — végkielégítéssel vagy a nélkül — ott hagyja: a híres színésznő kárpótlást keres. Minden áron szeretni akar, naiv, odaadó, nagy szerelemmel, ahogy „a káplár a maga szakácsnőjét szereti” (valóban magas régiókban keresi a nagy szerelem mintaképet!) és csakhamar megfogja magának *Wisinger* Poldi posta-hivatalnokot. Ez az ur nagyon rossz drámákat ír, de esinos fiu és huszonhárom éves. A kis megszüdült gimpli egy ideig boldogan turbékol a híres esalogánnyal a *Salesianer-gasse* valamelyik eldugott házában, ahol a randevuikat tartják. De boldogságuk eloszlik, mint a kiméra. A szeszélyes star, a neuraszténikus művésznő ideges féltéssel, örökös szemrehányással halálra gyötéri a fiatal embert. Poldi ur ezenkívül esömört kap a nagy művésznő környezetétől. Már-már feleségül veszi Lónát, de völégénységének a tiszteletére a művésznő barátjai és tisztelői olyan bakhanliát esapnak Lóna termében, hogy ehhez hasonló mulatság nálunk Budapesten csak a rendőri felügyelet alatt álló házokban, az alkalom-

lom, sőt el nem marad a büntetés. A szervezetben kell tehát hibának lennie. A szervezet az oka, hogy egyes közegek máig se tudták vagy nem akarták megérteni a változást, a jobb idők hajnalodását. S ha soha, most világosan kitetszik, hogy a közigazgatás reformja még akkor sem fölösleges, ha felülről a legjobb szellemet akarják is önteni az adminisztráció szervezetébe. Erre tanácsos is rámutatni. De az apát ur nem ezt tette. Az apát ur megint csak általánosított és kissé merészen általánosított. *Tíz* vagy akár *ötven* visszaélés miatt ráterítette a vizes pokrócot arra az egész adminisztrációra, melynek tisztviselőit talán még *ö* sem merné megtagadni rokonszenvét és elismerését. Nehány süket embert lát, akinek hiába szól az új rend harsonája s a süketek közé áll ő maga is süketnek, aki makacsul tagadja, hogy az a harsona szólta volna. Pedig szólt. A megváltott, jobb természetűeknek visszaadott tisztviselők bizonyítják, akik mernek megint jók, törvényesek és méltányosak lenni. A megváltott, szabadon lélegző nemzet bizonyítja, mely ujja éledt. De az apát ur süket a süketek közt, vak a vakok közt s néhány adalék-ból, amit vakon is kitapogatót: általánosít.

Az adalékai igazak, ha igazak. Meg fogjuk tudni nemcsakára. De hogy a következtetései nem igazak: már ma is tudjuk. Sohincs annak igaza, aki általánosít . . .

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, november 28.

Sötét felhő jelent meg ma az ülés megnyitása előtt a Ház horizonján. Nem viharfelhő, hanem a legsötétebb unalom fenyegető felhője. *Molnár* János fenyegetőzött vele, hogy kibeszéli az ülést. És fenyegetését be is váltotta. Még szerencse, hogy mindjárt az ülés elején nem juthatott szóhoz s így csak az ülés idejének reá eső részére vonatkozhatott a fenyegetés. Az első szónoknak, mivel a költségvetési vita első napja volt, természetesen az előadónak kellett lennie. *Am Neményi* Ambrus előadói beszédének nemcsak ez a helyértéke volt, hogy megakadályozta a *Molnár* János elcsúszását, hanem volt igen jelentékeny belső értéke is, a maga komoly, érdekes tartalmánál fogva. Hogy a pénzügyi bizottság hivatalos kézzel bízza a költségvetésnek a parlamentben való képviselését, azt ma a budgetnek nemcsak világos, tömör ismertetésével, hanem

szerzők titkos szalonjaiban verődik össze. A drámaíró postahivatalnok illúziói romokba hullanak. Végképpen kiábrándul a nagy művésznőből és feleségül veszi Mártha hugának a jókedvű barátnőjét, Danzer Gerty polgár-kisasszonyt, akinek sok jelleme is 50.000 forint hozománya van. A star némi emóció után szintén vigasztalódik. Megvizsgálja az a gondolat, hogy a házasság ugyem neki való. És ennek a gondolatnak az elvi magaslátán folytatja viszonyát *Blowitz* gróffal, aki mint korrek arisztokrata-gentleman egy évig hü volt a feleségéhez és most megteszi *Franz*nak, a a büszke inasnak, azt az örömet, hogy visszatér ünnepelt primadonnájához.

Bahr Hermann a zsurnaliszta éles szemével és nagy tapasztalásával figyelte meg a *Star* összes alakjait, akiket színpadra hozott. Ugy kell azokat vennünk, mint a bécsi színészvilág teljesen pontos, teljesen hü fotografitát. És ha nézzük ezeket a léha, jellemetlen alakokat, akikben hóbot, excentricitás, karrikatura és fellobbanó szeszély az is, a mi nemesebb emberi érzésre vall; ha nézzük ezt a híres művésznőt, aki kitartatja magát egy gróffal, tegeződik a klakkionókkal és az egész világgal, viszonya közben átengedi magát a színház orvosának és ki tudja még hány mellékes mecénásnak, költőnek, kritikusnak, színészkollegának, kereskedőségének és tüzoltónak; ha nézzük azt a falánk, félkegyelmű, korruptált társaságot, a lakomák és egyéb jutalmak fejében dicsőítő riportereket, a reklámban dolgozó, klakórikkal szövetkező, tisztán bevételekre törekvő szerzők, a nyilvános utcalányok stíljében flirtelő színésznők és állatias gyönyöröket vadászó mecénások aljas bandáját, azt a tökéletes *canaille*, mely a star szalonjában tombol: büszke örömmel érezzük a bécsi és budapesti állapotok közt levő különbséget. Érezzük, hogy a mi színészvilágunk nagyja, a magyar színpad starjai magán-életükben is tündöklő csillagok; magán-életükben is megőrzik a női szemérem báját és méltóságát; szabadabban rendelkeznek

együttal erős, értékes kritikájával, az államháztartás helyes elveinek velős kifejtésével bizonyította be *Neményi*, akinek beszédét mindvégig eleven érdeklődés kísérte a Ház minden oldalán.

Molnár János jött azután az *ö* előre hirdetőt nagy beszédével, amely csakugyan hosszú lett, nagyon hosszú. Az apát urnak sikerült hibonyitania, hogy nem minden igény nélkül pályázik a *Kálmán* Károly koszorújára. Hát osztozzanak meg rajta békességben.

A vitát holnap folytatják. Az ülés első szónoka *Kossuth* Ferenc lesz. Az *Ugron-párt* részéről *Visontai* Soma fog elsőnek felszólalni.

A képviselőház ülése november 28-án.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: *Daniel* Gábor.

A kormány részéről jelen vannak: *Szöll* Kálmán miniszterelnök, *Plósz* Sándor, *Lukács* László, gróf *Széchenyi* Gyula.

A Ház harmadik olvasásában elfogadja az öntözés-csatornákról és a ruma—klenaki helyiérdekű vasút engedélyezéséről szóló törvényjavaslatokat.

Következik

az 1901-ik évi költségvetés

tárgyalása.

Neményi Ambrus előadó: Nem változott semmi a politikai viszonyokban, de nem változott — fájdalom — az általános közgazdasági helyzet sem. Ennek a helyzetnek következménye, hogy most még nagyobb követelések lépnek fel az állammal szemben mint rendes időkben. Ellenben azok a rendkívüli források, amelyekből az ilyen követelések kielégíthetők volna, egyelőre kevésbé kiadók, mint voltak a közel múltban. Mert az előiránnyal szemben eddig igen sürűnt azt a kiölgést haladtok, hogy a bevételi tételek szándékosan vannak alacsonyabban felvéve és hogy a zárszámadások ennél fogva, habár örömdetes irányban, ez előiránnyal irrealitást fogják bizonyítani. Ez a szemrehányás, egyike a legkellemesebbeknek, amelyekkel bármely pénzügyi kormányzatot illetni lehet, de attól kell tartanunk, hogy ezután legalább egy ideig mind ritkábban fogunk vele találkozni. Tapasztalás bizonyítja, hogy az a rendszer amelyet a pénzügyi kormányzat évek óta következetesen folytatott, megfelelő volt és közgazdaságunknak helyes megítélésén alapult. (Helyesítés a jobboldalon és a középben.) Annak a rendszernek, hogy a költségvetésben sohasem merítettük ki teljesen a bevételeket hogy mindig gondoltunk a visszaesésnek lehetőségére, köszönniük egyrészt a pénzügyi eredményekhez konszolidációját, tudnunk azt, hogy most, mikor egész Európával együtt mi is nyilvánvaló kedvezőtlen gazdasági viszonyok hatása alatt állunk mégsem vagyunk kénytelenek állami háztartásunkat megszorítani és az előiránnyal redukálni. A tisztviselői szervezetnek kiszélesítése napjainkban nemzetközi divat lett ugyan, mégis tudnunk senol sem okozhat oly komoly aggodalmakat, mint nálunk. Veszede em ez nemcsak a kineztársa, hanem a társadalomra is, mert a nemzeti intelligenciának legbesebb tehetőségeit tömegesen vonja el a munka szabad

szívük fölött, mint mások, de a zseni, a temperamentum és a művészet privilégiuma nevében nem távolodnak el a pirulás nélkül az általános kötelező, a polgárinak mondott tisztességtől, nem csinálnak életélet a botrányokból és megvetik a kitarított szerelmet; egészen betöltik fényes hivatalukat a színpadon és arra is ráérnek, hogy anyai kötelességeiket teljesítsék; még akkor is, ha nem lehetnek boldog asszonyok többé.

Nálunk sem prúd a színésznő; a kollegialitásból fakadó patyaskodás, az intimitás bizonyos neme, a hangnak bizonyos szabadsága nálunk is megvan. De a *Ladinszer* Lónához hasonló primadonnához képest a mi elsőrangú művésznőinket Veszta-szüeknek mondhatjuk. Olyan kompánia, olyan dözsölés, amilyent Lónádól látunk, Magyarországon csak a legripesabb vidéki színpad valamelyik beutóját környezheti; Budapesten csak az Orfeumok idegen primadonnái rendeznek e felét, becsapott bécsi utazó-ügynökök asszisztenciájával.

Köszönnük *Bahr* Hermannnak ezt a tanulságot. Ha egyébrét nem: ezért érdemes volt bemutatni ezt a wiener stück-öt: bár valamelyik kisebb színházunkban szivesebben láttuk volna, mint a nemzeti színpadon. Hiszen a szerző hazájában, Bécsben is a Deutsches Volkstheater adta elő, nem a Burg-színház.

Ez a mi saját, külön tanulságunk a bécsi szerző speciális darabjáról.

A másik, az általános elvi magaslátan álló tanulság ez volna: Kiváló színésznőnek nincs megengedve a szerelem; legfőkébb a szeretkezés. A starnak fény, pompa, dicsőség, járma kell, nem kiesies boldogság. A star nem adhatja magát oda egynek, mert a star a közönség; a starhoz joga van mindenkinek, aki két forintot leszur a színház pénztárából. A star, *Wisinger* barátom — mondja *Rohr* doktor — nem rendelkezik maga fölött, mert eladta magát a publikum-

versenyétől és besorozza őket olyan körbe, ahol ünrendelkezősük, előmenetelők és szabad érvényesülésük nagyon szűk határok között mozog.

A tisztviselői fizetéseknek rendezését, különösen az alsóbb fokozatokon többé napirendről levenni nem lehet. De vajon lehetséges-e a tisztviselők jogos igényeit kielégíteni és ezzel együtt az igényre jogosultak számát folyton szaporítani?

Egyszerű mechanikus uton, azaz olyképpen, hogy kimondjuk, hogy az összes fizetések ezután ennyi vagy ennyi százalékkal felemeljenek, ez a kérdés többé meg nem oldható. Hanem meg kell oldani szervesen és mélyreható reformok útján, amely reformoknak keresztülvitelében maguknak a tisztviselőknek kell vezető szerepet vállalniuk. Meg kell oldani legelső sorban a közigazgatás egyszerűsítése útján; de meg kell oldani olyképpen is, hogy a személyzet folytonos szaporításának határozottan véget vessünk, sőt amikor lehetséges, a meglévő számot is apaszszuk, a munkaerőt jobban kihasználjuk és a rokon hatásköröknek teendőit összevonjuk.

Mert az államélet fejlődését a mai világban valamely meghatározott ponton megakasztani nem lehet; sem kormány, sem parlament nem deklaráltja, hogy bármi történjék is, bizonyos határokon túl az állam semmi esetre sem fog elmenni. De a személyzet szaporításának határt szabni igenis lehet, különösen akkor mikor évek hosszú során át erőnknek tetemes részét arra fordítottuk, hogy az állami szolgálatot bőven lássuk el mindentelő munkaerővel. (Helyeslés és tetszés a jobboldalon.)

Nemcsak a kiadásoknak emelkedése int bennünket a legnagyobbat tartózkodásra. hanem még inkább állami bevételeinknek elemzése. Ha a bruttó-jövedelmet nézzük, akkor bevételeink legontosabb csoportját ma már nem az adószolgáltatás teszi, hanem az üzemek és a jövedékek. Ezeket kell tehát legelső sorban szemügyre venni. Az üzemeknek jelentőségét nem lehet eléggé hangsúlyozni, hiszen látjuk hogy három ilyen üzemnek az államvasutaknak, a postának és a dohány-jövedékek bruttó-jövedelmé több, mint az egyenes és a fogyasztási adóknak bruttó-jövedelme együttvéve. De az állami üzemeknél ez idő szerint — a vasutaink most örömdetésen fellendülő közszékvitelét e tekintve — egyáltalában nem tapasztalunk számottevő emelkedést, amint hogy hanyatló közgazdasági konjunktura mellett az ilyen emelkedés el sem képzelhető. Valóságos emelkedés csak két üzemnél tapasztalható: a postának és a dohányjövédéknél, sőt, ugy látszik, mintha ez a jövedelmi forrás kedvező és kedvezőtlen időkben mindig egyaránt emelkedne.

A költségvetés kiadási részébe beállítottuk a kvótának magasabb összegét szükségképpen be kellett állítanunk a bevételek közé az átutalási eljárással kapcsolatos nagyobb jövedelmét is a fogyasztási adóknak.

De ez nem jelent annyit, hogy különbség nélkül minden új kiadást magunktól elutasítsunk, tekintet nélkül arra, hogy gyümölcsöző vagy meddő kiadásról van-e szó. Sőt éppen a kedvezőtlen időkre való tekintettel vagyunk kénytelenek nagyobb beruházásokhoz folyamodni. Azért helyes az, hogy az állam a mostani időkben is folytatja a beruházásokat és végrehajtja azt a beruházási programot, amely részben a költségvetésben foglaltak, részben abban a beruházási javaslatban van letve, amelyet a pénzügyminiszter a múlt napokban a Házban bemutatott. Hogy ezek a beruházások a költségvetésből kivették, azt kitölgasoini nem lehet, mivel alig van oly állam, mely ekkora beruházásokat

nak; és a publikum többé nem eresztí el; a publikum birkora fél veled és a publikum erősebb lesz. mint te. Tudod-e te, naiv fiatal ember, mi az a star? A star olyan teremtés, akinek mindene megvan, amit csak ember kívánhat: van pénze, dicsősége, szerencsége. De ennek a fejében eladta magát az ördögnek, — és ez az ördög a publikum!

Ezt mondja *Bahr* Hermann a doktor szájával. Hogy van valamelyes igaza, nem tagadom. De úgy vélem, hogy az ördög — vagyis a publikum — mégsem olyan fekete, mint amilyennek *Bahr* Hermann festi. A közönség a művésznőtől csak azt kívánja, hogy legyen a színpadon fényes, elragadó, szuverén; azzal nem törődik, hogy a színpadon kívül boldog-e, vagy boldogtalan; szeret-e valakit nagy, hűséges szerelmmel, vagy nem adja magát senkinek és csak a hivatalának él? *Catalan*ól sohasem kérte számon a két gyermekét; nem vette rossz néven *Nilsen* Krisztinától, hogy hűségesebben ragaszkodott a férjéhez, mint egy nyárs-polgár-asszony; *Laborfalvy* Róza művészetét sem devalválta, hogy mintaszervi felesége volt illusztris férjének, *Jókai* Mórnak; *Duch* nagyságából sem vett el semmit, hogy éveket át csak egyet boldogított a szívével, a szerelmével. Hány példát hozhat még föl a múltból és a jelenből? Hány példával bizonyíthatom, hogy a színésznőnek — a legnagyobbak is — éppen úgy meg van engedve a szerelmek és a házasság boldogsága, az egyhez való ragaszkodás, mint a legközönségesebb asszonyoknak? Az a tétel hamis, hogy a starnak feltétlenül inszolidnak, könnyelműnek kell lenni; hogy a színésznő csak akkor lehet nagy a színpadon, ha a magánéletben — courtesane. Minden attól függ: mekkora ábrázoló zsenivel rendelkezik a színésznő? Ha megvan benne az alkotó tehetség: kiérezheti, kitálálhatja és magáéval teheti az élet minden igazságát, a nélkül, hogy kénytelen volna személyes lobocátkozással kitapasztalni az élet minden szénjét; mindent, ami az élet-

folyo jövedelméből teljesíteni képes. Mert, ha elvül felállítanak, hogy nagyobb beruházásokat is mindig csak folyó jövedelmekből szabad teljesíteni, ez annyit jelentene, hogy az állam csakis bőséges esztendőben teygen beruházásokat, amikor gazdagon folynak a jövedelmek, amikor szabad föbbletei vannak, melyek új alkotásokra fordíthatók. Valójában azonban a helyes politika nem ezt mondja, nem arra sarkítja az államot, hogy akkor, amikor a magán-vevényesség amugy is foglalkoztatja a munkástömeget és tokozza a munkának a bérét és a nyersanyagok árát, hogy akkor lépjen közbe az állam a maga tövényességével és a fmagy beruházásaival, hogy még erősebben szöktesse fel a munkabérekét, a nyersanyagok és a fogyasztási cikkeknek árát. Ellenben egyszerű az a politika, hogy akkor, mikor a magán-vevényesség bátorlalan és kimerült, amikor a munkások foglalkozás nélkül szöklöködnek és mikor a nyersanyagok nincsen fogyasztóia, hogy akkor lépjen fel az állam és segítse átútdalmi az átmenetet az újabb föllendülés korszakáig. (Helyeslés jobbetelő.) Ajánlja a költségvetést a részletes tárgyalás alapjául eltoadásra.

Molnár János: Igazat ad a miniszterelnöknek, hogy az ő és a szölkök politikai eltoadása között a különbözet egész világa van. Söt egész mindensége van a különbözeteknek s haláját fejezi ki a miniszterelnöknek, hogy ezt kijelentette, mert ez által kimutatta, hogy ő sem áll közelebb a keresztény elvekhez, mint elődje, báró Bánffy Dező.

A költségvetésre áttérve, pártja nevében kijelenti, hogy azt nem fogadja el. Oka ennek a kormány iránt viseltetett bizalmatlanság. A közérköcsök folyton süyvednek, dacára, hogy a kormány fölhívatolans lapja, a „Magyar Nemzet”, ennek ellenkezőjét hirdeti. Az ifúságnak szabadon áruhatjuk a legundokabb nudításokot, a gyilkosságok, gyermekölések és öngyilkosságok száma folyton szaporodik. Felolvassa a föhívatolans „Magyar Nemzet” vezökölkének egyes részeit és cölöni iparkodik azon állításait, mintha a közölápotok most jobbakk lennének, mint ezelött voltak.

Midőn a miniszterelnök a kormányelnöki szöket eltoadta, a közvélemlény őt egy sashoz hasonlította, mely magaras fölreplítve, sas módjára rettegésben fogja tartani azon apró madarakat, akik a régi állapotokat előidéztek, vagy még ahhoz ragaszkodnak.

Csak hogy azok észrevették, hogy a miniszterelnök nem sas, hanem galamb, mely ide odo turbókol, odo nem árt hat nekik. Nem is félnek tőle. Nem ad igazat a miniszterelnöknek, hogy a bosszu fogalmát öszetveszteli a megtörás fogalmával s nem bünteti meg azokat, kik elődje alatt szabadon garázdálkodtak az országban. Szölkö ölsöröl egy pár esetet, melyekkel bizonyítani akarja, hogy a közölápotok még most is ziláltak, sőt a közigazgatási tisztviselök még most is oty brutálisak, mint ezelött voltak. Ilyen Ráköczy István rásági főszölgabíró esete, aki minden ok nélkül hatszor poonított egy magát teljesen tisztességesen viselkedő lelet s végül a esendörökkel a disznóba záratia őt. Ilyen dolgot történtek Csongrádon. Sátorfalja-Ujhelyen, Aradmegyében stb. De a legürösabb Gomboxon történt. A talu piébanosa 12 darab rezgő nyárfát ütett el, melyek ágait és leveleit egy Baumgarten nevű polgar esköli letekta a fárol. A piébanos följelentésére az apatini szölgabíró Baumgartent az 1879 évi 40. törvények értelmében testi épség elvni kibágás vádja alá mentette föl, holott ezzel vádolva

ben bün és piszok. Ha nincs meg benne az alkotás, sejtő, intuitív talentum: végig hemperghet a tilos szerelem minden lépésőjén, bujálkodhatik ezer férfival — nem használ neki semmit az a roppant változatosság. A világ legnagyobb courtisaneja lesz, de nem a világ legnagyobb színésznője.

A hamis tétel nem bizonyítható. És a Bahr darabjának megvan még az a speciális pechje, hogy rendkívül vékony és szerfölött gyermekes eselekvény keretében történik a bizonyítás. Ez a Wisinger szök agyu kis nyárspolgar, szellemtelen postahivatolans, aki elavult, hamis romantikával „egy szívet és két dobbanást”, padlásszoba-idilli akarna játszani ideáljával, az ideges, modern színeszövel. Kuglóffal, diákos ölelésekkel traktálja, a helyett, hogy művészetében támogatná, pszihológiát, természetes játékok tanítana neki, engedné, hogy diskrét tapintattal kihaszáljon mértékadó befolyásokat, osztoznék vele a díesőségben és ennek a révén annál szorosabban kapcsolódna magához. Igy nem esoda, hogy kiábrándulnak egymásból pár hónapi neveléses és ostoba szeretkezés után. Nem esoda, hogy a postahivatolans visszamegy a maga nyárspolgaraihoz, a korrumpált színésznő, akit ez a színtimentális bükie nem tudott megmenteni, visszamegy korábbi miliójéhez és a banális doktor büszkén hirdeti, hogy igaza van: a star végzete csakugyan az, hogy az egész közönség legyen; mindenki, aki két forintot leszur a színház pénztáránál. A bizonyítás igy könnyű; de egyáltalán unalmas is. És ez volt az oka, hogy a mai premieren az első felvonáson tul nagyot esöklent az érdeklődés; ez volt az oka, hogy a közönség a második felvonás végén kegyetlenül érezteite változott hangulatát a jelenlevő szerzövel, akit az első felvonás után ötször kitapsolt.

Az első felvonás sokat igért. Zipszer kisasszony, a vén tragika, akit nem szerzödtetnek seholva s akit az ünnepeit pájtás-leány, a fölkapott primadonna, kegyelem kenyéren tart magánál, eletből metszett, mulatságos alak. *Bakosi Szidi* mértékártó, ötletes komikumával kitűnően ját-

szott az a veterán művésznő, a malienának és ál-páthosznak pompás vegyítésével. A klakk-főnök, aki pikáns módon leplezi le a primadonnát és drámairók díesőségét, a maga cinikus intimitásai- val szintén erős hahótákat keltett. Wisinger első föllépése nagyon kedves volt és Lónával való jelenete, amikor a star karjaiba veszi a bukott szerzöt, mint egy nagy babát, tetszett az egész színháznak.

A második felvonásban kitűnt, hogy a szerzöknek nincs sok mondani valója. Azt a keveset, amit ebben a felvonásban ad, csak francia szellem és technika tehette volna érdekes. A két szerelmes banális civodlásán többé nem mulattak. Es mikor a függöny legördült, szinte fagyos hallgatás támadt a nézőtérben. Zsenből vagy udvariaságból egypár tenyér összecsapódott és hivaták a szerzöt a szereplökkel együtt — összesen kétszer. A harmadik felvonás, ahol a star csanaille-társasága döszöl és a szakítás megtörténik, nem menthette meg a zötonyra jutott hatást. A negyedik felvonás, ahol Danzer Margit kerokedik felül, egészen kimeradt. A star és a postászt szerény története csakugyan nem szorui epilógusra. Ha ezek az alakok már a második felvonásban sem érdeklük igazán a közönséget: minek ott még egy negyedik felvonás?

A star szerepe nehéz és hálátlan, mert nem elég vonzó és nem elég érdekes. Nincs megszerkesztve azzal a művészzel, azzal az igazsággal, ami megjázható nagy momentumokat ad a színésznő tehetségének. Folytonosan a szeszélyt, csakis a szeszélyt variálni erős szenvedélyek, mélyebb indulatok, igazi fájdalom helyett: kell, hogy egyhanguságra, színtelenségre vezessen. Ez a Lóna voltaképpen olyan üres teremtés, hogy a legnagyobb színésznő sem önthet tartalmat belé.

A hódító start, a rendkívüli színésznőt kellene látnunk, de Lóna vagy gyermekes, vagy közönséges szekaturakkal dolgozik és a rendkívüli vonások nincsenek sehol. *Lányos* lika minden gráciáját, minden kedvességét fölhasználta, hogy szimpátiánkat megnyerje. Bágyadt, ideges sze-

szott az a veterán művésznő, a malienának és ál-páthosznak pompás vegyítésével. A klakk-főnök, aki pikáns módon leplezi le a primadonnát és drámairók díesőségét, a maga cinikus intimitásai- val szintén erős hahótákat keltett. Wisinger első föllépése nagyon kedves volt és Lónával való jelenete, amikor a star karjaiba veszi a bukott szerzöt, mint egy nagy babát, tetszett az egész színháznak.

A második felvonásban kitűnt, hogy a szerzöknek nincs sok mondani valója. Azt a keveset, amit ebben a felvonásban ad, csak francia szellem és technika tehette volna érdekes. A két szerelmes banális civodlásán többé nem mulattak. Es mikor a függöny legördült, szinte fagyos hallgatás támadt a nézőtérben. Zsenből vagy udvariaságból egypár tenyér összecsapódott és hivaták a szerzöt a szereplökkel együtt — összesen kétszer. A harmadik felvonás, ahol a star csanaille-társasága döszöl és a szakítás megtörténik, nem menthette meg a zötonyra jutott hatást. A negyedik felvonás, ahol Danzer Margit kerokedik felül, egészen kimeradt. A star és a postászt szerény története csakugyan nem szorui epilógusra. Ha ezek az alakok már a második felvonásban sem érdeklük igazán a közönséget: minek ott még egy negyedik felvonás?

A star szerepe nehéz és hálátlan, mert nem elég vonzó és nem elég érdekes. Nincs megszerkesztve azzal a művészzel, azzal az igazsággal, ami megjázható nagy momentumokat ad a színésznő tehetségének. Folytonosan a szeszélyt, csakis a szeszélyt variálni erős szenvedélyek, mélyebb indulatok, igazi fájdalom helyett: kell, hogy egyhanguságra, színtelenségre vezessen. Ez a Lóna voltaképpen olyan üres teremtés, hogy a legnagyobb színésznő sem önthet tartalmat belé.

A hódító start, a rendkívüli színésznőt kellene látnunk, de Lóna vagy gyermekes, vagy közönséges szekaturakkal dolgozik és a rendkívüli vonások nincsenek sehol. *Lányos* lika minden gráciáját, minden kedvességét fölhasználta, hogy szimpátiánkat megnyerje. Bágyadt, ideges sze-

szott az a veterán művésznő, a malienának és ál-páthosznak pompás vegyítésével. A klakk-főnök, aki pikáns módon leplezi le a primadonnát és drámairók díesőségét, a maga cinikus intimitásai- val szintén erős hahótákat keltett. Wisinger első föllépése nagyon kedves volt és Lónával való jelenete, amikor a star karjaiba veszi a bukott szerzöt, mint egy nagy babát, tetszett az egész színháznak.

A második felvonásban kitűnt, hogy a szerzöknek nincs sok mondani valója. Azt a keveset, amit ebben a felvonásban ad, csak francia szellem és technika tehette volna érdekes. A két szerelmes banális civodlásán többé nem mulattak. Es mikor a függöny legördült, szinte fagyos hallgatás támadt a nézőtérben. Zsenből vagy udvariaságból egypár tenyér összecsapódott és hivaták a szerzöt a szereplökkel együtt — összesen kétszer. A harmadik felvonás, ahol a star csanaille-társasága döszöl és a szakítás megtörténik, nem menthette meg a zötonyra jutott hatást. A negyedik felvonás, ahol Danzer Margit kerokedik felül, egészen kimeradt. A star és a postászt szerény története csakugyan nem szorui epilógusra. Ha ezek az alakok már a második felvonásban sem érdeklük igazán a közönséget: minek ott még egy negyedik felvonás?

A star szerepe nehéz és hálátlan, mert nem elég vonzó és nem elég érdekes. Nincs megszerkesztve azzal a művészzel, azzal az igazsággal, ami megjázható nagy momentumokat ad a színésznő tehetségének. Folytonosan a szeszélyt, csakis a szeszélyt variálni erős szenvedélyek, mélyebb indulatok, igazi fájdalom helyett: kell, hogy egyhanguságra, színtelenségre vezessen. Ez a Lóna voltaképpen olyan üres teremtés, hogy a legnagyobb színésznő sem önthet tartalmat belé.

A hódító start, a rendkívüli színésznőt kellene látnunk, de Lóna vagy gyermekes, vagy közönséges szekaturakkal dolgozik és a rendkívüli vonások nincsenek sehol. *Lányos* lika minden gráciáját, minden kedvességét fölhasználta, hogy szimpátiánkat megnyerje. Bágyadt, ideges sze-

szott az a veterán művésznő, a malienának és ál-páthosznak pompás vegyítésével. A klakk-főnök, aki pikáns módon leplezi le a primadonnát és drámairók díesőségét, a maga cinikus intimitásai- val szintén erős hahótákat keltett. Wisinger első föllépése nagyon kedves volt és Lónával való jelenete, amikor a star karjaiba veszi a bukott szerzöt, mint egy nagy babát, tetszett az egész színháznak.

A második felvonásban kitűnt, hogy a szerzöknek nincs sok mondani valója. Azt a keveset, amit ebben a felvonásban ad, csak francia szellem és technika tehette volna érdekes. A két szerelmes banális civodlásán többé nem mulattak. Es mikor a függöny legördült, szinte fagyos hallgatás támadt a nézőtérben. Zsenből vagy udvariaságból egypár tenyér összecsapódott és hivaták a szerzöt a szereplökkel együtt — összesen kétszer. A harmadik felvonás, ahol a star csanaille-társasága döszöl és a szakítás megtörténik, nem menthette meg a zötonyra jutott hatást. A negyedik felvonás, ahol Danzer Margit kerokedik felül, egészen kimeradt. A star és a postászt szerény története csakugyan nem szorui epilógusra. Ha ezek az alakok már a második felvonásban sem érdeklük igazán a közönséget: minek ott még egy negyedik felvonás?

A star szerepe nehéz és hálátlan, mert nem elég vonzó és nem elég érdekes. Nincs megszerkesztve azzal a művészzel, azzal az igazsággal, ami megjázható nagy momentumokat ad a színésznő tehetségének. Folytonosan a szeszélyt, csakis a szeszélyt variálni erős szenvedélyek, mélyebb indulatok, igazi fájdalom helyett: kell, hogy egyhanguságra, színtelenségre vezessen. Ez a Lóna voltaképpen olyan üres teremtés, hogy a legnagyobb színésznő sem önthet tartalmat belé.

A hódító start, a rendkívüli színésznőt kellene látnunk, de Lóna vagy gyermekes, vagy közönséges szekaturakkal dolgozik és a rendkívüli vonások nincsenek sehol. *Lányos* lika minden gráciáját, minden kedvességét fölhasználta, hogy szimpátiánkat megnyerje. Bágyadt, ideges sze-

szott az a veterán művésznő, a malienának és ál-páthosznak pompás vegyítésével. A klakk-főnök, aki pikáns módon leplezi le a primadonnát és drámairók díesőségét, a maga cinikus intimitásai- val szintén erős hahótákat keltett. Wisinger első föllépése nagyon kedves volt és Lónával való jelenete, amikor a star karjaiba veszi a bukott szerzöt, mint egy nagy babát, tetszett az egész színháznak.

A második felvonásban kitűnt, hogy a szerzöknek nincs sok mondani valója. Azt a keveset, amit ebben a felvonásban ad, csak francia szellem és technika tehette volna érdekes. A két szerelmes banális civodlásán többé nem mulattak. Es mikor a függöny legördült, szinte fagyos hallgatás támadt a nézőtérben. Zsenből vagy udvariaságból egypár tenyér összecsapódott és hivaták a szerzöt a szereplökkel együtt — összesen kétszer. A harmadik felvonás, ahol a star csanaille-társasága döszöl és a szakítás megtörténik, nem menthette meg a zötonyra jutott hatást. A negyedik felvonás, ahol Danzer Margit kerokedik felül, egészen kimeradt. A star és a postászt szerény története csakugyan nem szorui epilógusra. Ha ezek az alakok már a második felvonásban sem érdeklük igazán a közönséget: minek ott még egy negyedik felvonás?

A star szerepe nehéz és hálátlan, mert nem elég vonzó és nem elég érdekes. Nincs megszerkesztve azzal a művészzel, azzal az igazsággal, ami megjázható nagy momentumokat ad a színésznő tehetségének. Folytonosan a szeszélyt, csakis a szeszélyt variálni erős szenvedélyek, mélyebb indulatok, igazi fájdalom helyett: kell, hogy egyhanguságra, színtelenségre vezessen. Ez a Lóna voltaképpen olyan üres teremtés, hogy a legnagyobb színésznő sem önthet tartalmat belé.

A hódító start, a rendkívüli színésznőt kellene látnunk, de Lóna vagy gyermekes, vagy közönséges szekaturakkal dolgozik és a rendkívüli vonások nincsenek sehol. *Lányos* lika minden gráciáját, minden kedvességét fölhasználta, hogy szimpátiánkat megnyerje. Bágyadt, ideges sze-

szott az a veterán művésznő, a malienának és ál-páthosznak pompás vegyítésével. A klakk-főnök, aki pikáns módon leplezi le a primadonnát és drámairók díesőségét, a maga cinikus intimitásai- val szintén erős hahótákat keltett. Wisinger első föllépése nagyon kedves volt és Lónával való jelenete, amikor a star karjaiba veszi a bukott szerzöt, mint egy nagy babát, tetszett az egész színháznak.

A második felvonásban kitűnt, hogy a szerzöknek nincs sok mondani valója. Azt a keveset, amit ebben a felvonásban ad, csak francia szellem és technika tehette volna érdekes. A két szerelmes banális civodlásán többé nem mulattak. Es mikor a függöny legördült, szinte fagyos hallgatás támadt a nézőtérben. Zsenből vagy udvariaságból egypár tenyér összecsapódott és hivaták a szerzöt a szereplökkel együtt — összesen kétszer. A harmadik felvonás, ahol a star csanaille-társasága döszöl és a szakítás megtörténik, nem menthette meg a zötonyra jutott hatást. A negyedik felvonás, ahol Danzer Margit kerokedik felül, egészen kimeradt. A star és a postászt szerény története csakugyan nem szorui epilógusra. Ha ezek az alakok már a második felvonásban sem érdeklük igazán a közönséget: minek ott még egy negyedik felvonás?

A star szerepe nehéz és hálátlan, mert nem elég vonzó és nem elég érdekes. Nincs megszerkesztve azzal a művészzel, azzal az igazsággal, ami megjázható nagy momentumokat ad a színésznő tehetségének. Folytonosan a szeszélyt, csakis a szeszélyt variálni erős szenvedélyek, mélyebb indulatok, igazi fájdalom helyett: kell, hogy egyhanguságra, színtelenségre vezessen. Ez a Lóna voltaképpen olyan üres teremtés, hogy a legnagyobb színésznő sem önthet tartalmat belé.

A hódító start, a rendkívüli színésznőt kellene látnunk, de Lóna vagy gyermekes, vagy közönséges szekaturakkal dolgozik és a rendkívüli vonások nincsenek sehol. *Lányos* lika minden gráciáját, minden kedvességét fölhasználta, hogy szimpátiánkat megnyerje. Bágyadt, ideges sze-

szott az a veterán művésznő, a malienának és ál-páthosznak pompás vegyítésével. A klakk-főnök, aki pikáns módon leplezi le a primadonnát és drámairók díesőségét, a maga cinikus intimitásai- val szintén erős hahótákat keltett. Wisinger első föllépése nagyon kedves volt és Lónával való jelenete, amikor a star karjaiba veszi a bukott szerzöt, mint egy nagy babát, tetszett az egész színháznak.

A második felvonásban kitűnt, hogy a szerzöknek nincs sok mondani valója. Azt a keveset, amit ebben a felvonásban ad, csak francia szellem és technika tehette volna érdekes. A két szerelmes banális civodlásán többé nem mulattak. Es mikor a függöny legördült, szinte fagyos hallgatás támadt a nézőtérben. Zsenből vagy udvariaságból egypár tenyér összecsapódott és hivaták a szerzöt a szereplökkel együtt — összesen kétszer. A harmadik felvonás, ahol a star csanaille-társasága döszöl és a szakítás megtörténik, nem menthette meg a zötonyra jutott hatást. A negyedik felvonás, ahol Danzer Margit kerokedik felül, egészen kimeradt. A star és a postászt szerény története csakugyan nem szorui epilógusra. Ha ezek az alakok már a második felvonásban sem érdeklük igazán a közönséget: minek ott még egy negyedik felvonás?

A star szerepe nehéz és hálátlan, mert nem elég vonzó és nem elég érdekes. Nincs megszerkesztve azzal a művészzel, azzal az igazsággal, ami megjázható nagy momentumokat ad a színésznő tehetségének. Folytonosan a szeszélyt, csakis a szeszélyt variálni erős szenvedélyek, mélyebb indulatok, igazi fájdalom helyett: kell, hogy egyhanguságra, színtelenségre vezessen. Ez a Lóna voltaképpen olyan üres teremtés, hogy a legnagyobb színésznő sem önthet tartalmat belé.

A hódító start, a rendkívüli színésznőt kellene látnunk, de Lóna vagy gyermekes, vagy közönséges szekaturakkal dolgozik és a rendkívüli vonások nincsenek sehol. *Lányos* lika minden gráciáját, minden kedvességét fölhasználta, hogy szimpátiánkat megnyerje. Bágyadt, ideges sze-

szott az a veterán művésznő, a malienának és ál-páthosznak pompás vegyítésével. A klakk-főnök, aki pikáns módon leplezi le a primadonnát és drámairók díesőségét, a maga cinikus intimitásai- val szintén erős hahótákat keltett. Wisinger első föllépése nagyon kedves volt és Lónával való jelenete, amikor a star karjaiba veszi a bukott szerzöt, mint egy nagy babát, tetszett az egész színháznak.

A második felvonásban kitűnt, hogy a szerzöknek nincs sok mondani valója. Azt a keveset, amit ebben a felvonásban ad, csak francia szellem és technika tehette volna érdekes. A két szerelmes banális civodlásán többé nem mulattak. Es mikor a függöny legördült, szinte fagyos hallgatás támadt a nézőtérben. Zsenből vagy udvariaságból egypár tenyér összecsapódott és hivaták a szerzöt a szereplökkel együtt — összesen kétszer. A harmadik felvonás, ahol a star csanaille-társasága döszöl és a szakítás megtörténik, nem menthette meg a zötonyra jutott hatást. A negyedik felvonás, ahol Danzer Margit kerokedik felül, egészen kimeradt. A star és a postászt szerény története csakugyan nem szorui epilógusra. Ha ezek az alakok már a második felvonásban sem érdeklük igazán a közönséget: minek ott még egy negyedik felvonás?

A star szerepe nehéz és hálátlan, mert nem elég vonzó és nem elég érdekes. Nincs megszerkesztve azzal a művészzel, azzal az igazsággal, ami megjázható nagy momentumokat ad a színésznő tehetségének. Folytonosan a szeszélyt, csakis a szeszélyt variálni erős szenvedélyek, mélyebb indulatok, igazi fájdalom helyett: kell, hogy egyhanguságra, színtelenségre vezessen. Ez a Lóna voltaképpen olyan üres teremtés, hogy a legnagyobb színésznő sem önthet tartalmat belé.

A hódító start, a rendkívüli színésznőt kellene látnunk, de Lóna vagy gyermekes, vagy közönséges szekaturakkal dolgozik és a rendkívüli vonások nincsenek sehol. *Lányos* lika minden gráciáját, minden kedvességét fölhasználta, hogy szimpátiánkat megnyerje. Bágyadt, ideges sze-

szott az a veterán művésznő, a malienának és ál-páthosznak pompás vegyítésével. A klakk-főnök, aki pikáns módon leplezi le a primadonnát és drámairók díesőségét, a maga cinikus intimitásai- val szintén erős hahótákat keltett. Wisinger első föllépése nagyon kedves volt és Lónával való jelenete, amikor a star karjaiba veszi a bukott szerzöt, mint egy nagy babát, tetszett az egész színháznak.

A második felvonásban kitűnt, hogy a szerzöknek nincs sok mondani valója. Azt a keveset, amit ebben a felvonásban ad, csak francia szellem és technika tehette volna érdekes. A két szerelmes banális civodlásán többé nem mulattak. Es mikor a függöny legördült, szinte fagyos hallgatás támadt a nézőtérben. Zsenből vagy udvariaságból egypár tenyér összecsapódott és hivaták a szerzöt a szereplökkel együtt — összesen kétszer. A harmadik felvonás, ahol a star csanaille-társasága döszöl és a szakítás megtörténik, nem menthette meg a zötonyra jutott hatást. A negyedik felvonás, ahol Danzer Margit kerokedik felül, egészen kimeradt. A star és a postászt szerény története csakugyan nem szorui epilógusra. Ha ezek az alakok már a második felvonásban sem érdeklük igazán a közönséget: minek ott még egy negyedik felvonás?

A star szerepe nehéz és hálátlan, mert nem elég vonzó és nem elég érdekes. Nincs megszerkesztve azzal a művészzel, azzal az igazsággal, ami megjázható nagy momentumokat ad a színésznő tehetségének. Folytonosan a szeszélyt, csakis a szeszélyt variálni erős szenvedélyek, mélyebb indulatok, igazi fájdalom helyett: kell, hogy egyhanguságra, színtelenségre vezessen. Ez a Lóna voltaképpen olyan üres teremtés, hogy a legnagyobb színésznő sem önthet tartalmat belé.

A hódító start, a rendkívüli színésznőt kellene látnunk, de Lóna vagy gyermekes, vagy közönséges szekaturakkal dolgozik és a rendkívüli vonások nincsenek sehol. *Lányos* lika minden gráciáját, minden kedvességét fölhasználta, hogy szimpátiánkat megnyerje. Bágyadt, ideges sze-

szott az a veterán művésznő, a malienának és ál-páthosznak pompás vegyítésével. A klakk-főnök, aki pikáns módon leplezi le a primadonnát és drámairók díesőségét, a maga cinikus intimitásai- val szintén erős hahótákat keltett. Wisinger első föllépése nagyon kedves volt és Lónával való jelenete, amikor a star karjaiba veszi a bukott szerzöt, mint egy nagy babát, tetszett az egész színháznak.

A második felvonásban kitűnt, hogy a szerzöknek nincs sok mondani valója. Azt a keveset, amit ebben a felvonásban ad, csak francia szellem és technika tehette volna érdekes. A két szerelmes banális civodlásán többé nem mulattak. Es mikor a függöny legördült, szinte fagyos hallgatás támadt a nézőtérben. Zsenből vagy udvariaságból egypár tenyér összecsapódott és hivaták a szerzöt a szereplökkel együtt — összesen kétszer. A harmadik felvonás, ahol a star csanaille-társasága döszöl és a szakítás megtörténik, nem menthette meg a zötonyra jutott hatást. A negyedik felvonás, ahol Danzer Margit kerokedik felül, egészen kimeradt. A star és a postászt szerény története csakugyan nem szorui epilógusra. Ha ezek az alakok már a második felvonásban sem érdeklük igazán a közönséget: minek ott még egy negyedik felvonás?

A star szerepe nehéz és hálátlan, mert nem elég vonzó és nem elég érdekes. Nincs megszerkesztve azzal a művészzel, azzal az igazsággal, ami megjázható nagy momentumokat ad a színésznő tehetségének. Folytonosan a szeszélyt, csakis a szeszélyt variálni erős szenvedélyek, mélyebb indulatok, igazi fájdalom helyett: kell, hogy egyhanguságra, színtelenségre vezessen. Ez a Lóna voltaképpen olyan üres teremtés, hogy a legnagyobb színésznő sem önthet tartalmat belé.

A hódító start, a rendkívüli színésznőt kellene látnunk, de Lóna vagy gyermekes, vagy közönséges szekaturakkal dolgozik és a rendkívüli vonások nincsenek sehol. *Lányos* lika minden gráciáját, minden kedvességét fölhasználta, hogy szimpátiánkat megnyerje. Bágyadt, ideges sze-

szott az a veterán művésznő, a malienának és ál-páthosznak pompás vegyítésével. A klakk-főnök, aki pikáns módon leplezi le a primadonnát és drámairók díesőségét, a maga cinikus intimitásai- val szintén erős hahótákat keltett. Wisinger első föllépése nagyon kedves volt és Lónával való jelenete, amikor a star karjaiba veszi a bukott szerzöt, mint egy nagy babát, tetszett az egész színháznak.

A második felvonásban kitűnt, hogy a szerzöknek nincs sok mondani valója. Azt a keveset, amit ebben a felvonásban ad, csak francia szellem és technika tehette volna érdekes. A két szerelmes banális civodlásán többé nem mulattak. Es mikor a függöny legördült, szinte fagyos hallgatás támadt a nézőtérben. Zsenből vagy udvariaságból egypár tenyér összecsapódott és hivaták a szerzöt a szereplökkel együtt — összesen kétszer. A harmadik felvonás, ahol a star csanaille-társasága döszöl és a szakítás megtörténik, nem menthette meg a zötonyra jutott hatást. A negyedik felvonás, ahol Danzer Margit kerokedik felül, egészen kimeradt. A star és a postászt szerény története csakugyan nem szorui epilógusra. Ha ezek az alakok már a második felvonásban sem érdeklük igazán a közönséget: minek ott még egy negyedik felvonás?

A star szerepe nehéz és hálátlan, mert nem elég vonzó és nem elég érdekes. Nincs megszerkesztve azzal a művészzel, azzal az igazsággal, ami megjázható nagy momentumokat ad a színésznő tehetségének. Folytonosan a szeszélyt, csakis a szeszélyt variálni erős szenvedélyek, mélyebb indulatok, igazi fájdalom helyett: kell, hogy egyhanguságra, színtelenségre vezessen. Ez a Lóna voltaképpen olyan üres teremtés, hogy a legnagyobb színésznő sem önthet tartalmat belé.

A hódító start, a rendkívüli színésznőt kellene látnunk, de Lóna vagy gyermekes, vagy közönséges szekaturakkal dolgozik és a rendkívüli vonások nincsenek sehol. *Lányos* lika minden gráciáját, minden kedvességét fölhasználta, hogy szimpátiánkat megnyerje. Bágyadt, ideges sze-

szott az a veterán művésznő, a malienának és ál-páthosznak pompás vegyítésével. A klakk-főnök, aki pikáns módon leplezi le a primadonnát és drámairók díesőségét, a maga cinikus intimitásai- val szintén erős hahótákat keltett. Wisinger első föllépése nagyon kedves volt és Lónával való jelenete, amikor a star karjaiba veszi a bukott szerzöt, mint egy nagy babát, tetszett az egész színháznak.

A második felvonásban kitűnt, hogy a szerzöknek nincs sok mondani valója. Azt a keveset, amit ebben a felvonásban ad, csak francia szellem és technika tehette volna érdekes. A két szerelmes banális civodlásán többé nem mulattak. Es mikor a függöny legördült, szinte fagyos hallgatás támadt a nézőtérben. Zsenből vagy udvariaságból egypár tenyér összecsapódott és hivaták a szerzöt a szereplökkel együtt — összesen kétszer. A harmadik felvonás, ahol a star csanaille-társasága döszöl és a szakítás megtörténik, nem menthette meg a zötonyra jutott hatást. A negyedik felvonás, ahol Danzer Margit kerokedik felül, egészen kimeradt. A star és a postászt szerény története csakugyan nem szorui epilógusra. Ha ezek az alakok már a második felvonásban sem érdeklük igazán a közönséget: minek ott még egy negyedik felvonás?

A star szerepe nehéz és hálátlan, mert nem elég vonzó és nem elég érdekes. Nincs megszerkesztve azzal a művészzel, azzal az igazsággal, ami megjázható nagy momentumokat ad a színésznő tehetségének. Folytonosan a szeszélyt, csakis a szeszélyt variálni erős szenvedélyek, mélyebb indulatok, igazi fájdalom helyett: kell, hogy egyhanguságra, színtelenségre vezessen. Ez a Lóna voltaképpen olyan üres teremtés, hogy a legnagyobb színésznő sem önthet tartalmat belé.

A hódító start, a rendkívüli színésznőt kellene látnunk, de Lóna vagy gyermekes, vagy közönséges szekaturakkal dolgozik és a rendkívüli vonások nincsenek sehol. *Lányos* lika minden gráciáját, minden kedvességét fölhasználta, hogy szimpátiánkat megnyerje. Bágyadt, ideges sze-

szott az a veterán művésznő, a malienának és ál-páthosznak pompás vegyítésével. A klakk-főnök, aki pikáns módon leplezi le a primadonnát és drámairók díesőségét, a maga cinikus intimitásai- val szintén erős hahótákat keltett. Wisinger első föllépése nagyon kedves volt és Lónával való jelenete, amikor a star karjaiba veszi a bukott szerzöt, mint egy nagy babát, tetszett az egész színháznak.

A második felvonásban kitűnt, hogy a szerzöknek nincs sok mondani valója. Azt a keveset, amit ebben a felvonásban ad, csak francia szellem és technika tehette volna érdekes. A két szerelmes banális civodlásán többé nem mulattak. Es mikor a függöny legördült, szinte fagyos hallgatás támadt a nézőtérben. Zsenből vagy udvariaságból egypár tenyér összecsapódott és hivaták a szerzöt a szereplökkel együtt — összesen kétszer. A harmadik felvonás, ahol a star csanaille-társasága döszöl és a szakítás megtörténik, nem menthette meg a zötonyra jutott hatást. A negyedik felvonás, ahol Danzer Margit kerokedik felül, egészen kimeradt. A star és a postászt szerény története csakugyan nem szorui epilógusra. Ha ezek az alakok már a második felvonásban sem érdeklük igazán a közönséget: minek ott még egy negyedik felvonás?

A star szerepe nehéz és hálátlan, mert nem elég vonzó és nem elég érdekes. Nincs megszerkesztve azzal a művészzel, azzal az igazsággal, ami megjázható nagy momentumokat ad a színésznő tehetségének. Folytonosan a szeszélyt, csakis a szeszélyt variálni erős szenvedélyek, mélyebb indulatok, igazi fájdalom helyett: kell, hogy egyhanguságra, színtelenségre vezessen. Ez a Lóna voltaképpen olyan üres teremtés, hogy a legnagyobb színésznő sem

a püspök ur nem ennek a társulatnak az üzemait akarja megvédeni a pástorlevelében.

Az állami zárszámadások. A képviselőház zárszámadási bizottsága, még ezen a héten megkezdte az 1899. évi állami zárszámadások tárgyalását. Szombaton, december 1-én délután 5 órakor a bizottság ülést tart, amelyen napirendre kerülnek az ugynevezett kisebb költségvetési fejezetek múlt évi zárszámadásai. A bizottság távollevő tagjait ívirattal hívták fel az ülésen való megjelenésre.

Szervekedő-gyűlés. Nagy-Beeskerekéről táviratozók: Baró Nikólosz Fedor, a torontai szabadelvűpárt elnöke, december 20-ára szervekedő gyűlést hívott össze Nagy-Beeskerekre.

KÜLFÖLD.

A párisi német nagykövet visszalépése. A félhivatalos *Nordd. Allg. Ztg.* értesülése szerint Münster herceg párisi német nagykövét nagy korára való tekintettel lemondott állásáról. Münster német létere kedvelt és tisztelt személyiség volt a francia fővárosban és nem csekély része volt abban, hogy a Németország és Franciaország között uralkodott feszültség az utóbbi években jelentékenyen enyhült.

Krüger Párisban.

Budapest, november 28.

A mai párisi hírek biztatóbban szólnak Krügernek Párisban elért vagy elérhető eredményeiről. Ha hivatalosan nem vallják is be, sejtetik, hogy Delcassé külügyminiszter Franciaországnak abbéli készségét nyilvánította Krüger előtt, hogy szívesen csatlakozik egy Transvaal érdekében való iniciatívához, ha az valamely más hatalomtól indul, habár maga Franciaország nem ragadhatja meg a kedvezményezést. Ez ugyan csak platonikus eredmény, de olyan morális siker, amilyenben Krüger maga is alig mert binni. Hogy ez az erkölcsi hatás befolyással lehet más hatalmak elhatározásaira is, az nem is egészen valószínűtlen. Ha Angolország befejezte volna délafrikai hadjárát, szó sem lehetne semmiről, mert a befejezett tények mindig imponáltak az európai diplomáciának. De a harc még koránt sincs befejezve. Transvaal és Oranje ügye e szerint még nyit kérdés, amelynek az eldőlése még eshetőségeknek van kitéve. Ki tudja, nincs-e ez eshetőségek közt egy, amely a levett, de meg nem tört boeroknak kedvező lehet?

Páris, november 28.

A közönség szüntelenül a legelénkebben tüntet Krüger mellett. A Hotel Scribe környékén folytonosan csoportosulnak emberek, akik minduntalan éltetik a boerokat és elnököket s szidják az angolokat. Valahányszor Krüger kikocsizik, mindannyiszor összeverődik az utca népe, hogy kifejezze rokonszenvét Krüger iránt, főképpen pedig gyűlöletét Angolország iránt. Általában az egész mozgalom nagyon is elárulja antisemita és angolellenes jellegét.

A kormány zárkóztottan és hidegen viseli magát, annyival inkább, mert a Krüger melletti tüntetés rendezői tudvaleg a kormányának akarnak kellemetlenséget csinálni. A köztársaság elnöke, a miniszterelnök és a külügyminiszter látogatásokat váltottak Krügerrel. De ez üres formalitás, mert a délafrikai kérdés tárgyalásába egyikük sem boesátkozott bele. Maga Krüger is kezdi érezni, hogy egészen hiába fáradozik, mikor beavatkozásra akarja bírni a hatalmakat. Loubetnek, a köztársaság elnökének meg is mondtotta, hogy nem igen bíz az emberek segítségében.

A hivatalos Franciaország magatartását semmi sem világosíthatja meg jobban, mint Krügernek Loubetval való beszélgetése. Krüger élénk színekkel ecsetelte az angolok brutalitását, mire Loubet ennyit mondott:

— Sajnos, a háború mindig brutális.

Majd mikor Krüger a boerok jogtalan elűzéséről és a nekik nyújtandó segítségéről beszélt, Loubet így szólt:

— Lelkem éri a boerok szerencsétlenségét. Az ő hősiességük a nemzeteknek utánzásra méltó nagy példát nyújt.

Ezzel azután véget is ért a látogatás.

Krüger innen Németalföldre utazik, ahol erősen készülnek a fogadására. Később körutat szándékozik tenni a választott bíróság érdekében. Hir szerint ellátogat Berlinbe, Bécsbe, Pétervárra, Washingtonba. Az itteni látogatás teljes politikai

eredménytelensége nagyon kevésbé biztathatja pedig erre a fáradságos utazásra.

Páris, november 28.

Krüger elnök és Delcassé külügyminiszter közt folyt tegnapi beszélgetésről kiszivárgó hírek szerint Krüger elnök arra szorított, hogy pihaltotta Franciaországnak különböző eshetőségekkel szemben várható állásfoglalását, mely eshetőségek az általa Európában teendő lépésekből folyhatnának, de határozott nyilatkozatokat nem tett.

Delcassé értésére adta Krügernek, hogy Franciaország nem fogja megragadni a kezdeményezést, de csatlakozni fog minden elfogadható kezdeményezéshez, mely esetleg más részről kiindul.

Krüger elnök, hir szerint, legközelebb egyenesen Hágába megy, hogy ott megtegye az első hivatalos diplomáciai lépést, de nem tudják, vajon Hollandia közvetítését a választott bírósági döntés vagy pedig a félhivatalos tárgyalások megindítása érdekében fogja-e kikérni.

Páris, november 28.

Több lap azt állítja, hogy Delcassé külügyminiszter Denis interpellációját főleg azért utasította vissza, mert a transvaali kérdés tárgyalását, tekintettel Krügernek Párisban léte, aggályosnak tartja; de Delcassénak az a nézete, hogy előbb-utóbb fel fog merülni annak a szüksége, hogy a dél-afrikai eseményeket szóvá tegyék.

Leyds egy újságíró előtt kijelentette, hogy Krüger talán a jövő szombaton elutazik. A Liberté azt hiszi, hogy Krüger egyenesen Berlinbe utazik.

Páris, november 28.

A megvetenés egyhangulag elfogadta azt az indítványt, hogy a francia köztársaság kormánya ragadja meg az iniciatívát arra, hogy Anglia és Transvaal között választott bíróság hozassék javaslatba. A prefektus az indítvány ellen nyilatkozott.

London, november 28.

A Daily Chroniclenek jelentik Bécsből: Krüger az összes hatalmakat fölkérte, hogy a hágai konvenció értelmében választott bíróságot nevezzenek ki. Két nagyhatalom már kijelentette, hogy hajlandó a választott bíróság összehívását pártolni, de a többi nagyhatalom határozottan visszautasította Krüger kérélmét.

London, november 28.

A Daily Mail jelentése szerint Krüger elnök egy újságíró előtt hangoztatta, hogy a dél-afrikai köztársaságoknak a hágai konferenciából való kirekesztése nem menti fel Angliát az alól a köteletsége alól, hogy a választott bírósági eljárásba beleegyezzenek.

A kínai háború.

Róma, november 28.

A milánói *Corriere della Sera* tudósítója meginterjúvolta Li-Hung-Csangot, aki azt mondta neki, hogy Khina nem fizethet meg a hatalmak által követelt kártérítést összeget, mert végképp ki van merülve. Arra sem vállalkozhatik, hogy másfél milliárdos kölcsönt vegyen föl és hogy ezt az összeget a vámbevételekkel biztosítsa, mert ezzel végképp lemondana önállóságáról és függetlenségéről. Li-Hung-Csang óva inti a hatalmakat, hogy ne indítsanak újabb hadjáratot, mert már az is nagy veszedelem, hogy az oroszok Mandzsourországban és a franciák Szanziban megvetették a lábukat. Csak gyors békétkötéssel javíthatják meg némileg a helyzetet.

London, november 28.

A Manchester Guardian értesülése szerint Washingtonban komolyan gondolkoznak Conger pekingi követ hazahívásáról. Az Unió kormánya nincs megelégedve Conger viselkedésével s olyan diplomatát akar helyébe Pekingbe küldeni, aki Congernél önállóbb. A Morning Post értesülése szerint, Conger utódjául Denby volt pekingi követet szemelték ki, aki személyes barátság az övégy császárnak.

Washington, november 28.

A kabinet ma helybenhagyta Hay politikájának minden pontját, így Congerhez intézett legutóbbi instrukcióit is. Noha Conger a meghatalmazottak teljes hatalmával rendelkezik és eslekedeteivel az Egyesült-Államokat végül egyezményre is kötelezheti, hivatalos körökben mégis azt hiszik, hogy még nem írt alá jegyzőkönyvet

vagy előzetes szerződést. E szerint az Egyesült-Államok kormánya Congernek az idegen követek megegyezésével szemben elfoglalt álláspontjától eltérőleg még semmire sincs kötelezve, tehát módjában van azoknak a változásoknak és megállapodásoknak biztosítására törekedni, amelyeket melőzhetetleneknek tart. White még nem tett jelentést arról, hogy a Congernek küldött utasítások másolatát hogyan fogadta a német kormány. Ezeket az instrukciókat magántermészetű lépés alakjában közzölték s azért nem szükséges föltétlenül, hogy válasz jöjjön a közlésre. Sőt valószínű, hogy a közlés egyetlen eredménye olyan eszmecsere lesz, amilyen White és báró Riechthofen között szóbelileg folyt. Azt hiszik, hogy ezek a tárgyalások több napot fognak igénybe venni és csak azután lehet majd elintézetnek tekinteni a kínai kérdésnek azt a fázisát, amelyet Hay külügyminiszternek Congerhez küldött instrukciói teremtettek. Magánjelentések szerint a Conger instrukcióiban foglalt eszmék külföldön mindenütt visszhangot keltenek.

London, november 28.

A Morningpost-nak jelentik Sanghaiból: Lucsun-tint, aki az udvarnál van, nagytikkorra neveztek ki. Az új nagytikkor azelőtt Szecsuan és később Szensi kormányzója volt. Mind a két állásban szabadelvű és fölvilágosodott hivatalnoknak bizonyult és előzőleg igazságos ember hírében állott. Szívó mélyén azonban konzervatív, noha egy ideig elnöke volt a pekingi reform-bizottságnak.

Ugyanez a lap jelenti, hogy Tungfusziang azt a parancsot kapta, hogy katonaság toborzása végett utazza be Szensit, Kanszut és Mongolország egy részét. Ezt az utasítást állítólag azért adták neki, hogy eltávolítsák Szinganfuból. Valószínű, hogy a parancsnak engedelmeskedni fog.

A Morning Leader értesülése szerint valamennyi hatalom Hay amerikai államtitkár felszólítására hozzájárult ahhoz az indítványhoz, hogy Khinának ultimátum adandó át, de a bűnös hercegek és főtisztviselők kivégeztetéséhez nem kell ragaszkodnia és csak mértányos kárpótlást kell követelni. Keddén este érkezett meg Németország beleegyező válasza. Hay államtitkár egyuttal azt ajánlotta a hatalmaknak, hogy pekingi képviselőket mentselek fel a Khinával való további tárgyalás alól és a tárgyalások színhelyét máshová helyezzelek át.

Páris, november 28.

Mint a Havas-ügynökség jelenti Pekingből tegnapi, Belgium, Németország, Anglia, Olaszország és Ausztria-Magyarország képviselői kijelentették, hogy kormányaik felhatalmazták őket, hogy a pekingi diplomáciai kar határozatait aláírják. A többi követ még nem kapott végleges utasításokat.

Berlin, november 28.

A Wolff-ügynökség jelenti Tiencinből e hó 26-iki kelettel: Az itteni ideiglenes kormány, amelyben Németország, Oroszország, Angolország, Franciaország, Amerika és Japán vannak képviselve, egyhangulag elhatározta a város falának lerombolását és a tiencini várak betömését.

London, november 28.

A Morning Postnak jelentik Portsmouthból, hogy a kormány rendeletet készít kiadni, amely szerint a jövő év elején négy új cirkálóhajó álljon készen a kelet-ázsiai vizeken való szolgálatra.

London, november 28.

A sanghaji incidensről újabban a következőket jelentik a Daily Mailnek: Harminc francia katoná, állítólag bosszúból egyes angol katonáknak társaikkal szemben való eljárásáért, megtámadott néhány angol katonát és provokálta a városi rendőrséget. A francia katonák polgári személyek ellen is fordultak, szurnyukat használták és több embert megsebesítettek. Néhány embert letartóztattak. A katonai vizsgálat folyamatban van.

Páris, november 28.

Loubet köztársasági elnök a ma tartott minisztertanácsban aláírt egy törvényjavaslatot, amely a kormányt felhatalmazza, hogy emlékművet veressen a kínai expedíció emlékére.

London, november 28.

A mai reggeli lapok jelentik Pekingből tegnapi kelettel: A franciák Tiencinben birtokba vettek egy területet, amely háromszor akkora, mint mostani koncessziós területök, és nyilvánosan kihírdették, hogy ezt a területet állandóan átvették igazságszolgáltatásuknak s minden, június 17-dike óta történt birtokváltozás érvénytelen.

Szájpadlás nélküli fogak.

Főlislegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerő levél. Jótállás.

Wellner Gyula

szpecialista a szájjpadlás nélküli műfogak készítésében VI. kerület, Andrássy-út 38. szám.

HIREK.

Krüger.

Az elnök jól megbókol, vén paraszt, —
A polgármester Párisban maraszt.

A nők szemében érte é a köny, —
Sok újságíró intervjúra jön.

Ahol fogadnak, vigasz jut neked, —
Fogadsz e közben küldöttségeket.

Ott látod hódolón magad előtt
Párist, a testvérharagra fölkelőt,

Meghatra könyvedet mért öntözd? —
Mindehhez, vén bur, alig van közöd.

Ha Párison az éj setéten ül,
Siess egy sirhoz észrevétlenül,

Hol a november holdas fényinél
Sok tépelt zászló Moszkváról regél.

Hídeg márványán hűsítsd a fejed.
Beszélj a holtal. Nála a helyed.

Holt nagyságában nézd meg a vezért,
A ki Szent-Ilonáról visszatért.

Mert hol e csillag végső fényt vetett,
Oda való vagy, — meg a nemzeted!

Ahol elérte őt a nemezis,
Szent-Ilonán van minden búr, — te is!

És évek múltán bitoros hajón
Földjébe visszatért Napoleon,

S fölötté, hullván a békói vas,
A napba nézve szállt a régi sas.

Szent-Ilonáról visszatér a hős,
Még halva is. És újra nagy, erős...

Hát még az élő? ! — Hajtsd meg a fejed.
Beszélj a holtal. Itt van a helyed.

G-ly.

Budapest, november 28.

— BUDAPESTI NAPLÓ. November 30-án
új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azo-
kat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése
ezen a napon lejár, méltóztatásuk a megújításról
idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalan-
ul küldhessük tovább.

— Személyi hír. Kíszenőről a fővárosba érkezett
ma reggel Fülöp orléans herceg és a felesége. Kora
delután Alcsuthra utaztak.

— A külügyminiszter Budapesten. Gróf Golu-
ehovskij Agenor közös külügyminiszter és gróf Wol-
kenstein Antal osztrák-magyar nagykövet, Mérey kül-
ügyminiszteri osztálytanácsos társaságában nagy kísé-
rettel Budapestre érkeztek.

— A herceggimás a pápánál. Kötelező szokás,
hogy a püspökök három vagy öt esztendőnkint
meglátogatassák az apostolok sírját Rómában. Vaszary
Kolos bíboros herceggimást a nyár folyamán lezaj-
lott jubiláris ünnepségek annyira igénybe vették,
hogy nem szakíthatott magának időt arra, hogy
Rómába utazzék. Az agg főpapot kimerítették ezek
a szertartások. Helyette dr. Kohl Medárd pápai pra-
elátus püspök utazott Rómába, hogy ott tolmácsolja
Magyarország bíboros herceggimásának hódolatát a
pápa előtt. Dr. Kohl Medárd püspök ma este utazott
el a fővárosból dr. Nemess Antal budavári apátplebá-
nos kíséretében Rómába. A püspök december hónap
végeig marad ott és jelen lesz december 24-én a szent
év bezárás ünnepségén is. Dr. Kohl Medárd utjának
más célja is van; december 17-ikére tüzte ki ugyanis
a római kuria, hogy öt püspöki méltóságába beiktassa.
Ettől a naptól számítódik azután hivatalosan az öt
püspöksége. Visszatérése után ő lesz a herceggimás
budapesti segédpüspöke és ő fogja itt helyettesíteni a
herceggimást minden olyan alkalommal, amikor az
egyházejedelem teendőiben gátolva lesz.

— Kinevezések a honvédelmi minisztérium-
ban. A hadsereg rendeleti közlönye mai számában a
következő legfelsőbb elhatározásokat közli:

Szurmay Sándor vezérkari őrnagy, a m. kir.
honvédelmi minisztérium XX. üg. osztályának veze-
tője, az I. ügyosztály vezetőjévé, és

Nikics János vezérkari alezredes, a budapesti

I. honvédkerületi parancsnokság vezérkari főnöke, a
m. kir. honvédelmi minisztérium XX. ügyosztályának
vezetőjévé neveztetett ki.

— Margit királyné új kastélya. Valentin olasz
lóur 2,680,000 líráért adta el kastélyát s az ezt kör-
nyező parkját. A kastélyt Margit királyné vette meg.

— Eltévedt köszönet. A Vörösmarty-szobor
bizottságának egy levele alapos fejtörést okozott a
minap Lukács László pénzügyminiszternek. A bi-
zottság megkösönte azt a nagy summa bélyeget,
amelyet ajándékba kapott az államtól. Es a pénz-
ügyminiszter még sem értette meg a köszönő le-
velet. A képviselőház folyosóján meg is interpel-
lálta Vészi Józsefet, a szoborbizottság egyik el-
nökét:

— Kérlek alássan, nem mondanád meg, hogy
mit köszönt meg nekem a Vörösmarty-szoborbi-
zottság, amikor én nem adtam neki semmit?

Vészi József megmagyarázta, hogy a köszö-
net eltévedt. A szoborbizottság ugyanis azokért a
postabélyegekkért hálálkodott Lukács Lászlónak,
amelyeket Hegedűs Sándor kereskedelemügyi mi-
niszter juttatott a hazafias célra. Egyben azonban
meg is vizsgáltta Vészi a pénzügyminisztert:

— Kegyelmes uram, csak méltóztatással bá-
tran megtartani azt a köszönetet. Fog még majd
főled is valamit kérni a szoborbizottság, e fölül
egész nyugodt lehetsz...

Es így előlegképpen megmaradt az eltévedt
köszönet a pénzügyminiszter tulajdonában.

— A horvátok főhercege. Lipót Szalvator főher-
ceg bucsuzoklásáról Zágrábból a következő tudósítást
küldik: Ma este a zágrábiak nagy tüntetést rendeztek
a bucsuzó „horvát” főherceg tiszteletére. Csak delután
az újságokból tudta meg a közönség, hogy a főherceg
este 7 órakor elutazik, mindamellet mintegy harminc
ezer ember jelent meg a pályaudvaron. A főhercegi
palotától egészen a pályaudvarig két oldalon állott a
közönség sorfalat és a főherceget és családját lelkes
ovációkban részesítették. Éljen a horvát főherceg! „Éljen
nek a horvát főhercegek!” kiáltották és virágokat
dobtak és kendőket és kalapokat lengették. A főher-
ceg barátságosan szalutált, a főhercegné pedig kezé-
vel intett, ugyszintén a gyermekek is. A „főherceg”
Zbogomot kiáltott, ami a horvátokat még jobban lelke-
sítette. A „horvát” főherceg buzuzása tehát minden
baj nélkül esett meg.

— A király háza a tárlaton. Műcsarnok teli
tárlatán bemutatják annak a kigyó-téri bérpalotának
távoli képét, amelyet a legfelsőbb császári alakok fő-
igazgatósága épített. A főigazgatóság azért festette
meg ezt a képet, hogy a közönség a király házát
még teljes elkészülte előtt megismerhesse.

— Janszki temetése. Janszki Lajos altábor-
nagyot ma délelőtt tíz órakor temették el Bésben.
Mint bécsi tudósítónk jelenti, felsőbb meghagyás
kötetkezében minden katonai pompa nélkül történt a
temetés, melynél az egyházi funkciót Fabry Lajos
lelkész végezte. Semann hadbíró, a hadügyminisz-
terium negyedik osztályának főnöke s két vezér-
kari tiszt képviselte csupán a hadsereget a tábor-
nok temetésén.

— Sub auspiciis — Kolozsvárott. Zsilinszky
Mihály államtitkár ma délelben Gopcsa László miniszteri
titkár és Neterda Modest miniszteri segédfogalmazó
kíséretében Kolozsvárra utazott, hol esütörtök délelőtt
11 órakor, mint királyi képviselő fog megjelenni a
Sub auspiciis Regis ünnepélyen.

— Ügyvédi kamarai értekezlet. Ügyvédi ka-
marai értekezlet lesz november 10-én delután 6 óra-
kor a kamara helyiségében. Tárjai: A nyugdíjúgy
állásának közlése. 2. Közlés az ügyvédeljölti igazol-
ványokról. 3. A közérdekű választmányi bizottságok
működése. Elgond: dr. Nagy Desző kamarai titkár. 4.
Esetleg benyújtott javaslatok és indítványok. 5. Ne-
talan előterjesztendő közérdekű panaszok.

— Ováció az egyetemen. Az egyetemen ma
Zsögöd Benő tanárnak lelkes ovációt rendeztek a hall-
gatói. A ováció valóságos védelem volt, a hallgatók
megvédették nagy jogtudós-tanárukat a királyi tábla
ellen, amely tegnap elutasította Zsögödnek egy könyv-
kereskedő ellen indított keresetét. A teremben levő
fekete táblára nagy botokkal írták rá a jogászok:
Le a táblával! Percekgig éljeneték Zsögödöt a hall-
gatói, mire a tudós professzor a következő kis be-
szédet mondta:

Tisztelt uraim! Köszönöm a lelkes tüntetést,
amellyel önök vizsgalbatlamot akarnak nyújtani.
Orvendetes, hogy önökben fölletem az igazság-
érzetet s tisztelem ezt, de tisztelem a Tábla vé-
leményét is, amely bizonyára igazságot akart.
Es a hallgatóság most megéjenezte újra a ta-
nárt és kibékült a Táblával is.

A bölcsészeti karon dr. Becker Fülöp Ágost
francia filologiai tanárnak jutott ki az ovációból. A
professzor meghatva fogadta tanítványai ragaszkodását.

— Választás után. A belényesi választást —
mint Nagyváradról táviratozzák — az ellenzék petició-
val fogja megtámadni. Székely Tamás ellenzék párt-
elnök Budapestre utazott, hogy előterjessze az állító-
lagos választási visszaéléseket. A tegnapi választás

szavazatainak aránya semmi esetre sem szól a petició
mellett.

— A cár betegsége. Két külföldi lap ma
riasztó híreket közöl a cár betegségről. Az egyik
távirat azt jelenti, hogy a párisi *Siecle* hírt kapott
Livádiából, amely szerint a cár ugyan valószínűleg
fel fog gyógyulni, de agya meg van zavarodva s az
orvosok attól tartanak, hogy nem is nyeri vissza
többé ép elméjét.

A másik hírt a turini *Stampa* kapta. E sze-
rint a cár agybántalmakban szenved, amelyek gyakori
következmenyei a tifuszok.

Megnyugtatóbbak a Darmstadtból érkezett
hírek. Onnan a következőket táviratozzák:

A cár betegségének kedvező lefolyásáról
szóló hírek az ide érkezett értesülésekben meg-
erősítést nyertek. Megengedik, hogy a lábadozási
folyamat talbosszadalmas, lassu és hogy vissza-
esési ingadozások sinesenek kizárva. Ezzel szem-
ben viszont biztosítanak arról, hogy a cár testi
szervezete mellett a felgyógyulásnak ez a lassu
menete nem ad aggodalomra okot. Mert az a föl-
tevés, mintha a cár szervezete természetitől fogva
gyenge és törékeny volna, tévedésen alapszik.
Ígaz ugyan, hogy a cár sáppadt arcszine igen al-
kalmas arra, hogy támpontot nyújtson a gyöngye
testalkotásáról szóló hírekre. A cár azonban már
több ízben tanujelét adta nem mindennapi izom-
erejének. Ugy látszik, ebben a tekintetben nagyon
hasonlít atyjához, aki sáppadt arcszine ellenére is
szintén óriási erejű volt.

Livádiából a cár állapotáról ma délelőtt 11
órától a következő hivatalos orvosi jelentés érke-
zett: A cár a tegnapi napot jól töltötte és nap-
közben másfél órát aludt. Este 9 órakor hőmér-
széklet 36,8. érverése 68 volt. Éjjel a cár meg-
lehetősen jól aludt. Reggel szubjektív állapota és
ereje kielégítő volt. Délelőtt 9 órakor hőmérsék-
lete 35,8, érverése 68 volt.

— Merénylet-terv lord Roberts ellen. Lord
Roberts nemskora hazautazik Angliába, ahol átveszi
a hadsereg főfelügyelőségét. Előbb azonban még olesó
vértanui koszorúval akarja magát fölékesíteni. Kiszí-
matoltatott tehát Johannesburgban egy öszeesküvés,
amelyt állítólag az ő élete ellen szöttek odavaló —
nem is boer, de bevándorolt munkások. Erre nézve
lord Roberts a következő jelentést küldte haza:

Mintfogó valószínűleg értesítetk arról a hír-
ről, hogy személyem ellen merényletet terveztek,
szükségesnek tartom a tényállás közlést. *Hire
ment, hogy öszeesküvés van ellenem.* November 18-án
letartóztattak öt olasz, négy görög és egy francia
embert, akiket a bíróság elé loznak álitani. Az
volt a szándékuk, hogy 19-én délelőtt üzenegy
órákor a Mária-templomban istentisztelet alatt egy
aknát robbantának föl.

A Roberts ellen szöit állítólagos öszeesküvés
ületéből az angol lapok szigorú rendszabályokat kö-
vetelnek a még Transvaalban levő kielmetlen idege-
nek ellen. A *Standard* azt kívánja, hogy rügtön ut-
sítsanak ki minden idegent, aki nem egészen kifog-
gástalan magaviseletű.

— Megbüntetett mükincs-csempészők.
Olaszországban az utóbbi időben sok mükincs
ment ki törvényellenes uton, de a csempészeket
csak a legritkább esetben lehetett megcsipni.
Most két mütárgy-csempészre nagyon rájárt a
rud. *Sanguinetti* és *Prado* a két porlujárt ember
Benvenuto Cellini szobrát adták el Angolország-
ban és ezért mindegyiküket külön-külön száz-
negyvenezer frank pénzbírsággal sújtották.

— Ápolónői tanúok fővételé. A Magyar Vö-
rös Kereszt-Egyesület Erzsébet-kórházában 1901.
január 1-én új betegápolónői tantolyamot nyit. Az
üresdedben levő tíz ingyenes helyre pályázhat min-
den kitógástalan erkölcsű nő, aki testileg és szellemi-
leg e magas szto hivatásra alkalmas és 20-40 életév
között van. A folyamodások akár közvetlen, akár a
főkegyesületek utján az egyesület igazgatóságához
(Budapest, IV. Kecskeméti-utca 5. sz.) küldendők
december 20-ikáig.

— Anarkista katonák. A brüsszeli *National*
szenzáció *anarkista-öszeesküvéséről* ad hírt, amely-
nek hőse husz katona. A hír szerint a *bouilloni*
katona iskolában öszeesküvés sztoth husz anarkista
katona. Elhatározták, hogy megölik tiszteiket, azután
a bouilloni plebánost és polgármestert s végül
proklamálják az anarkiát. A tömeges gyilkosság-
nak ma kellett volna megtörténnie, de a cinkosok
egyike még idejekorán elárulta a gonosz tervet.
Még tegnap elfogták az egész bandát s megindi-
tották a vizsgálatot.

— A petrossényi községi gimnázium. A val-
lás-és közoktatásügyi és a pénzügyminiszterhez azzal
a kéréssel járult a *petrossényi községi gimnázium*,
hogy tegyék lehetővé a nagy kulturmissziót teljesítő
intézet anyagi alapjának a javulását. A nyilvánossági
jelleg megadását és 7000 korona állami segély kiutal-
ványozását kéri a gimnázium, amelynek hazafias mű-
ködése és érdemeiben gazdag multja bizonyára hatha-
tósan fogja támogatni a méltányos kérést.

— **Hohenlohe herceg a bíróban.** A mikor gróf Károlyi Gábor már sehogyan se tudott egységére lépni a familiájával a vagyon dolgaiban, elhatározta, hogy csúfá teszi a családot. Ezt mi polgár emberek valahogy úgy képzeljük el, hogy a gróf ellentétben igazán nemes karakterével, valami olyan inkerrekségre határozta el magát, ami majd árnyat vet a névre. Hogy ártson a Károlyiaknak, áldozatul dobja oda akár önmagát is. Pedig hát nem volt a gróf terve. Dehogy. Suszterbolton akart nyitni a Károlyi-utcaiban, szemben az ősi palotával s a bolt fölé fölszegezgetni a táblát, amire ez lett volna írva: — Gróf Károlyi Gábor építész. — Hát ez iszonyu gyalázat lett volna a mi felfogásunk szerint, a mi felfogásunk pedig nagyon kiesinyes és fejletlen ahhoz képest, a hogy ilyes dolgokban némely nagy nemzetek gondolkodnak. Például az angolok. Az ő lordjaik nem huzodoznak az üzlettel, nemcsak a gründlásokban vesznek részt, hanem benn dolgoznak az üzletekben a könyvek között s faktorok a piacon, nem pedig tétlen szemlélők, mint például a mi arisztokráciánk, mely összesen néhány tisztelőreméltó kivételt tud felmutatni a munka terén. Az angol jó példa újabbban mintha Németországban is követőkre talált volna. Az ágisli munkás germán sem elégszik meg már azzal, hogy a politikában részt vegyen s aztán fogyaszsa az ősi vagyont a nélkül, hogy voltaképpen valami dolga lenne azon kívül, hogy eljár a lóversenyekre. A német arisztokrácia közeledik a kereskedéshez s nincs kizárva az, hogy nemskora üzleti tőke lesz abból a nagy vagyonból, ami ez idő szerint a világra nézve jótómán holt tőke s voltaképpen csak arra van szánya, hogy a tulajdonos gróf vagy báró pazarul megéljen belőle. Valami ilyest lehet következtetni abból a hírből, ami egy berlini lapban olvasunk, hogy Hohenlohe-Oeringen Hugo Frigyes herceg, miután elvégezte a jogot, leszolgálta az önkéntesi esztendőjét és tiszt lett a hadseregben, beállott egy bankba praktizálni. . . Ezek után nagy öröm lenne az, ha minálunk is ugy változnék meg a közfelfogás, hogy nem a familia csuflátétele lenne az, ha egyik-másik magyar mágnás ráhatározna magát arra, hogy dolgozik.

— **Vörösmarty-ünnep.** A százados évforduló ünnepségei egyre nagyobb hullámokat vernek. Főváros és vidék egyaránt nagyszabású ünnepségekkel készül a jordulóra.

Az egyetemi ifjuság december 2-án, vasárnap délelőtt tizenegy órakor az Újvárosi házban rendezte Vörösmarty-ünnepségét. A műsor a következő: 1. *Megnyitó*, mondja Sánta Mihály a retorikai szakosztály alelnöke. 2. *Apoteózis*, írta és szavalta dr. Várady Antal a Kisfaludy-Társaság tagja. 3. *Ünnepi beszéd*, tartja Bartha Miklós országgyűlési képviselő, a Petőfi-társaság tagja. 4. *A vén cigány*, szavalja Onody Jenő joghallgató. 5. *Vörösmartyról*, írta és előolvassa Miklós Elemér, a retorikai szakosztály alelnöke. 6. *Szózat*, énekel a műgyetemi mérnöki daloskör.

A **budapesti kereskedelmi akadémiá** ifjusága december 1-én, szombaton délelőtt kienc órakor az intézet dísztermében ünnepi Vörösmarty emlékezést. Az ünnep bevezetőül a zenélő kör előadja a himnusz a *Biblia ember-ből*. *Környed* Károlyi fejszó osztály tanuló eiszavalja *Brück* Elemér ünnepi ódáját, aztán dr. *Kollay* Virgil tanár előadást tart a költőről. *Szép Ilonkát* Ungár Bernát, a *Vén cigány-t* Róbertov Zsigmond és a *Szózat-ot* *Drach* Hugó szavalja el.

Az óbudai *Jókai-kör* a Vörösmarty-szobor javára nagyszabású művészestélyt rendez december 2-án este 7^{1/2} órakor az óbudai Korona-viadóban. Ünnepi megnyitót dr. *Jókai* Mór mond; Vörösmarty irodalmi munkásságát *Erős* Gyula, a *Budapesti Napló* munkatársa mutatja. Az estén még közreműködnek *Fedák* Sári, *Hiermayer* Sári, *Polgár* Ilona, *Likosi* Szidi, *Kemény* Arthur, *Kovács* Mihály, *Nemes* Elemér, *Raskó* Géza és a *műgyetemi zenekar*.

Tizennyolc fővárosi tanító-egyesület együttesen rendez december 2-án, vasárnap délelőtt tíz órakor Vörösmarty-ünnepet a tudományos akadémiá dísztermében. Az ünnepélyen ott lesz *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter is, akit küldöttségig hívtak meg az ünnepre. Az elnöki megnyitót dr. *Molnár* Viktor miniszteri tanácsos, az ünnep díszelőke mondja s ugyan ő rekészti be az ünnepet.

Nyilván Bende Imre püspök és *Thüröczy* Vilmos eszázári és királyi kamarás főispán védnöksége. *Thüröczy* Vilmosné csillagkeresztés hölgy és *Balás* György honvédezeres díszelőke által megalkalt rendező bizottság december hó 1-én és 2-án részben a Vörösmarty-szobor, részben a F. M. K. E. javára a nyírtamegyei nemzeti színházban Vörösmarty-ünnepét rendez. Az ünnepségen előadják a *Csongor és Tünde* utolsó jelenetét is. A szereplők: *Csongor* — *Clair* Vilmos, *Tünde* — *Palotay* Piroška, a *Nemzeti Színház* művésznöke. *Ilma* — *Ljeka* Mariska, *Kurrah* — *Kenéz* Zoltán, *Berrah* — *Boröczy* Géza, *Duzzog* — *Otvös* Béla, *Mirigy*, *Boszorkány* — *Kenéz* Bandi. *Nemők*: *Munisz* Irén, *Pongrácz* Hedi, *Kudlik* Márta, *Kropácsy* Jenny, *Berecz* Mici, *Neugebauer* Pisti, *Otvös* Margit és *Huszsa* Ilonka urölgyek.

A **kolozsvári izraelita felolvasó-egyesület** is rendez Vörösmarty-ünnepet. *Tompa* Kálmán, a kolozsvári Nemzeti Színház művésze, ez alkalomra ódát ír, amelyet *Heltai* Nándor, a színház tagja fog elszavalni. A *Szép Ilonkát* *Kun* Irma szavalja. Felolvasásokat tart-

nak: dr. *Eisler* Mátys főrabbi és *Szabó* Mózes. Végül *Fehér* József, a színház tagja, énekelni fog.

Az **Érsekújvári Dalegyesület** december hó 2-ikán délután Vörösmarty-ünnepet rendez. Az ünnepély sorrendje: *Honfidal*, énekel az *Érsekújvári Dalegyesület* férfikara; *Alkalmi beszéd*, tartja *Staud* János főgimnáziumi tanár; *Főt dal*, énekel *Prudovits* Gyula, kiséri *Itjabb Dabrovay* János; *Élő szobor*, szavalja *Berkesi* János; *Kuruc dalok*, énekel a férfikar; *A rabló*, szavalja *Noszkay* Erzsike; *A vén cigány*, szavalja *Korányi* Károly.

— **A panaszos Pierre Lotti.** A párisi tanács érdekes panaszt tárgyalt a napokban. A panasztevő *Julien Viand* fregatt-kapitány, aki mint ilyen kevesek előtt ismeretes. Sokkal jobban ismerik azonban a másik nevét, amelyet az irodalmi dícsőség aranyozott be. *Pierre Loti*ról van szó, akit 1898-ban a tengerész-miniszter egy dekrétummal hírtelen nyugdíjazott. Amikor új miniszterült a tengerészet bársonyszékébe, *Pierre Loti* kijárta a nyugdíjaztatásának a megsemmisítését és újra aktív tengerész lett. Visszakapta a rangját, de azt a tizenegy hónapot, amely alatt önkéntelen szabadságon töltött, nem számították be neki. Ezt nem tudja elviselni *Pierre Loti* és minden áron vissza akarja szerezni az elrabolt esztendőjét.

— **Politikai gyilkosságok Szerbiában.** Emlegettük, hogy *Protits* Miodrag kerületi prefektus Szerbiában, Krusevácon megölték. A gyilkosság, mint *Belgrádból* írják, nagy feltűnést keltett Szerbiában. A gyilkos estefelé belopózott *Protits* házába s mikor ez hazajött, rálétt. A golyó szíven találta és *Protits* halva rogyott össze. A gyilkos elmenekült. Minden jel arra mutat, hogy a gyilkosság politikai természetű. *Protits* ugyanis a vadhatalóságot képviselte *Brkics* rablófőnök és a hírhedt radikális parasztszervezőnek, *Tájszics* Rankának pérében. *Brkics* és társait halálra ítélték és ki is végezték; *Tájszics* Rankót 20 évi fegyházra ítélték, de ennek sikerült Montenegróba megszöknie. Nagyon valószínű, hogy a két vezér valamelyik rajongó híve követte el *Protits* ellen a merényletet. Még inkább valószínű, hogy politikai gyilkosság volt az a borzalmas eset, amelynek áldozatai a rudniki kerület egy gazdaság földbirtokosa és ennek egész családja. Ejnek idején rájuk rontottak, összekötözték őket s aztán rájuk gyújtották a házat. Valamennyien kínos halált haltak. Ez a földbirtokos annak idején terhelően vallott a *Tájszics* pérében. Bizonyos tehát, hogy ezek szerzetesek politikai gyilkosságok. 1887-től 1898-ig négyezer politikai gyilkosságot követtek el s az áldozatok kivétel nélkül a radikális párt eltségei voltak. Ugy látszik, hogy Szerbiában újra kezdődik a rémes gyilkosságok korszaka. S ha a radikális paraszttömeg megéri, hogy odafünn csak kissé lazábban tartják a gyeplőt, védes felhők tornyosulhatnak Szerbia egére. Sürgősen kell tehát a szerb kormányának intézkedni, hogy a veszedelmet megelőzhessen.

— **Sikasztás a postánál.** *Makró*l táviratozza tudósítónk: *Horváth* József, a makói postahiválnál alkalmazott segédpostás, 1250 korona elcsikasztása után megszökött. Hétfőn egy napi szabadságot kért főnökétől, hogy állítólag *Kétegyháza*n tartózkodó jegyeséhez, esetleg szülőihez *Nagyváradra* utazzék. Kedden délelőtt az *Iritz* Márton cég jelentést tett, hogy két héttel ezelőtt cheque-lapon feladott 1250 korona nem érkezett rendeltetési helyére. A vizsgálat megállapította, hogy a bűnös tisztviselő a feladott ésszeget nem vezette be a napléba, hanem saját céljaira fordította. A főnök nyomban táviratozott *Kétegyháza*ra és *Nagyváradra*, hogy *Horváth*ot azonnal tartóztassák le.

— **Házasság.** *Fodor* Tivadar ezredes a terencvárosi plébániamentőmban ma délelőtt vezette oltárhoz *Balozsics* Daisyt, nagyrákosi és kelemenfalvi *Rakossy* Istvan nyug. kir. ügyész leányát.

Kramer József, a dumaszendahelyi izraelita iskola tanítója, elfjegyezte *Kornfeld* Gizella kisasszonyt ma Dumaszendahelyen.

— **Gyilkos merénylet.** *Lemberg*ből táviratozzák: *Gróf Starzenski* Ede podgorzei kerületi főnök ellen tegnap merényletet követtek el. Miután a gróf tegnap este haza jött, házában udvarán egy sárga felöltős, kék szemüveges ismeretlen ember, revolverből rálétt. A golyó gróf *Starzenskinek* a bal füvét horzsolta. Erre a gróf is kivette revolverét és rálőtt a merénylőre, akit azonban nem talált el. A merénylő ezután tört rántott ki zsebéből s a gróf mellébe szurta. A tör keresztülment a kabátban, de megakadt a szívtárcsán. A merénylő ezután elmenekült, de utközbén elvesztette a törét, amely ráspolyból készült s amelynek marcolata egy szocialista újságba volt csavarva. A merénylő eiejtett továbbá néhány osztrák és olasz váltópénzt is.

— **Halálozás.** Dr. *Ribics*ek *Adolf* miskolci ügyvéd tegnap meghalt negyvenkét éves korában.

Mihály Pál, kegyesrendi áldozópap 26-ikán meghalt *Szent Györgyön* hatvanegy éves korában. Tegnap hunyt el Bécsben az osztrák-magyar államvasutak magyar igazgatóságának egy régi, érdeme tisztviselője, *Bents* Agoston, nyugalmazott felügyelő a koronás érdemkereszt tulajdonosa. A meghalodott, aki a vasut államosításakor ment nyugdíjba, nagy tudásáért, szakértelméért és szeretetreméltó modoráért köztisztelőnek örvendett Budapesten.

— **A rémes példa.** Egy fiatal gyerek ke-serves halálát jelentik Nagy-Körösről s az eset, amely a szatmári testvérgyilkos kivégzésének borzalmas színjátékával van összefüggésben, alkalom lehetne a halálos ítélet ellen való elmélkedésre. Hanem ez a kérdés amugy is állandó tárgva a büntető jogi bölcsekedésnek, s szóban levő tragikus eset csatlakozzék azért csak mint megrendítő adat a dolog körül felhalmozott vítaanyaghoz. Ifjabb *Szalay* Lajos nagykörűsi előkelő polgár tizenhat esztendő fogadott *Pista* fia az áldozat. Mint felvidéki tót gyerek került Nagy-Körörsre kicsi korában s jó magyar fia lett belőle. *Papp* Béla esete rendkívül izgatta, egyre csak az akasztás előjára foglalkoztatta. Valóságban buskomorságba esett, miáltal így tépelődött. Ebben a zavaros lelkiállapotban egészen addig ment el, hogy az akasztás művelését is ki akarta próbálni. Es pedig magán. Egy talált zineget felhuzott az istálló gerendájára és felakasztotta magát. Másnap megtalálták holtan. Nagy részvét mellett temették el.

— **Musolino.** Az *Aspromonta* utatlan bércői közt nyolcszáz karabinieri lesi az olasz brigantit éjjel-nappal. *Musolino* pedig meghúzódik valamelyik barlangban s kineveti az üldözőit. Mert *Musolino* immár azon brigantik közé tartozik, akik mindenütt jelen vannak, minden veszedelmes helyen elvégeznek valamit rettenetes dolgot s aztán ugy elnyeli őket a föld, mint a mesebeli rablókat. *Musolino* közéd legendás alakká válni.

A karabinieriket különben szűnyű kellemetlen eset érte. Amig ők a rablót lesték, azalatt az *Avanti* című lap egyik munkatársa fölkereste *Musolino*t s meginterjuwolta. Ezen az ötleten most nem csak a karabinierik vezére, de maga az olasz király is bosszankodik. Az újságíró beszélgetéséről az *Avanti* így számol be:

Musolino így kezdte a beszélgetést: — Bosszuzállok vagyok, de nem vagyok kegyetlen. A feljelentőket megölöm, de nem vagyok brigantit, hogy ártatlanokat küldjek a másvilágra. Sohasem gyi kólok, hacsak nem vagyok biztos benne, hogy az illető árul.

További beszélgetésük folyamán *Musolino* kitérta mellett megmutatta az azon függő *Madonnát* és olasz szenteket ábrázoló amuletet.

— *Hogyan*, — kérde a hírlapíró — ön hisz a szentekben és mégis gyilkol??

— *Igenis, hiszek!* Sőt a *Madonna* segélyével követem el gyilkosságaimat. Hisz az *Isten* anyja ugyis tudja, hogy nem ölök meg ártatlanokat s ezekért nem is fogok bűnhődni a másvilágon.

— *Mégis megölte ön Pietro Ratrovora* karabinierit.

— *Az más!* Elvégre is, az én börtömbre ment a játék. Még sem vagyok gonosz. Mert ha akarnám, áldozatam csontjaival rakhatnám ki az *Aspromontát*. De nem teszem, én jó fiu vagyok . . .

Azonkívül nagy haraggal beszélt a hatóságokról, amelyek üldözésükkel újabb és újabb gyilkosságokba kergetik. Pedig mindez csak hiábavaló vérontás, mert őt ugy sem fogják el soha és 6 képes lesz valamennyi ellenén és üldözőin bosszut állani. Tagadja, hogy pártfogói volnának és végül így fejezi be:

— *Brigantit vagyok, de beszéltem: én csak bosszut állok, de nem vagyok rablógyilkos . . .*

— **Bányászoregletlenség.** *Anicheb*ől jelentik, hogy az ottani köszönbányák *St.-Louis*-aknájában bányalégrobbanás történt, amely 30 embert ölt meg. A szerencsétlenséget az okozta, hogy a szomszédos *Fenelon*-akna mélyén ismeretlen okokból fölrobant egy *loda dinamit*. Eddig 12 holtestet találtak, azonkívül nyolc sebesült hoztak fel. Tizennyolc embernek nyoma veszett. A mentő munka még folyamatban van.

— **Éhínség Indiában.** *Londomból* jelentik, hogy az indiai miniszter táviratot kapott az indiai alkirálytól az éhínségre vonatkozólag. A távirat azt mondja, hogy *Bombayban*, *Karnatakában*, *Dekánban* és *Gujarátban* már régen nem volt eső, de egyébként az aratási kilátások kielégítők. A segélyben részesülő emberek száma 420,000.

— **Sikasztások a külföldön.** *Green-Dag*ból o hó 3-ikán éjjel eltávozott ismeretlen helyre *Burr* Jones Arnold pénzintézet éjjeli őr. Az eltűnt 15,000 dollárt lopott, 5000 dollárt aranyban, a többi más pénzümben. Mikor eltűnt, fekete kalapot, fekete ruhát, felöltőt viselt, lehajtott gallérú fehér inggel. Aki az illetőt le-tartóztatja vagy nyomra vezet, 500 dollár jutalmat s a megkerülő pénz tíz százalékát kapja.

A *buharesti* külügyminisztérium osztályfőnöke, *Zamfirescu* mint már megírta, megszökött. Most kiderült, hogy az osztályfőnök 80,000 frankot sikasztott. *Zamfirescu* már husz évnél hosszabb idő óta volt állami hivatali alkalmazásban, egészen megszokásig példás becsületességű férfi hírében állott. Most pedig kiderült, hogy mosés adósságokat hagyott hátra.

— **Rablóvilág Monte Carloból.** *Monte Carloból* jelentik, hogy *Arlon* Eugent, amint beikéltén tegnap éjjel hazatért, rablók támadták meg az országúton s minden pénzétől megfosztották.

— **Halálos szerencsétlenség az építkezésnél.** Nagy szerencsétlenség történt ma este 16 óra tájban a Szabadság-téren. A Szabadság-tér és a Vétsey-utca sarkán építik az Adria tengerhajós-társaság négyemeletes palotáját *Fedor* Károly főállású felügyelője alatt. A napszámok ma délután a harmadik emeletet tetőz vasgerendák elhelyezésével voltak elfoglalva körülbelül harmincan. A vasgerendák egy részét szerencsésen fel is rakták, de esete felő villamosfény mellett tovább folytatták ezt a munkát. Mintegy 15 méterházas vasgerendának elhelyezésével voltak elfoglalva, amikor hirtelen a két méternyi magas faállvány a nagy súly következtében összeomlott, s a rettenetes súly vasgerenda is lezuhant, maga alá temetve a munkások közül hatot. Öten szerencsére csak zúzódásokat szenvedtek, de közülük *Rozadovics* Márton doroki, hontmegyei szül. 30 éves napszámos oly szerencsétlenül esett a gerenda alá, hogy rögtön meghalt. A szerencsétlenül járt ember özvegye s két éves kis fiút hagyott hátra. A sebesültek közül *Hadris* László 29 és *Figuli* András 48 éves napszámosok szenvedtek komolyabb bajt, a többi három csekély bőrhorszólásokkal menekült meg, őket a mentők vették ápolás alá.

Az esetet nyomban bejelentették a rendőrségnek melynek részéről a helyszínre ment *Nagy* Károly rendőrfelügyelő dr. *Kovács* rendőrőssal s felvették a hivatalos jegyzőkönyvet, egyben pedig kihallgatták a szerencsétlenség szemtanúit. Eddig nem tudni, hogy tulajdonképp ki a közvetlen okozója a szerencsétlenségnek.

Az épületen a munka tovább folyik s annak beosztására a rendőrség nem látott okot. A szerencsétlenül járt *Rozadovics* Márton holttestét a boncolóintézetbe szállították, a két súlyosabban sebesültet pedig lakásaira vitték s ott ápolják.

— **A megkerült gyermekek.** *Szabó* András máv. kalauznak két fia, a 13 éves Gyula és a 11 éves András tanultak ma a múlt évi január hó 23-án eltűntek Murányi-utca 20. szám alatt levő szülői lakásukról. Úgyvanak 1899. februárjában László-Tolesván csavargósan érték a két ka'andra vágyó csemetét s onnan hazatoloncolták mind a kettőt. Atyjuk nem nem lévén odahaza, nagyanyjuknak, *Demut* Zsuzsannának adták át őket. Az András gyerek megtörve, otthon maradt, Gyula azonban a nélkül, hogy szülőit viszontlátta volna, ismét megszökött. Sok viszontagság után télvíz idején gyalogszerrel érte el a sopronmegyei Rajkát, ahol megtelepedett. *Huber* Gyula álmóvén beállt béresnek *Krist* Mátyás ottani földműveshez, ahol másfél esztendőig szolgált becsülettel, tisztességgel. Később azonban elfogta a bou-vágy, ott hagyta derék gazdáját s beállított szülőihez, akik természetesen nagy örömmel fogadták. Elmondta azután, hogy nem bánta meg tettét, mert megtanult jól németül és a mezsei munkákat is tudja.

— **Gyilkosság a szőlőhegyen.** *Csécény* község bíráját és másodbíráját 24-én este agyonlőtték. *Tompek* Mihály községi bíróségi és *Vidák* Ferenc másodbíró este felé távoztak a községházáról. Utközben találkoztak *Bokor* Sándor esküdttel, aki beszélgetés közben azt a megjegyzést tette, hogy jó volna megnézni a bíróségi pincéjét, megtesztelték-e már az új borok? A bíróségi pincébe a két esküdtet s hárman kimentek a községben kívül levő szőlőhegyre. Ott időgátoltak hárman este 7 óráig, amikor *Bokor* esküdt azzal, hogy dolga van, eltávozott. A bíróségi és másodbíró azután még ott maradtak egy ideig és este 8 óra után távoztak a pincéből, Alighogy a pincéből kimentek. *Tompek* éppen a pinceajtót zárta be, amikor a sötétben lévő dördült el, amely fején talála. *Vidák* elkor futásnak eredt, de alig futott tíz-tizenöt lépésre, egy második lövés őt találta s az ólomdarabok, melyekkel a fegyver meg volt töltve, a hátába hatoltak. A lövés után a közeli pincéből emberek futottak elő lámpással, akik csakhamar ráakadtak a két áldozatra. *Tompek* bírót már halva találták a pince előtt, *Vidák* ellenben még akkor is élt és elmondta, hogy mi történt velük. Az esetről azonnal értesítették a csendőrséget, amely első sorban *Bokor* esküdtet fogta vallatónra, ez azonban igazolta, hogy a lövés idején már odahaza volt lakásán. Tegnap megjelent a törvényszék vizsgálóbírája is, aki több súlyos gyanuk alapján letartóztatta *Sütő* Imre odavalló lakost, *Bokor* sógorát, a hegyközség pártitortát, akit éppen a megölt bíróségi és a másodbíró kezdeményezésére akartak elbocsátani a szolgálatból. *Sütő* tagadja a tettét.

— **A nyugoti pályaudvar tolvajai.** A nyugoti pályaudvar raktáraiból már többször nagyobb mennyiségű holmit ellopkodtak. Az utóbbi időben a villamos vasutakhoz való szigetelő vaskerekék érkeztek, amelyek azonban onnan nyomtalanul eltűntek. A rendőrség a panaszfőjelentésre megindította a nyomozást és *Eperjessy* Károly logalmazó detektívjeivel hamarosan kézre kerítette a tetteseket. A holmi, amely pár száz forintot ér, megkerült a tolvajokkal együtt, akik a pályáhozhoz bejáratos *Szabó* János és *Trunka* István kocsisok voltak.

— **A körözött vő.** *Zadik* B. boroszlói lakos táviratban tudatta a főkapitánysággal, hogy a veje: *Stern* Pál budapesti kereskedő, a feleségének, *Zadik* leányának 45.000 márkányi hozományát elpazarolta, s ékszerreit elzabolosította. Kéri, hogy tartóztassák le *Stern*,

ugy látszik, megérezte a veszedelmet, mert már régebben eltűnt a lakásáról s most mindenfelé keresik.

(x) **Egyenruhák, diszöltönyök és libériák, olasz vivőszerek** igen olcsón kaphatók *Tiller* Mór és *Tarsa* cs. és kir. udvari szállítóknál Budapest, Váci-utca 85.

(x) **Fischer** Simon és **Társai** seiyemüzletében (Bécsi-utca 7.) az ez idei okkázio-eladás folyamában van 4—10 méteres seiyemmaradékok a legutányosabb árban.

(x) **Kérjünk mindenütt Emke-gyujtót!**

(x) **Hóni** Ipar. Ajánlom általánosán ismert, saját gyártmányú posztó bokavédőimet (gamasni). Kapható drapp, oliv, szürke, bronz és fekete szinben. Párja 1 forint 10 krajcár. Hölgyeknek térdmagasság, párja 2 forint 75 krajcár. *Kertész* Pál divatruházában, *Kerepesi* ut 44. sz., a Népszínházzal szemben. Eladás nagyban is.

SZÍNHÁZ, ZENE.

— **Vörösmarty-ünnepek a színházakban.** A *Nemzeti Színházban* most folynak az utolsó előkészületek a pénteki *Vörösmarty-diszelőadásra*, amelyben a színház valamennyi tagja részt vesz. *Somló* Sándor prológja után az Operaház énekarával megorósvitve, az egész személyzet elénekli a *Szózatot*. Ezt követi a *Csille* és *Hunyadiak* harmadik felvonása, majd a *Szép Ilonka*, amelyet *P. Márkus* Emilia szaval aklépen, hogy a költemény jelenetei, kisérvén a szavalatot, néma képekben is lejátsszódnak. Az ünnepi estét a *Csongor és Tünde*, *Vörösmarty* legnépszerűbb szinjátéka fejezi be, amely a *Nemzeti Színház*nak mindenkor műsorárája volt. Az ünnepi est iránt, meyen az urak irakban, a hölgyek estélyitöleleiben jelennek meg, a közönség érdeklődése oly nagy, hogy a diszelőadást a színház vasárnap megismétli.

A *Vigszínház* igazgatósága már végleg megállapította a december 1-i *Vörösmarty*-matiné műsorát, amely az utolsó napokban néhány érdekes ponttal bővült. A következők a következők:

1. *Régkönyv-nyitány*. Előadja a *Vigszínház* zenekara.
2. *Himnusz* *Vörösmarty*tól. Szavalja *Gál* Gyula.
3. *Vörösmarty Mihályról*. Felolvasás. Tartja *Eötvös* Károly országgyűlési képviselő.
4. *Fühi dal*. Éneklő a tanuló ifjuság énekkara.
5. *Hazádnak* vendületlenül. *Ábrányi* Emil verse. Szavalja *Csillag* Teréz.
6. *A vén cigány*, *Vörösmarty*tól. Szavalja *Hegedüs* Gyula.

7. *Bánk bán-egyveleg*, *Erkel*ől. Cimbalomra átírta és előadja *Kón* László.
8. *Szózat*, *Vörösmarty*tól. Szavalja *Jászai* Mari.
9. *Szózat*. Éneklő a tanuló ifjuság énekkara.

A *Feld-féle Gyermekek-Színházban* holnap esztörtökön délután 16 ótkor kezdődik a *Vörösmarty-ünnep*. A *Szózat* éneklése után előadásra kerül a *Hazádnak* vendületlenül című néma kép. Végül *Tándér* Ilona és *Argirus* királyfi varázserge kerül színre.

— **Jászai Mari Kolozsvárott.** A kolozsvári *Nemzeti Színház* december 2-ikán ünnepli meg *Vörösmarty* születésének százados fordulóját a nagy költő *Áldozat* című szomorujátékának az előadásával. A szomorujáték fő női szerepét *Jászai* Mari fogja játszani, mint vendég.

— **A Magyar Színház Mikadó-reprize.** A *Magyar Színházban* pénteken lesz *Sullivan* operatőjének, *A mikadó*-nak, a reprize. Az operett iránt olyan óriási az érdeklődés, hogy az első előadásra már a hét elején minden páholy és az egész földszint elkel, úgy, hogy az első előadásra már csakis erkély- és karzatjegyek kaphatók. A jövő hét minden napjára a *Mikadó* van kitűzve és ezekre az előadásokra már vasárnaptól kezdve meg lehet váltani a jegyeket. A *Mikadó* a Magyar Színház ez ideji premiere-börletének negyedik előadása lesz.

— **A Girardi-jubileum.** Már évek óta nem östrolmoltak meg egy a bécsi An der Wien-színház pénztárát, mint a *Girardi-jubileumra* szóló jegyekért. Tegnap valóságos veresedés folyt a színház pénztáránál, mikor a jegyek árusítását megkezdték. A jubiliárius előadás amelyivel a művész ötven éves korának a betöltését ünnepli, vasárnap délután lesz s az előadás a *Lumpácus Vagabundus* körül szinre.

— **Az Angot asszony jubileuma.** A *Magyar Színházban* holnap, esztörtökön éri meg jubiliárius előadását *Lecoq* mester operettje, az *Angot asszony leánya*. A népszerű operett a jubiliárius előadásán azzal a szereposztással kerül színre, amelyen az első előadásban adták: *Szoer* Ilonkával, *Margó* Zelmával, *Sziki*ával és *Palásthy*val.

— **Am An der Wien színház igazgatója Szege-** den. A bécsi An der Wien-színház igazgatója, *Langhammer* Fülöp, mint egy szegedi újságban olvassuk, jelen lesz *Pálmay* Ilka második fellépésén, amelyen a diva a *Kertészleány* címszerepét játssza.

— **Sullivan temetése.** *Londonból* jelentí tudósítónk: Tegnap helyezték *Sullivan* Arturt, a *Mikadó* hírneves szerzőjét örök nyugalomra. Elsőrangú angol komponisták, mint *Goldschmidt*, *Bridge*, *Barratt*, *Marchese* kérésére a Szent Pál-székesegyházban temették el *Sullivan*-t. Impozáns volt a gyászmenet, amely a *St. James*-palota udvari kápolnájánál megállott, itt gyászintenzitetartottak, aztán folytatta útját a menet Szent Pál-székesegyházba, amelyben a Savoy-színház tagjai adták elő gyászénekül *Sullivan* egyik oratóriumát. *Viktória* királynő, a walesi herceg és az angol uralkodóház többi tagjai is elküldték képviselőiket a gyászszertartásra, a német császár pedig a következő részvét-táviratot intézte *Sullivan* *Herberth*hez, az elhunyt zeneszerző unoka-öcséséhez:

Fogadják legmélyebb részvétemet a gyászos eset alkalmából, amely önt nagybátyja elhunytával érte. Az elhunyt nagy zeneszerzői képességét mindig csodáltam. *Vilmos*, I. R.

A német császárt a temetésen a londoni német nagykövet képviselte, aki díszes koszorút is helyezett a ravatalra.

— **Az Aurora kör Vörösmarty estéje.** *Lekes*, szép ünnepet rendezett ma este az Aurora-kör a belvárosi Sas-kör földszinti dísztermében. *Laky* Imre megnyitó beszéde után *Kálmán* Margit, *Beregi* Béla zongorakísérete mellett hájósan szavallta *Szép Ilonkát*, *Gyöző* Lajos, a *Vigszínház* tagja *Ábrányi* Emil *Hazádnak* vendületlenül című versét adta elő nagy hatással, *Szerényi* Kornélia kitűnő hegedűjátékát *Fekete* Béla kíséerte a zongorán, *Fáy* Szeréna, a *Nemzeti Színház* tagja *Vörösmarty* *Szózat*át művészelő deklamálta, ezután *Ney* Bernát, az Operaház tagja *Bánk* bábóit a bordalt énekelte, végül *Beregi* Oszkár, a *Nemzeti Színház* tagja *Vörösmarty-költemények*et szavalt a hallgatóság zajos tapsai közepette. Az estét társasvacsora és tánc fejezte be.

— **A dortmundi cenzura.** A dortmundi rendőrség cenzora nemrégiben különös titlmat adott ki. Megtiltotta ugyanis, hogy halottak napján előadják *Schiller* *Frigyesnek* ismert szomorujátékát, a *Stuart* *Márid*át. A dortmundi cenzor a „mü részben való vidám tartalmával” okolta meg betiltó rendeletét. Hítféle sötétvértü ur lehet a dortmundi cenzor, ha még *Stuart* *Mária* sem elég szomorú szomorujáték neki!

— **Gyermekekverseny a Telefon Hírműd-ban.** A *Telefon Hírműd* ma délután 5 órakor gyermekversenyt rendez, hogy a kis öfzetőknek egy éveseket órák szerzenen. Kéremüködnök: *Lichtenstein* Dóra és *König* Renée urnós, *Irányi* Dező, *Latabár* Kálmán, *Mérő* Pista, *Óllás* Lajos és *Pápai* Lajos urak. — Este a *Telefon Hírműd* a M. Ktr. Operaház előadását fogja közvetíteni, a *Carment*, amelyben *Don Jos* szerepét ezúttal *Burrán* Károly éneklé. Az operaközvetítés után a rendez esti felolvasás következik, majd annak végezte után még cigányzene lesz hallható a *Hírműd* kágylőin keresztül — az Emke kávéházban.

Bahr Hermann.

— Beszélgetés a *Star* szerzőjével. —

Budapest, november 28.

Az elsőemeleti páholyfolyosón sétálgattunk fel és alá *Bahr* Hermannal, mialatt a színházban a második felvonást figyelte a közönség. Az első felvonás hatása nagyon felvidította, úgy csevegett, mintha semmi köze sem volna a darabhoz, amelyet benn a színházban játszanak. Csak néha-néha fe kapta a fejét, mikor kihallatszott a nevetés. Alighanem azt igyekezett számon tartani, hol tarthatnak odabenn.

Az előadásról beszélgettünk. — Nagyon szívesen megírnám a *Budapesti Napló*-ban, mennyire el vagyok ragadtatva; fájdalom, fizikai lehetetlenség. Nem futja az időből. Ma este már az intendáns vendége vagyok, holnap reggel nyolckor pedig utazom vissza Bécsbe, mert holnaputánra *Boroszlóban* kell lennem. *Schnitzler* darabját adják, a *Beatrix fátvöld*it, tudja, azt a bizonyos darabot, amely olyan nagy port vert fel Bécsben, mert *Schlenker* Pál, a *Burgszínház* igazgatója visszaadta egy esztendői huza-vona után. A bécsiek persze nagyon kíváncsiak most milyen sorsra jut és nekem mint a *Neues Wiener Tagblatt* szinikritikusának fel kell mennem. Nagyon örülök, hogy ön lesz olyanszíves tolmácsolni a budapesti közönségnek az érzéseimet. Irja meg kérem, hogy az előadás nemcsak hogy messze meghaladta minden várakozásomat, de egyszerűen minden ízében, a legapróbb részletekig ragyogó volt. *Lánczy* Ilka asszony olyan finoman pontíroz, olyan szépen játszik meg mindent, olyan mélyen átgondolt és átértett az egész alakítás. Egy szavát sem értem, de azért megkap minden mozdulatával. És a *Naturbursch*, hogy is hívják, *Desz*... — *Desz*.

— Igen! Mennyi természetes melegség! Kitűnő! *Ujházi* urról nem is szólok; azt önök úgy is tudják, hogy milyen elsőrangú művészt bírnak benne. Tulnótt már minden díszleten. Na és (itt megállt és csettintett az ujjával) a komikáné! A nevét nem tudom kiejteni... — *Rákosi* Szidi.

— Az mesél! Egyszerűen mesél! Régen kacagtam ilyen jóízűen. Ismétlem, nagyon sajnálom, hogy mindezeket nem irhattam meg magam; de mihiot

lehetséges lesz, visszatérek Budapestre. Szégyenletes dolog, hogy én, aki figyelemmel kísérlek minden irodalmat, a svédet, a norvégot, a belgát, a hollandot, jóformán semmit sem tudok egy olyan ország irodalmáról, amelyik alig egy uralmsyíra van Bécsből. Meg akarom ismerni az irodalmukat, az irodalmi életet okvetlenül. Törvöl-hegyire!

Megkérdeztem, tudja-e, hogy ő az első német író, aki Budapesten megjelenik a premiérjén!

— Igazán? Az első vagyok; azt nem tudtam? Bécsi barátaim nagyon ijesztgettek, igyekeztek visszaretenteni; azt mondták: könnyen megeshetik, hogy úgy járok, mint néhány év előtt a színészeink, akiket assa loctidával fogadtak.

— Azt hiszem, már eléggé meggyőződhetett eddig is, hogy nincs mitől tartania?

— Oh kérem; sőt! Rengeteg sok jóakarót tapasztalok. Szükségem is lesz még rá. Nem tudom, ismeri-e a darabot...

— „Hogy-ne. Bécsben is láttam, a főpróbán is...

— Nos, akkor észrevehette, hogy a második felvonásban erősen hanyatlak. Ez kétségkívül nem fogja elkerülni itt sem a közönség figyelmét. Nagy hiba, de nem lehetett rajta segíteni; egy *Szinkáz* című regényemből gyurtam át a darabot és a regényekből készült drámáknak rendszerint megvan ez a fogyatékosságuk. A pszichikai folyamatot, amelyet az ember a regényben szépen, bőven, gondos alaposággal kifejt, ki kell dolgozni egy jelenés keretében; ez pedig ritkán sikerül egészen.

— És hány darabot írt eddig?

— Kilencet, a Star a hetedik volt. Az első öt mind fiatalkori kísérlet, az első valamirevaló munkám a *Tsapperl*. A Star után írtam közvetlenül az *Athleta* című darabomat és látja, érdekes dolog, ezt szeretem a legjobban. A legtöbb kedvvel írtam, a legjobbnak tartottam és a legjobbnak tartom még ma is minden drámámnál, noha színre került nem tudom én hány színpadon és mindenütt megbukott. Ugy látszik, mindenki így van vele...

Bent nevettek; megállt a páholya előtt. Sok sikert kívántam továbbra is. Mosolygott és a fejét rázta.

— Azt hiszem, azt már learattam! A viszontlátásra.

A második felvonás után még láttam, amint a lépcsőről figyelte a foyerban összeverődő csoportokat. Furcsán érezhette magát az odahaza rejtőgött kritikák az idegen városban, idegen ajku emberek közt, akik szabadon szapulhatták volna a darabját akár az orra előtt is.

MŰVÉSZET.

□ **A kormány művészeti Párisban.** A párisi világkiállítás bezárultával igen sok értékes műtárgy eladásra került. *Radits Jenő*, az *Országos Iparművészeti Múzeum* igazgatója, a kedvező alkalommal élve, a kormány költségén igen szép és becses iparművészeti tárgyakat vásárolt össze, amelyeket hazaszállításuk után ki fog állítani az *Iparművészeti Múzeumban*.

A párisi világkiállításon kiváló néprajzi gyűjteményt vett *Szalay Imre*, a *Nemzeti Múzeum* igazgatója. Az értékes gyűjteményt megérkezése után az etnografiai múzeumban helyezik el.

□ **Visszautasítottak Szalonja.** Dr. Ágai Béla ur a következő sorok közlésére kér fel bennünket:

Tisztelt szerkesztő ur!

A *Budapesti Napló* mai számában *N. Istvánffy Gyula* néhány észrevételt tesz arra a mozgalomra, amelyet a visszautasított művészek megindítottak. Erre a cikkelyre volna némi válaszom. Ha nem családok, Istvánffy ur két dolgot ajánl cikkelyében. Az egyik az, hogy zsűri ne legyen, a másik, hogy ne használjuk a „Réfúsé” elnevezést, amely „rosszakaratu gunyolódások céltáblájául szolgálhatna.” Megnyugtatom Istvánffy urat mindkét rendbeli aggodalmára nézve. Először is zsűri nem lesz. Nem lesz pedig oly értelemben, mint az eddig szokásban volt. Tekintettel azonban a visszautasított képek nagy számára és a rendelkezésre álló helyiség szűk voltára, módot kellett keresnünk, hogy ezt az aránytalanságot valamiképpen megszüntessük. Elhatároztuk tehát, hogy abban az esetben, ha valamelyik művész több visszautasított művével akar a bírálókat részt venni, a hetes munkabizottság a helyhez arányítva, megegyezésre iparkodik jutni a művészhez, hogy a sok közül melyik és hány képet állítson ki. Ha ez a megegyezés azonban nem sikerül, a művész az összes kiállító művészekhez felelőlegesen kiknek véleményét azután el kell fogadnia. Vagyis ugyanaz történik, amit Istvánffy ur akar.

Az elnevezést illetőleg azonban nem vagyok egy véleményen Istvánffy urral. Minden or-

szágban, hol a művészet megváltul kezekben van a természetű törvény bizonyosságával kitör az illető körökben a fiatalok túlszigorú bírálata; különösen pedig azoknak, kik műveikben kezdetlegesebb képesség mellett nagymértékű tehetséget tanúsítanak. Az ilyen fiatal művészek érdekeikben sörve, reményükben csalatkozva és pályájukban megakasztva érzik magukat az ennélfogva mindig a nyilvánosság e őt protestálnak az igazságtalanság ellen, mely véleményük szerint őket érte.

Valahányszor pedig ezt teszik, mindig a „réfúsé”-k, a „visszautasítottak” címét veszik fel, mert e cimben egyszersmind vád rejlik azok ellen, kiknek eljárása miatt a nyilvánosság előtt panaszt formálhatni gondolnak. Ezen eljárásukban a nyíltság, az őszinteség egy nagyon megbecsülendő vonása rejlik. A „visszautasítottaság” eme nyílt hirdetése; mintegy a következő értelemmel bír; minket megbántott, megkárosított és elnyom az erőszak, mely a hatalmasabb kezében van; e bántalom, e károsítás és elnyomás ellen felebbeszünk a közönséghez. Jöjjön a közönség és ítéljen! Ha igazságtalanok azok, kik velünk együtt festenek, legyenek bírák azok, kiknek számára festünk mi is, ők is.

Ezek után remélem, hogy sikerül elosztani Istvánffy ur aggodalmait; s ő is csatlakozik ehhez a mozgalomhoz, mely a művészi szabadság és igazságért küzd.

A szerkesztő ur híve

Dr. Ágai Béla.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Chronica Hungarorum.** Gutenberg születésnapjának ötszázadik évfordulója alkalmából egy ambiciózus fiatal könyvkereskedőnek, *Ranschburg Gusztávnak* az az érdekes ötlete támadt, hogy a maga eredeti művtáblában kiadja az első magyar nyomtatványt, amely Hess András budai nyomdájából került ki 1473-ban. Latin nyelven írott magyar krónika ez, az ismeretes *Chronica Hungarorum*, amelyből ez idő szerint mindössze hét eredeti példány van már csak, Magyarország pedig csak kettő. Az imitáció hűségesebb mása az eredetinek. Az önmagában is nagybecsű kiadvány értékét és gyakorlati hasznavehetőségét lényegesen emeli az a körülmény, hogy a kiadónak sikerült a bevezető tanulmány megírására megnyerni kitünőtörténetírónkat, *Fraknoi Vilmos* püspököt, aki mint Mátyás király korának legkiválóbb historikusa s több hazai könyvnyomtatás kezdetével foglalkozó nagybecsű dolgozat szerzője, a leghivatottabb bemutatója a legelső Magyarországon nyomtatott könyvnek. Dolgozata művészi stílusban tartott valóságos kis monográfiára, mely kiterjeszkedik egy a krónika történetirodalmi méltatására, mint a kapcsolatos nyomdászati történeti kérdésekre. Ismerteti, még pedig személyes vizsgálódások alapján, a budai krónika különböző könyvtárakban őrzött hét ismert példányát, úgy, hogy teljesen föllelvi mindazt, amit a nevezetes könyvről tudni lehet és szükséges. A könyv ára tíz forint.

○ **A magyar nép multja és jelene.** *Ira Benedek* Elek. Első kötet: A szolgaságtól a szabadságig. Második kötet: A bücsőtől a sárg. Számos szövegképpel és műmelléklettel. Az Athenaeum kiadása. A két kötet ára díszes kötésben 32 korona. — *Benedek Elek* bejelentette nagyszabású munkáját és örvendezve látjuk, hogy az a lelkesedés, melylyel az első kötetet kezdte, a másodikban is végig vonul. Mintha csak hálaírt róta volna le a föld népe iránt, mely annyira szép elbeszélés megírására illette, olyan szeretettel olyan odaadással szedett össze mindent, ami a népre, a nép egész élete folyására, szokásaira és erkölcesire jellemző. *Benedek* kitünőt elbeszélő tehetséggel úgy rajzol meg mindent, hogy élővé, mozgalmassá, érdekessé válik. Akár csak tudományos regényt írt volna meg, de olyant, amelynek minden adata szorgos történeti kutatások eredménye. A szöveg szépségét számos művészi illusztráció, értékes melléklet növeli és az egész munka harmonikus kiegészítője az Athenaeum hatalmas milleniumi vállalatának: a tíz kötetes történelemnek.

○ **A vadászati törvény.** A vadászatról szóló 1883: XX. törvényeket a reá vonatkozó törvényekkel miniszteri rendeletekkel és határozatokkal kiegészítve most adta ki az Athenaeum részvény-társaság. A kis füzet ára 65 fillér.

○ **Történelem.** (A középiskolák III. osztálya számára az új középiskolai tanterv szerint, negyedik átdolgozott kiadás.) *Ira: Vaszary Károly*. Vaszary történeti könyveit az előadás nemes egyszerűsége és a vallás-erkölcsi és hazafias mozzanatok kellőképp való kidomborítása jellemzi, amelynél fogva a ő könyvei nemcsak ismereteket terjesztenek hanem a nevelésnek is határozott eszközei. A történelem ára 1 korona 50 fillér. A *Lampel Róbert* (Wodianer F. és fia) cég kiadása.

○ **Magyar nyelvtan.** I. rész. Közép- és polgári iskolák és felsőbb leányiskolák I. osztálya számára szerkesztette *Négyesy László*. A vallás- és közoktatásügyi miniszter 3302—1900. szám alatt engedélyezte. A könyv *Lampel Róbert* (Wodianer F. és fia) kiadása. Ára 90 fillér.

EGYESÜLETEK.

(Az osztrák-magyar monarchia tisztviselő-egyletének) novemberi igazgatósági ülése előadta *Maai Károly* igazgató lemondását. Helyőbe a biztosítási osztály eddigi előadóját, dr. *König Frigyes* nevezte ki vezető fővezértitkárri címmel.

(Az Országos Közegészségügyi Egyesület) mai ülésén A kötelező játékdöntőnek a középiskolákban cím alatt rendkívül érdekes előadást tartott dr. *Suba Adolf*, a VII. kerület iskolaeorvosa és egészségtan tanára. Az ülésen *Fináczy Ernő* miniszteri tanácsos elnököt.

VIDÉK.

— (Kormánybiztos Marosvásárhelyt.) A *Politikai Értesítő* jelenti: Marosvásárhelyt a városi ügyeket nem a legjobb megelégedésre intézték az utolsó időben s általános volt az óhaj, hogy radikális intézkedés történjék a helyzet megváltoztatására. Végre elérték azt, hogy a belügyminisztériumból kormánybiztos küldték az állapotok szanalására. A kormánybiztos már megkezdte működését s az eredményt városszerte nagy érdeklődéssel várják.

Nyitlér.

Loghatósabb vasas arzenes viz verszerenyseg, noi betegsegok, fozg szorbetegsegok stb. ellon. Kaphatós az összes nagyváltó-üzletekben, gyógyszeriar és drogeriákban.

MATTONI ÉS WILLE, BUDAPEST.

Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Az ügyvéd ellen.** *Stoicsics* Entim moholói földműves a rossz termés miatt nem tudta a bért megfizetni a földjeért. Kétségbeesett helyzetén úgy akart segíteni, hogy dr. *Raffai* ügyvédhez fordult kölcsönért. Az ügyvéd nem adott pénzt a bérlo gazdának, mire az fegyvert fogott *Raffaira*. Szerencsére a rozoga pisztoly nem okozott kárt az ügyvédben. A bíróság számos enyhítő körülmény folytán a legkisebb büntetést, hat hónapi börtönt mért ki *Stoicsicsra*. Az ítélet ellen a védő semmisségi panaszszal élt, amelyre nézve a kuria második büntető tanácsa a táblát mondta ki ma illetékes fórumnak és az ügyet ezért visszaküldte a szabadkai törvényszékhez.

§§ **A vörös kakas.** A versegi kis nádas házak közt sokszor járt a nyáron a vörös kakas. *Julius* harmadikán hajnalban is félre verték a haragot. A *Korecz* János csürje égett s vele pusztult a *Kohn* Arthur né háza is. Az első ember, aki a tüzet észrevette, *Korecz János* volt. Hamar kisetett a szobából s a ház elé kerülve, egy sötét alakot pillantott meg a kerítés mellett. Űzőbe vette s a saját unokaöccse, *Korecz István* került a kezéigébe. Az elfogott legény könyörgött ugyan, de a gazda átadta a legényt a csendőröknek, akik aztán vallatni kezdték. A legény hol magára vette a bűnt, hol letagadta. Olykor azt is mondta, hogy *Korecz János* bujtatta fel a bűnre. A legényt ma a pestvidéki esküdtek elé állították.

— Bűnösnek érzi-e magát? — kérdezte tőle az elnök.

— Nem vagyok bűnös — felelt a legény. Igaz, hogy korán ott voltam a tüznél, de *János* bátyám még korábban ott volt s azzal fenyegetett, hogy örökre lecsukát, ha magamra nem vállalom a gyújtogatást.

— De hisz a vizsgálat alatt beismerete a gyújtogatást.

— Be, mert azt hittem, hogy ha töredelmesen vallok, kieresztenek.

Korecz János, a gazda, úgy mondja el az esetet, hogy mikor az égő ház elé került, ráismert az öccsére, aki a kezét is megcsókolta s úgy rimánkodott, hogy ne árulja el.

— Talán ellenséges viszonyban voltak maguk? — Soha életemben.

A tanúk közül *Korecz István*, *Korecz Istváné*, a vádlott szülői, valamint *Kiss János*, ellentétben *Korecz János*, *Korecz Ferenc* s ezek feleségeinek vallomásaival azt vallották, hogy fuk, ifj. *Korecz István*, mikor hazajött éjfélután, vacsorát kért. Id. *Korecz István* ezután kiment az istállóba. Ekkor pillantotta meg *Kohn Argyi* házának égését. Ő kiállította be:

— Fiuk, baj van!

Ezen felhívásra rohant ki aztán ifj. *Korecz István* s sietett a vész színhelyére oltani.

A törvényszék megeskette *Korecz Jánost* és *Korecz Ferencet*, valamint ezeknek feleségeit. De

megeskette az ügyész által ellenzett é. Koretz István és ennek feleségét, valamint Kiss Jánost is.

Dr. Szikszay Sándor és Németh Ödön törvényszéki orvosszakértők a vádlott elméleti állapotát normálisan jeleztek s kimondták, hogy nem szenved pyromániában.

A perbeszédnek során dr. Várady ügyész beigazolta látta a gyújtogatás büntetett a vádlottal szemben s ennek alapján marasztaló verdiktet kért. Dr. Kisfalvi Rezső védő felmentést kért. Az esküdtek félóra tanácskozás után hozták meg verdiktjüket, amelyet Waitay Gusztáv főnöki hirdetett ki. E szerint az esküdtek a vádlottat nem bűnösnek mondták ki a gyújtogatás büntetében. A törvényszék a vádlottat ezen felmentő verdikt alapján felmentette a vádlottat s azonnal szabadlábra helyezette. Az ítélet jogerős.

§§ Az amerikai utazás. Schlezinger Ármán udvariasan szólított meg három lengyel munkásembert, akik a keleti pályaudvaron tanácskoztak a múlt év egyik tavaszi estéjén.

— Az urak lengyelek, nemde? — kérdezte Schlezinger.

— Igen.

— Ha nem esalódom, az urak most érkeztek Budapestre s tovább akarnak utazni. Talán tengeren túlra? Amerikába?

— Igen.

— A dolog érdekel. Én szoktam vasuti és hajójegyeket szerezni az utasoknak s így engedjek meg, hogy följajánljam szolgálataimat.

A három utas összenézett s aztán elfogadták Schlezinger ajánlatát. Schlezinger az utasok élére állt s röviden szólott:

— Kövessenek!

Egy pálinkamérés előtt álltak meg, ahol Schlezinger leültette őket s minután egyenkint százhuszonhét forintot adott át Schlezingernek, az udvarias közbenjáró távozott. Rövid félóra múlva három darab Budapestről—Bécsbe szóló harmadik osztályú vasuti jegyet és egy vörös cédulát hozott Schlezinger.

— Ez a jegy Bécsig szól — magyarázta. Bécsben egy ur fog várni önökre. Annak fölmutatják a vörös jegyet, aki aztán Hamburgig szállítja önöket. Hamburgban megint jön egy ur —

— Ahá! kiáltottak diadalmasan az utasok. Értjük!

Miután így értették a dolgot vasutra ültek s Bécsbe utaztak, ahol természetesen senki sem várta őket. Féljeltették kalandjukat a rendőrségnek, mely aztán fölmutatta azt a keresményt, melyben Schlezinger ur megvendégelte áldozatait. Itt kiderült, hogy Schlezinger már nem található meg Európában, mert egészen komolyan jegyet váltott egy amerikai hajóra. A rendőrség kénytelen volt megelégedni Krausz keresményével, akit azzal vádoltak, hogy összejárított Schlezingerrel. Krausznak azonban volt annyi esze, hogy mindent tagadott s így a törvényszék fölmentette őt a vád alól.

§§ A szalonai gyilkosság. Május 18-ikán meggyilkolta találati Kelemen Györgyné és mostoha leányát, Széplaki Zsófiát a Szalonai mellett levő Szili tanyán. A gyilkosság gyanúja Balogh Béla sarkadőrsi földmives ellen irányult, aki a gyilkosság éjszakáján azzal az ürüggyel látogatta meg Kelemenné, hogy egyik rokona el akarja venni Széplaki Zsófiát. Balogh három szöveget vert a két asszony fejére, úgy ölte meg őket. Aztán elrabolta a vagyontukát — 33 koronát. A rémséges tettet pedig azért követte el, mert másnap öt forint kamatot kellett fizetni a takarékpénztárban. Balogh, aki a bűnt a csendőrség és a vizsgálgató előtt bevallotta, a tegnap megtartott tárgyaláson mindent tagadott s mindenféle felfüggetléssel bujkált a keresztkérdések tömegében. A tárgyalást Milye Gyula táblabíró vezette.

A tanúk egyik kivételével semmit nem tudnak arról, hogy Balogh követte volna el a kettős gyilkosságot. Az egyetlen terhelő tanu, Buzsá Frigyes földmives, aki a gyilkosságot megelőző napon a Szilipusztai fel vezető úton találkozott Balogh Bélával és beszélgetett is vele.

Balogh kérdézközdött tőle a Szilipusztai viszonyokról. Kérdézközdött Kelemenné felől, hogy módos asszony-e, van-e pénze. A tanu kérdezte is tőle, miért érdeklődik annyira a szomszédasszony iránt, mire elmondta, hogy a sógora elakarta venni Kelemenné leányát, de mást vett el, akivel boldogtalanul él. Azt is kérdezte, merre van a Kelemenné tanyája, mert meg akarja őket látogatni. Megmagyarázta Balogh, merre menjen a Kelemenné tanyájához, mire kezét fogták s elváltak egymástól. Látta, hogy vádlott Kelemenné háza felé vette az útját. A szembesítésnél tanu szemébe mondta vádlottnak, hogy együtt mentek a Szilipusztára, Balogh mindazonáltal tagad.

Ma folytatta az esküdttörvényszék a tárgyalást. Nagy Géza ügyész vádbeszédében bizonyítva látja az előre megfontolt rablógylkosságot és kitél által való halállal kéri sújtani Balog Bélát. Vavrek Kálmán védő hosz-

szabb beszédében bizonyítja a vádlott ártatlanságát és fölmentést kér. A beszédnek után az esküdtszék visszavonult ítélehozzátalra. A verdikt bűnösnek találja Balogot, mire a bíróság delogyogig tartó fegyházra ítélte. A bűnösség kimondása után a vádlott reszelve, összekulcsolt kézzel fordult az elnökhöz s szinte zokogva rimánkodott.

— Nem tehetek arról, amit tettem. Könyörgöm, ne nagyon ítéljenek el!

§§ Védjegyamisítás miatt vád alá helyezték Aufricht Károlyt, aki volt főnökeinek, Halász Ferenc és Pál szivarkahüvely-gyárosoknak az általánosan elterjedt és Janina név alatt közkeveltségnek örvendő hüvelyt utánozta. A cég a nála talált anyagot és örvendő hüvelyt elkoboztatta. Ugyanazon napon a főnövezett gyár több iteni tőzsdében elő Janina utánalokat koboztatott el, amelyeket a bécsi Orleans szivarkahüvely-gyár hozott forgalomba.

TÁVIRATOK.

Konstantinápoly, november 28. A Kentucky amerikai páncéloshajó ma Szmirna elé érkezett. Gricom amerikai ügyvivő erőlyesen követeli az exequatur megadását a kharputi amerikai konzul részére és ennek megtagadását a szerződéses jogok megszegésének nyilvánítja. Ugyanoly erőlyesen követeli az örmény zavarokból folyó kártérítési követelések rendezését.

Román trónbeszéd.

Bukarest, november 28. A parlament rendes ülészakát ma nyitotta meg a király a szokásos szertartások mellett. A trónbeszédben a király mindenekelőtt köszönetet mond az országnak azért a részvételért, amelyet iránta anyja halála alkalmával tnnusítottak. Ez a részvétel egyevetlen vigasza.

Azok a nagy áldozatok — mondja ezután a trónbeszéd — amelyeket az ország rohanos fejlődése érdekében hoztunk, most arra indítanak, hogy erőt gyűjtsünk a további haladás érdekében szükséges új erőfeszítésekre. A kiadásokat a legvégső határok közé kell szorítani anélkül, hogy az elért haladást megsemmisítsék és új bevételi forrásokkal kell teremteni, hogy helyreállítsuk az egyensúlyt a költségvetésben, amely ezental rendes és rendkívüli kiadásokat fog magában foglalni. A legközelebbi költségvetési előirányzat körülbelül 15 millió franknyi megtakarításokat fog feltüntetni.

A pillanatnyi rossz helyzet dacára az ország tovább is gondoskodni fog a hadseregről. Kivánatos a tönkleges létszám emelése, amely nélkül a csapatok kiképzése illuzórium volna.

Valamennyi hatalommal a legbarátságosabb viszonyban van az ország. A király reméli, hogy a Románia és Bulgária között támadt félreértést el fogják oszlatni a bíróság előtt konstatált tények. Közös érdeke valamennyi civilizált társadalmi körnek, hogy védekezzen bizonyos üzelmek ellen, amelyek az állam belső és külső rendjét veszélyeztetik.

A trónbeszédet ismételtén zajos helyesléssel szaktították félbe. Ferdinánd trónörökös is jelen volt az ülészak megnyitásán.

A szófiai miniszterválság.

Szófia, november 28. Határozottan beszélük, hogy Paprikov hadügyminiszter lemondását a fejedelem elfogadta. A miniszter azonban megmarad hivatalában, míg a szobronya a fölirati vitát be nem fejezi és az ostromállapotnak az ország némely részeire való elrendelését jóvá nem hagyja.

Szófia, november 28. Ma, a szilvnicai ütközet évfordulóján tíz ezredet léptettek elő tábornokká, köztük Paprikov hadügyminisztert.

Szófia, november 28. A sajtó hevesen támadja Paprikov hadügyminisztert, amiért a nyáron a katonaság beleavatkozott a zavargásokba. Nemesak a Stambulov-párti Novi Vek és a Czankov-párti Bulgária, de az Ociv, Radoslavov belügyminiszter lapja is meggyanúsítja Paprikovot. Paprikov ennek ellensúlyozására az egyes kerületekből érkezett táviratokat hozza nyilvánosságra, amelyekkel azt igyekszik bebizonyítani, hogy azokért az intézkedésekért nem őt, hanem kollegáit illeti a felelősség.

A délafrikai háború.

London, november 28. A Reuter-ügynökség jelentti Fokvárosból tegnapi: A Fokgyarmat hollandus és angol lakosai közt az elidegenedés egyre növekszik az angolok ellen irányuló élénk propaganda következtében, mely mindenütt zavarokra ad okot. A holland és boerbarát sajtó Anglia politikája ellen jól szervezett hadjáratot visel, mely valótlán előadásokkal felkelti a holland nemzeti érzületet úgy, hogy ez még soha sem mutatkozott oly ellenségesnek Anglia ellenében, mint most és felingerel sok hollandi embert, akik eddig passzív és lojális magatartást tanúsítottak és ez agitációban részt nem vettek. A bajt még súlyosbítja az, hogy a hollandusok által lakott ke-

rületekben letelepednek azok a boerok, akiket becsületszóra szabadon bocsátottak. Ezek most az eléglettség tevékeny szítói. A lakosság két része közt a viszony mind feszültebbé válik. A Fokgyarmat fontos holland központjaiban már nyílt lázadás mutatkozik, mely a lojális lakosság egy részét nyugtalanítja. A december 6-ára Vorceszterbe egybehítt afrikander kongresszusra nagy előkészületeket tesznek. A hollandok vezetői hír szerint az angol érdekek ellen fognak beszélni.

Kimberley, november 28. Az itteni Diamond Fields Advertiser a fokgyarmati hollandusok és angolok egymástól való növekvő elidegenedéséről azt mondja, hogy a lojális gyarmatosok, bár nem barátai a hadi jogoknak, mégis szívesen belenyugodnának minden intézkedésbe, melyet az ország helyzete megkövetel. De nem kívánnak semmi gyengeséget, semmi ingadozást és semmi kompromisszumot.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, november 28. A Pol. Corr.-nak táviratozák Budapestről: Tekintettel arra a keletdőségre, amellyel az október végén átvett 10 milliónyi magyar koronajáradék találkozott, ugyszintén a befektetési papírok piacának általános javulására és a 4%-os magyar koronajáradék iránt nyilvánuló élénkebb keresletre, amely címletek a mostani árfolyam mellett föltöbb kedvező kamatozást nyújtanak, a magyar általános hitelbank a vezetése alatt álló csoport növeben tudvalevőleg arra határozta el magát, hogy a még hátralévő 30 milliónyi koronajáradéka opcióit gyakorol és ezzel befejezi a 120 millió koronára terjedő operációt. Az átvett koronajáradék eladása szabad kézből fog történni.

Bécs, november 28. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Külföldről, New Yorkból érkezett gyöngébb árfolyamjelentések az itteni határidőüzletben visszaeső irányzatot szültek. Korlátolt forgalom jellemzi a ma napot a tőzsdén. Buza és rozs árai 3 fillérrel estek, zab és tengeri megtartották tegnapi árfolyamaikat. Kötők: buza tavaszra 7.60—7.71, rozs tavaszra 7.58, zab tavaszra 7.25—7.43, tengeri május—júniusra 5.88—5.88. A készárú piacán eszűndes volt a hangulat, az irányzat pedig teljesen elanyhult. Buza és rozs árai 5 fillérrel, zabé és tengeri 3 fillérrel lettek olcsóbbak. Eladattak: buza tavaszra 7.72—7.71, rozs tavaszra 7.59—7.60, zab tavaszra 88—89.

Bécs, november 28. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 664.25. Magyar hitelrészvény 672.—. Angol-Osztrák bank 273.50. Bécsi bank-egyesület 468.—. Union bank 545.—. Länderbank 409.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 682.50. Lombard 140.—. Elhavölgyi vasut 469.—. Eszakiungaryi vasut részvény 450.—. Dohányrészvény 284.—. Rimamurányi vasut 490.—. Alpesi bányarészvény 445.—. Májusi járadék 98.05. Magyar koronajáradék 80.75. Török sorsjegyek 105.25. Német birodalmi márká 117.72. Napoleon d'or 19.17.

Bern, november 28. A szövetségatlancs a központi vasutak szabadkézéből való megvételéről szóló indítványt a szövetséggyűlés hozzájárulásától föltételezetten elfogadta.

Bern, november 28. A berni nagytanács elhatározta, hogy a berni kantoni bank alaptőkéjét 10 millió frankról 20 millióra emeli.

▲

Budapesti Napló

részére

Apró hirdetések

és

Előfizetések

elfogadnak a következő lapelárusító helyeken:

Breuer Növérék, Teréz-kört és Podmaniczky-utca sarok.
Adler Leona, Lipót-kört.
Pesch József, Váci-kört 80.
Ozv. Vöber Vimosné, Váci-kört 15.
Feldmann Mórné, Marokói-utca 1.
Mosch utóda, Dorottya-u. 2. Magy. király-szálló.
Kürthy Kálmáné, Harmad-utca 1.
Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.
Redlich Szidónia, Király-utca 59.
Benda Józsefné, Andrásy-ut. 50. Oktogon.
Deutsch Miksané, Andrásy-u. 38.
Schneller Mórné, Dob-utca és Károly-kört sarok.
Sopronyi V., dohány-nagytszede, Kerepesi-ut. 1.
Ozv. Hallada Anna, Múzeum-kört 10.
Szántó Mór, Keesieméti-utca és Kálmán-tér sarok.
Deutsch Julia, József-kört 50. Baross-utca sarok.

KÜLÖNFÉLEK.

Őszi róza.

Ködös, homályos ablakomból
A kertbe rözök. Oly sivar!
Rúd, olmos eső hull, hull egyre
S lomb közt a szél sivitva jár.

Fonnyadt levél. Virág sehohsem.
Minden fakóba öltözött.
Csak őszi róza, te virágozol
A dér-belepte fű között.

Tavas nem volt, midőn kinyíltál,
Zimankós őszi nap vala.
Nem a rigó-füttty, szél sírása
Volt születésed búsa dal.

Hideg, borús napon fakadtál
S fagy, eső mellett kintart,
De te csak nézed és mosolygód
A zógó őszi szélvihart.

Piros marader, mint hogyha napfény
Becézett volna tégedet.
Nem tudja és nem hallja senki,
Hogy szél, fagy örül életed.

Csak hogyha éjféli bontja szárnyát
S a hideg eső rád szakad,
Őszébb húzod piros rubárod
S reszkelsz a szörnnyű sors alatt...

Hány embert tép a sors viharja,
Belül viselnek mély sebet,
De meg nem tudja senki, senki,
Ha utjak ember közt vezet.

Csak este, ha pihenni térnek,
Zokognak, sírnak ők veled;
Te kint a hervadó hokerban,
Ők özvegy párnák felett.

Fekeli Sándor.

— A livádai cári kastély. Egész Európa
figyelme odairányul most a livádai cári kastély felé,
ahol Miklós cár betegnek iekszik s amely már három
generáció óta kedveno tartózkodó helye az orosz cá-
roknak. 1820-ban vette meg *Potocki gróftól II. Sándor*.
A kastélyt mintegy háromszáz hektár területű park
övezi, amely telve exotikus növényzettel. Sok benne
az olajfa és a platán, fekete cédrussal, ciprussal, füge-
fával és magnolia-bokrokkal játszik ott a szellő. Hogy
az idillikus hangulathoz semmi se hiányozzék, a
csendet szökőkútak esobogása zavarja meg. A *Vénusz-
szökőkút* a szobrászatnak valóságos remeke; a víz
urnába folyik, amelyet szarkofágon álló klasszi-
kus márványalak tart a kezében: az alak is, a szarko-
fág is Pompéjiből származik. A fák között lépten-
nyomon egy-egy kis villáska. Egyik soktornyú pa-
lotáska III. Sándornak készült, aki még akkor trón-
örökös volt. A Bakcsi-Serai-tatárpalota utánzata ez a

minden képzeletet felülhaladó pompájú kis oszlopcsar-
nokos épület, amelynek rózsaszíne bámulatos harmó-
niában van a park zöldjével. A tulajdonképpeni cári
kastély nagyon egyszerű, homlokzata a tengerre néz.
Verandája kínai stílusú és bambuszbutorzáttal van
berendezve.

— Az olasz anyakirályné fogadalmá. Mikor az
abruzzói herceg északsarki útjára indult, Margit ki-
rályné fogadalmat tett, hogy a *Stella polare* ezüst mi-
niatur-mását ajánlja fel egyik turini templomnak, ha
a herceg baj nélkül visszaérkezik. Szerencsére így
történt. Most vasárnap este volt a turini Consalata-
templomban a hálaadó istentisztelet. A fényesen dí-
szített főoltár mellett kivont karddal diszruhás kara-
binierik állottak, az első padsorokban az özvegy ki-
rályné, királyi hercegnők és hercegek foglaltak helyet.
Az ünnepi misét *Richelmy* bíboros-érsek celebrálta.
Miód a templom hatalmas orgonája megszólalt, a
gyászruhás királyné átadta a bíborosnak a fogadalmi
ezüst-hajót, mire a főpap megszentelte azt. A ha-
jóska, egy milánói ötvös mesterműve, nyolcvan cen-
timéter hosszú és ötven centiméter magas. Ez az aján-
lás van rajta: „A *Stella polare*. — Nápolyból elindult
1893. július 12-ikén. — Visszatért 1900-ban. — Kö-
nyűrület anyja, aki a törékeny hajót szerencsésen ke-
resztülvezette a jéghegyek közt, szárítsd fel azokat
a könnyeket, amelyek a hajó utasait hazaérkezésük-
kor *Umberto* halála miatt várták. — Imádozt férje em-
lékére: *Margit* királyné.

— Krüger ifjúkorából. Abból az alkalmából,
hogy az agy Krüger Párisban van és a hivatalos
Franciaország, valamint a francia nép részéről oly
szimpatikus fogadtatásban van része, felelevenítenek
a francia lapok néhány érdekes jellemvonást fiatal
korából. Krüger mindig nagyon szeretett lovagolni.
Mikor egyszer házasságának első évében kilovagolt,
találkozott egy öreg anyókéval, aki faköteget cipelt a
hátán. A deli fiatal embernek megesett a szíve, amint
látta, hogy az öreg asszony alig tud vándorolni,
egyszerre odangratotott melléje s felemelte őt maga-
mellé a nyeregbe. Mikor hazatértek, az anyóka hátál-
kodva szólt:

— Az isten áldjon meg fiam a jóságodért. Tu-
dom, hogy a te helyedben kevés ember tette volna
meg ezt a szíveséget.

— Ha fiatalabb lettél volna, én sem tettem
volna meg.

— Az öreg asszony esodálkozva kérdezte:
— Nem-e? Pedig akkor sem haraptam volna le
a füledet.

Krüger mosolyogva felelt:
— Azt magamtól is tudom. De leharapta volna
a fülemet ez a hölgy itt, — és fiatal nejeire mutatott
Krüger. aki türelmetlenül várakozott már férjére házuk
küszöbén.

Egy alkalommal Londonban volt, egyik ismerős
elvitte őt egy új ballet bemutató előadására. Az első
telvonás után így szólt az angol:

— Ugy-e szépek, údék az angol ballettáncos-
nők? Nemde szeretetreméltók?

— Arukon a festék: kétségtelenül szép. De
annak a nőnek, aki ottbott most is reám gondol, a
cipőjét is többre becsülöm, mint ezeket itt együttvéve.

— Pisszegés a színházban. A londoni *St. James*-
színházban érdekes lefolyása volt egy bemutató előadás-
nak. *Mrs. Craigienek*, a *John Oliver Hobbes* álnév alatt
dolgozó közkezdveltségű angol írónőnek *The Wisdom*
of the Wise című darabját adták, de hiába igyekezett
a sok jó barát tetszésének kitejezést adni, mert a
rossz darab a közönség legnagyobb részének nem
tetszett és püsszegni kezdett. De megértesítette el leg-
inkább a dolgot, hogy *George Alexander*, a színház
igazgatója, aki egyszersmind a darabban a főszerepet
játsszotta, a legelső püsszegésre teljesen elvesztette
a hidegvérét és ezt a sajtóságot hangu beszédet intézte
a közönséghez:

— Köszönöm a tetszésnyilvánítást a közönség
egy részének. A karzati publikumnak pedig, amely,
ugy látszik, fogadást tett arra, hogy püsszegni fog,
csak annyit mondok, hogy: amint nincs róza tövis
nélkül, úgy nem is lehet bemutató előadás püsszegés
nélkül.

Az angol sajtó a közönségnek ad igazat, mert
szerinte nincs semmiféle törvény, amely a tetszés,
vagy nem tetszés nyilvánítását megtilthatná és semmi-
féle színházdirektornak nincs joga ahhoz, hogy a
publikum hangulatát szónoklatokkal befolyásolja, kü-
lönösen ha oly rossz, minden kritikán aluli a darab,
mint a *The Wisdom of the Wise*, amely tele van fel-
fújással, fényes kosztümökkel, de sem gyenge, sem
eloje, sem vége nincs.

— Milliomos gyujtogató. Newport amerikai
fürdőhelyen a nyár folyamán egymásután több kisebb-
nagyobb tűz volt, majd egyik villa gyulladt ki, majd
valamelyik szállóban keletkezett tűz, úgy, hogy min-
denki gyujtogatásra gondolt, de a tettest a legszorgo-
sabb keresés dacára nem lehetett megtalálni. Most
derítette ki egy szemfüles detektív, hogy a gyujtogató
Bell fürdőorvosnak és többszörös milliomosnak a fia.
A fiatalember nyilván piromániában szenved. Most,
hogy törvény elé állították, a bírónak ama kérdésére,
bevallja-e a bűnét, ideges nevetéssel szólt:

— Hogyne! Persze, hogy gyujtogattam.

— És miért?

— Ugyan kérem, önnek fogalma sincs arról,
mily gyönyör azt nézni, amikor a lángok az ég felé
csapnak.

— És arra nem gondolt, hogy más embereket
szerencsétlenül tehet az ön kedvtelése.

REGÉNY.

A rajongók.

— REGÉNY —

Hirta: STEPNIJAK.

— Miért, hát nem írtad le a címekezt?
— Igen, de egy kicsit szeretném még meg-
tartani a levelet.

— Minek? Hogy valami idegen kezébe ke-
rüljön? vágta vissza élesen a lány.

Andrej azt mondta, hogy Svájcban ezek az
óvintézkedések fölöslegesek. Lenát azonban nem
könnyű volt rábeszélni; mint a legtöbb asszony,
aki összeesküvésben részt vesz, szigorúan a sza-
bályhoz tartotta magát. — Hát osztózzunk meg,
mondotta lassabban.

Letépte a lap első felét, amely személyes
ügyekről szólt és gondosan kivakarta a siffrírozott
sorokat.

— Ezt akarod olvasni nemde? kérdezte.

— Sohase bánjad. Elfogadom az alkut. Ez
a rész határozottabban kedvesebb nekem, a többi-
ről lemondok — mondotta Andrej.

A leány ezalatt a tűzhelynél térdelve, gon-
dosan elégette a hátralévő részt a két lappal
egyetemben, amelyen a megfejtést kidolgozták.
Most, hogy lelkiismerete megkönnyebbült, vissza-
ült helyére.

— Így hát itt hagysz bennünket Andrej —
mondotta ábrándozva.

A rednesnél több melegség volt szavában s
őszinte kökény szemének tekintetében, amint azt
társára szegezte.

A hátramaradtoknak mindig megható dol-
log, mikor egyikük el szándékszik hagyni men-
dekhelyét, hogy újra kockára tegye életét a cér bi-
rodalmában.

— Nemsokára indulsz? — kérdezte.

— Igen — felelte Andrej. Három-négy nap
mulva remélem, itt lesz a pénz és az utlevél.
Addigra kényelmesen elvázgom az előkészüle-
teimet.

Azután alig észrevehető szünet után hirtelen
hozzátette:

— Bárcsak tudnám, felfedezték-e már nevét?

— Kit gondolsz? — kérdezte ránézve a lány.

— Borisot, ki mást?

A nagy veszteség nem szünt meg Andrej
szívét marni, jóllehet külseje nyugodt s de-
rült volt.

— Aligha fedezhették fel ily hamar, — fe-
lelt Léna. — Boris sohasem volt Dubravnikban.
Különbösen ily fontos dolgot György bizonyára
megemlített volna.

— Bárcsak igazad volna, — szólt Andrej.
— Így a megmentése jóval könnyebb volna.
Különbösen én nemsokára az egész dologgal tisztában
leszek.

Azután üzleti dolgokat beszéltek meg. A
leánynak alkalmasint némi személyes tapasztalata
is volt abban, hogyan kell egy oroszot a hazába
csempészni. Jóllehet sokkal fiatalabb volt, nem
egy jó tanácsot adott barátjának.

— Ha majd benn leszel a förtögben, ne
felejtés el bennünket egészen. Irj valamikor Vazi-
lijnak, meg nekem, mondotta sóhajva a lány. En
is szeretnék hazamenni. Ezt neked kell eligazi-
tanod.

— Örömes. Különbösen is hol maradt Vazilij?
Miért nem hoztad magaddal?

— Nem volt a „café“-ban. Megizentem neki,
hogy jöjjön ide. Alkalmasint elment az operába.
Ma este Robertet adják. Különbösen rég itt volna.

A lány most valami régi szerkezetű, nehéz
aranyórát húzott ki zsebéből. Családi birtok volt
s igen szerette, mert atyjától, Miklós cár korabeli
generálístól örökölte. Vele volt Szibériában, most
magával hozta a száműzetésbe. Olykor időjelzőül
szolgált, rendszeren azonban akár a saját, akár vala-
melyik barát érdekében békésen pihent valami

zálogház szekrényében. Ezek az emberek oly szo-
ros viszonyban éltek, hogy közöttük ugyszólván
ismeretlen volt a magántulajdon fogalma. Az a
tényállítás, hogy az óra jogos tulajdonosának birto-
kában volt, határozott jele volt annak, hogy a
kis társaság elég jó viszonyok között él.

— Jaj de késő, szólt Léna. Elmúlt éjféli.
Futok haza, hogy holnap el ne késsem a lec-
kéimről.

— És én irodalmi munkámmal, jegyezte meg
Andrej.

— Azt akartam csak mondani, hogy mielőtt
elutazol, arról is gondoskodnod kell, hogy valaki
közülünk folytassa a munkádat, — mondá a lány.

— Mindenesetre. Eppen jó lesz. Vazilijnak
az ő szerény igénye mellett hónapokint nyolcvan
frank minden szükségletére elegendő lesz.

— Természetesen — mondta Léna, szükség-
telen gondoskodással.

— Sőt marad még elég, hogy téged hang-
versenyekre vagy az operába is elvigyen!

A leány elpirult, pedig ilyenfajta támadásra
elő volt készülve. Andrej minidig csufolódott vele.
Pírulása, mint a szökőkút azonban legyőzhetet-
len volt.

— Vazilij mindenesetre szigorú elvű ember.
Nem is olyan sybarita, mint te — szólt moso-
lyogva. — Hanem isten veled! Nem érek rá, hogy
veled veszekedjem.

Kezébe vette a lámpát, és levilágított a lép-
csőn. Elkísérte szemével, míg biztonságban haza-
érkezett a második sarokhoz. Azután lassan vissza-
tért magányos szobájába.

A levél csábítóan feküdt az asztalon. Léna
eltalálta az igazat. Amikor elkérte a levelet, az
volt célja, hogy majd egyedül lakomát ül barátainak
nyájás szavaiból. Nem bírta megenni. A leány
száta, hogy kitalálta, megrontotta számára az
örömet.

Zsebébe dugta a levelet, hogy majd másnap
elolvassa. Elhatározta, hogy lefekszik aludni.

Kinyitotta szobájának hátsó falán az ajtót.
Ez egy alkova nyílt. Ezzel a toldalékkal kes-

— Kérem, bíró ur, én nem kedvtelésből gyújtogattam: *életükségletem* a tűz.

A fiatalbért megfigyelő intézetbe vitette kősgébeest atyja.

— Színésznek életkora. Minden nő, de különösen a színésznő szeret eltagadni az éveiből néhányat. Mikor *Clairon* asszony, a hírneves francia színésznő egy alkalommal tanunak volt beidéve egy pőr tárgyalásra, a törvényszéki elnök természetesen az általános kérdések feltevésének azt is megkérdezte tőle, hogy hány éves. A még mindig mutatós hölgy bár jóval túl volt a negyvenen, ajkbiggyeszte felelte:

— Huszonöt multam.
A bíró nevetett és előzékenységében nem erőltette tovább az évek számát.

Megtörtént nemrég Párisban, hogy színésznők gyűléseket valami egyetálapítás céljából. Persze korainköt is kellett volna választani, de mikor arról volt szó, hogy ki a legidősebb, egyszerre esend lett a teremben, és teljes más'élőrai vita'kozásba került, míg végre egyik hölgy elfoglalta az elnöki széket, de annak a hangsúlyozásával, hogy *ő ezt csakis* — szívességből teszi, mert éppenséggel nem tartja magát a legőregebbnek.

Napirend.

Napár: Csütörtök, november 29. — Római katolikus: Szaturnia. — Protosztás: Szaturnia. — Görög-orosz: (november 16.) Máte ap. — Zsidó: Kislev 7. — Nap két: 7 óra 11 percek. — Nyugszik: 3 óra 55 percek. — Hold két: délelőtti 11 óra 51 percek. — Nyugszik: este 11 óra 30 percek.

Királyi kihallgatás a budai királyi palota tróntermében délelőtti 10 órakor.
A miniszterelnök és belügyminiszter fogad délután 4 órakor.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter fogadása elmarad. **A honvédelmi miniszter** fogad déli 12 órakor.
A igazságügyi miniszter fogad délután 1 órakor.
A képzésbizottság fogad délután 2 órakor.
Mária Terézia halála napja, istentisztelet az egyetemi templomban.

A közléstisztelet országos egyesületének felolvasó estéje a Terézvárosi Kaszinó nagyteremében este 6 órakor.
A Budapesti Orvosi Kaszinó felolvasása este 7 órakor az Andrassy-ut 3. száma alatt.

Közös hadseregbeli utóellenőrzési szemle délelőtti 9 órakor a Mária Terézia-laktanyában a 32-ik gyalogezred 1890-1897-ben besorozott legénysége felett.
Honvédségi utóellenőrzési szemle délelőtti 9 órakor a Ferenz József laktanyában a 23-tól a 28-ik honvéd gyalogezredig.

Nemzeti Múzeum, Természettudományi tár. Nyitva d. e. 9 órától 1 óráig. — Többi tárai 1 óra korán belépődíjjal tekinthetők meg.

Országos képtár az Akadémiaiban zárva.
Országos magyar iparművészeti múzeum és az iparművészeti társulat állandó bazarja nyitva délelőtti 9-1 óráig.
Technológiai iparműzeum nyitva délelőtti 9 órától 1 óráig, és délután 3 órától 5 óráig.
Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-ut 72.) nyitva délelőtti 9-1 óráig.
Földtani múzeum a Stefánia-uton nyitva délelőtti 10 órától 1 óráig.
Közeléleki Múzeum zárva.

keny és alacsony szobája tökéletesen olyan volt, mint valami üres szivar-skatulya, vagy koporsó.

Elkészítette az ágyat, de hiába; érezte, hogy nem bír aludni, tulizgatott volt.

Három hosszú-hosszu év mult el, amióta Andrej Kozsukchov, aki a parasztopropagandában s egyéb küzdelmekben tevékeny részt vett, társai sürgetésére otthagya Oroszországot, hogy kissé kiszellőztesse magát. Azóta sok országot bebarangolt s hiába keresett foglalkozást nyugtalan szellemének. Még egy éve sem volt önkéntes száműzetésének s már heves honvágy fogta el, kérve barátait, akik akkor Szt.-Péterváron a mozgalom élén voltak, hogy engedjék hazamenni s elfoglalni régi helyét soraikban.

Kereken megtagadták tőle. Szélesend állott be a küzdelemben; a rendőrségnek nem volt hír után futnia s az ő neve még igen ismeretes volt. Ha hazatér, mozgásba hozhatja az egész esordát. Tenni mitssem tehetne s csak terhére volna barátainak, kiknek biztonságára vigyázniuk kellene. Ezt magától is megérthette volna. Ha esetleg szükségessé válhatnék visszahivatása, majd tudára adják. Közbe keressen foglalkozást akár a forradalmi irodalom, akár a külföldi szociális mozgalom szolgálatában.

Andrej mind a kettőt több hévvel próbálta mint eredményyel. Több külföldön kiadott orosz lap számára írogatott. Hanem a természet megtagadott tőle minden irodalmi képességet. Lángoló, rajongó lelke buzdult, hevült, minden költőit, minden szépért; hanem az ut, amely az érzést a kifejezésig vezeti, el volt benne zárva s olyan dolgok, amik megrázták lelkének legmélyét: a papíron üreseknek, közönségeseknek, lelketleneknek látszottak.

Amit olykor irt hírlapokba, csak alig fűtötte meg a közepesség mérlegét. Még kevesebb eredményyel próbálgatott a másik irányban munkát találni.

(Folytatása következik.)

Magyar kereskedelmi múzeum és Adátipar kiállítás a városligeti iparsarnokban délelőtti 9 órától délután 2 óráig. **Szabadalm levéltár** (Erzsébet-kört 19.) nyitva délelőtti 9-1 óráig.

Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9-1 óráig. **Akadémiai könyvtár** nyitva délután 3-7 óráig. **Egyetemi könyvtár** nyitva délelőtti 9-12 óráig és délután 3-8 óráig.

Iparművészeti múzeum és iskola könyvtára délelőtti 10 órától 12 óráig és este fél 7 órától fél 9 óráig. **Az új országház könyvtárainak** és lépcsőháza délelőtti 9 órától este 6 óráig. **Belépődíj 1 korona.**

Mentőegyesület helyiségei reggel 8 órától este 6 óráig. **Egyetemi könyvtár** nyitva délelőtti 7 órától 12 óráig és délután 2 órától 7 óráig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. **Belépődíj 60 fillér.**

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtti 9-től délután 2 óráig. **Tudakozó osztály** és kereskedelmi szakkönyvtár VII. kerületi ut 22. sz. Hivatalos órák: délelőtti 9-12 óráig és délután 3-5 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, (a Keleni minikter és kereskedelemtörténelmi gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás, melyben az üzletvezetés arisztásokai is eszközök) a városligeti iparsarnokban nyitva: délelőtti 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 6 óráig. A külöleli kirendeltségek központi üzletvezetése (Magyar kereskedelmi részvényársaság) V., Váci-kört 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

New York-kávéházban minden este nagy koncertzene.
Hanusz kávéház Király-utca sarkán, esténként a magy. kir. honvédeknek hangversenye.
Ferenzi kávéház. Csóka nemzeti zenekarnak hangversenye.
Tátra kávéház. Király-utca Tordajo női zenekarnak hangversenye.
Hozak kávéház. Horváth Jancsi jeles zenekarnak hangversenye.
Monopol kávéház Váci-kört 37., minden este Oláh Sándor zenekarnak hangversenye.
Folies Caprice kiváló új műsor.
Somogy Orfeum világjáték műsor.
Union szálloda, díszes nagy étterem, villanyvilágítás, speciális kerékpár-terem.
Putzer György étterme Deák-tér, minden este Schreier hegedű-hangversenye.
Erdélyi minta vendéglő. Dalszínház-utca, a fővárosi közönség találkozó helye.

TÁJÉKOZTATÓ.

Hirdetmény.

Vasárnap,
e hó 25-étől bezárólag december 15-ig a

Mdm. Berger
es. és kir. udv. szállító divattermében **Parminad. u. 3. I. em.**

naponta 9-11 óráig d. e. és 2-5 óráig d. u. az összes modelle-toilettek, jaquetek, blouseok, estélyi köpenyek és reggeli ruhák; **osupa**

eredeti párisi és angol darabok

melyen leszállított beszerzési árak mellett kerülnek — készpénzfizetés ellenében — eladásra. Továbbá a legfinomabb ruhák készítésére külföldön beszerzett nagy árú készletet u. m. brüsszeli csipkéket, point less csipkeruhákat, mindenféle másdivatos diszeket, bális kelméket, 5 metres franc. és angol szöveteket, lyoni selymeket és selyemblouse maradekokat is a magas uri világ, illetve urhölgyek figyelmébe ajánlom karácsonyi bevásárlásra.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar- és kereskedelem.

Az új autonóm vámtarifa. A kassai kereskedelmi és iparkamara véleményes jelentést terjesztett fel **Hegedűs** Sándor kereskedelmi miniszterhez az autonóm vámtarifáról. A jelentés nagy alapossggálg tárgyalja a tarifa minden tételét és konkluziójában az önálló vámtarifát mellett nyilatkozik.

Az Országos Iparegyesület összes szakosztályai tegnap délután **Javak** Zsigmond einöklete alatt ülést tartottak, melyen **Az új ipari szövetkezetekről** tartott előadást dr. **Horváth** János. Részletesen ismertette az Országos Központ iparszövetkezeti rendszerét, mely szerint a hitelszövetkezetek egyuttal nyersanyagbeszerző, árúcsarnok, vagy termelő szövetkezetek is lehetnek, sőt a vidéki iparosok részére a szakszoportok rendezését is megbonosította a központ. Ennek lényege abban áll, hogy a hitelszövetkezetek kebelében a különféle iparágak részére több nyersanyagbeszerző, több elárúzó és termelő szakszoportot is lehet létesíteni, amelyek a kisipari munka szervezést köpezik, míg a hitelszövetkezetben a kisiparosok kölcsönügyletei nyerne lebonyolítást. Ily módon a központ kötelebbé tartozó 43 ipari szövetkezet közül 23 kizárólag hitelszövetkezet, 13 szakszövetkezet és 7 hitelszövetkezetben vannak szakszoportok szervezve. Végül azt ajánlotta, hogy a 11 fővárosi iparszövetkezet igazgatósági tagjaiból az Országos Iparegyesület kebelében egy külön iparszövetkezeti szakosztály szerveztessek.

A Magyar Általános Hitelbank által képviselt csoport, amely tegnap a 120 millió korona-járadék-kölesénből még hátralevő 30 millió koronára az opcio gyakorlását bejelentette, — mint a B. T. jelenti — ezt az Összeget is, éppogy mint a minap átvett 20 millió korona értékű kötvényeket, szabadkézből való eladásra ártudékozik becsátani.

Pestvármegye gazdasági egyesülete tegnap tartotta rendes özi közgyűlést, melyben jövő évi működési programját és költségvetését állapította meg. Az egyesület jövő év elejétől fogyasztási és értékesítő intézményt létesít, gazdáköröket szervez és népies előadásokat rendez. Tenyészállatok kiosztását árendgelmény s részletfizetésű eszközli. Szarvasmarha- és lódíjazást nyolc helyen tart. A gyümölcs-értékesítést szervez és szűrelési gépek és eszközök kiállítását is terve vette.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara november 30-án, pénteken délután 4 órakor teljes ülést tart.

Vásárosarnok. (Vámos és Brust halósági közve-títők jelentése.) A hideg idő beálltával az üzlet is megelénkült egyes üzletágakban, különösen hus-és baromfiüzletben. A bő felhozatalok elég sima elhelyezésre találnak. E hét üzleti eseményei közül első sorban kiemelendők a tojás-üzlet szállard irányzatát és az árnak eredeti ládánként 90-92 koronára való emelkedését tartjuk. Apadt tojás 88-88 korona. Meszes tojás 68-72 korona minőség szerint. Nem maradt hatás nélkül a husüzletre sem a kemény idő. Sorú-seknek is javult a keletjük, a kereslet a porkölt sertés métermészárért 80-84 filléres áratik is szivesen fizet. Süldő 20 kilogrammon alul 84-100 fillért, 20 kilogrammon felüli súlyban 70-88 fillért jegyez. Peccsenye-malacok kilója 110-120 fillér. Birka 40-60 fillér egészben lenyuzva. Jó minőségű marhahus hátulja 80-90 fillér, eleje 60-80 fillér. Nem maradt ki az általános javulásból a borjuzásér sem, az ár ma hosszán levonás nélkül 84-96 fillér. Vadlélek közül vadsertés egészben 70 fillértől 1 koronáig, szarvas 40-56 fillér, őz 120-130 fillér kilója egészben. Szarvas fejlett nyul darabonként 2.20-2.30 koronát jegyez és ezen ár mellett nagy tételekben is könnyen talál vevőre. Fácán 5-6 korona, fogoly 2.20-2.40 korona vadkaesa 1-1.20 korona páronként. Fenyves madár csomója (négy darab) 1.40-1.60 korona. Vágot lud néhány esendes nap után ismét javította árát, ma minőség szerint kilójáért nagyban 88-96 fillért értünk el, vágot kacsáért 92-104 fillért. Pecsénye kacsá 2-2.40 korona páronként. Poulard párja 1.40-1.60 korona. Polytatlagos szállitányokat kérünk. — Vajban élénk a fogyasztás; prima tea-vaj 2.10-2.40 korona, friss jégzúvaj 1.80-1.80 korona. Turó 16-24 fillért jegyez gkgként. Elő baromfi emelkedő árak mellett jól fogyott: Rántani való csirke 1-1.40 korona, sülti való 1.50-2 korona, tyuk I. rendű 2-2.20 korona, II. rendű 1.80-2.— korona páronként, sovány kacsá 2-2.80 korona, sovány lud 3.60-4.00 korona. — Gyümölcsüzletben változatlanul esendes az üzlet. Elsőrendű alma kevés érkezt, míg silány II. rendű almával el van ársztatva a piac Dio hanyatlott áraban; 40-52 korona métermészárunként. Az itteni kereskedők már fedezték szükségletüket és csak olesőbb árban hajlandók vásárolni.

Szesszárak. A kontingens nyersszesz ára **Buda-pesten** 42.— korona pénzben, 42.50 korona áruban, **Bécsben** a nyersszesz ára 42.20 korona pénzben, illetve 42.80 korona áruban.

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konsumvásár árjegyzése 1900. évi november 28. Készlet 607 darab. Erkezett 1115 darab. Összesen 1722 darab. Eladott 892 darab. Maradt 830 darab. Napj árak: 120-180 kilogramm súlyban 60-63 koronáig, 220-280 kilogramm súlyban 82-82 koronáig, 3.0-3.80 kgr. súlyban 84-94 K.-ig. Öreg nehéz páronként 400-500 kilós 80-94 koronáig. Malac 50-100 kgrig — korona. A vásár hangulata lenyáha.

A budapesti gabonatorzsde.

Budapest, november 28.

A buzaüzlet ma nyugodt hangulatban nyitott meg és a forgalom a kereslet hiánya következtében néhány ezer métermázas tét, amelyek 2 1/2 fillérrel olcsóbban kerültek eladásra.

Eladatok:

Buza, Tiszavidéki: 100 mm. 79 k. 7 K. 66 f. 200 mm. 79 k. 7 K. 60 f. 200 mm. 78,8 k. 7 K. 42 1/2 f. 100 mm. 78,8 k. 7 K. 45 f. 200 mm. 78,6 k. 7 K. 45 f. 100 mm. 78 k. 7 K. 50 f. 200 mm. 77,7 k. 7 K. 30 f.

Pestvidéki: 250 mm. 78 k. 7 K. 30 f., 800 mm. 77,5 k. 7 K. 25 f., 400 mm. 77,5 k. 7 K. 25 f., 100 mm. 76,5 k. 7 K. 20 f., 100 mm. 76,5 k. 7 K. 15 f., 100 mm. 74 k. 6 K. 50 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 15 f.

Raktári: 200 mm. 75 k. 7 K. 1 f.

Mind három hónapra.

Ross: 500 mm. 6 K. 55 f., 200 mm. 7 K. 1 f.

Köszpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonként — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns for Buza, Kilo, and Kilogramm. It lists various types of wheat and their prices per unit.

Table titled 'Egyéb gabonafajták' (Other grain types) with columns for Kilo and Kilogramm, listing prices for different varieties.

A határőrszolgálat folyamán a következő kötések történtek:

Table showing exchange rates for various currencies and goods, including Buza, Rozs, and Tengeri májusra.

Déli egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table showing closing prices for Buza, Rozs, Zab, Tengeri májusra, and Repece anguszteruza.

Déliután fél 5 órakor zárul:

Table showing closing prices for Buza, Rozs, and Repece anguszteruza.

A budapesti értéktőzsde.

Az előtőzsde kedvező külföldre szilárdan kezdődött s a jobb hangulatot mindvégig megtartotta. Az összes vezető értékek emelkedtek s 1-2 koronával javult árfolyamokon zárultak.

A helyi piacon csupán Rimamurányiban volt üzlet néhány koronával drágábban.

A déli tőzsde szilárd volt, csupán végül okozott némi realizációhajlam gyengébb zárlatot.

A helyi piac üzletelen, a valutapiac változatlan volt.

Az előtőzsde kedvező.

Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 664,50-665,—. Osztrák-magyar Államvasut 663,50-664,50. Déli vasut 114,—-114,50. Rimamurányi vasut 490,— korona.

A déli tőzsde szilárd.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 671,25-672,—. Osztrák hitelrészvény 664,75-665,25. Osztrák-magyar államvasuti részvény 663,75-664,50. Ipar- és kereskedelmi bank 160,—-163,—. Rimamurányi 490,—-490,50. Déli vasut 115,— korona.

Forgalomba került: Koronajáradék 90,50-90,70. Villamos városi vasut 276,—-278,—. Máramarosi vasut 180,— korona.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 669,25. Magyar hitelrészvény 671,—. Leszámlító bank részvény 428,50. Rimamurányi vasut részvény 490,—. Osztrák-Magyar államvasut 663,—. Közúti vasut részvény 593,—. Villamos vasut részvény 277,— korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Allamadósság.

Table listing government debt (Allamadósság) with columns for Pénz and Ár, listing various types of bonds and their values.

Záloglevél, elsőbbségek.

Table listing mortgage notes and preferences (Záloglevél, elsőbbségek) with columns for Pénz and Ár, listing various types of securities.

Bankok.

Table listing bank exchange rates (Bankok) with columns for Pénz and Ár, listing various banks and their rates.

Takarékpénztárak.

Table listing savings banks (Takarékpénztárak) with columns for Pénz and Ár, listing various banks and their rates.

Biztosító-társaságok.

Table listing insurance companies (Biztosító-társaságok) with columns for Pénz and Ár, listing various companies and their rates.

Malmok.

Table listing mills (Malmok) with columns for Pénz and Ár, listing various mills and their rates.

Iparvállalatok.

Table listing industrial companies (Iparvállalatok) with columns for Pénz and Ár, listing various companies and their rates.

Közlekedési vállalatok.

Table listing transportation companies (Közlekedési vállalatok) with columns for Pénz and Ár, listing various companies and their rates.

Sorsjegyek.

Table listing lottery tickets (Sorsjegyek) with columns for Pénz and Ár, listing various lottery types and their prices.

Pénzmemek és váltók.

Table listing money orders and exchange rates (Pénzmemek és váltók) with columns for Pénz and Ár, listing various types of financial instruments.

A budapesti terménnytőzsde.

A terményüzletben a szezonzeri hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar 39,—-45,— korona, vörös aprözemi 55,—-57,— korona, vörös erdélyi —,—-korona, vörös bánágrai —,—-korona, közepesemű 60,—-63,— korona, nagyszemű 67,—-70,— korona. Disznózsír: budapesti: 60,50-61,— korona, vidéki —,—-korona. Táblaszalonna: légszarított vidéki —,—-korona, városi 4 darabos 48,—-48,50. korona, 3 darabos 49,—-49,50 korona, füstölt —,—-korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 15,—-15,50 korona 120 darabos —,—-korona, 100 darabos 16,—-16,50 korona, 85 darabos 17,—-17,50 korona, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 14,25-14,60 korona, 100 darabos 15,25-15,50 korona, 85 darabos 16,25-16,50 korona. Szilvaiz: szlovéniai 18,25-18,50 korona, szerbiai 16,25-16,50 korona, azonnali való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsde ismét kedvezőbb a hangulat.

Déli tőzsde szilárd maradt.

Zárlat azonban Berlinre valamivel gyengébb.

Bécs, november 28. (Osztrák értékek zárlata) 4 1/2%-os aranyjáradék 115,20. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 140,25. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 99,25. Magyar keleti vasuti állami kötvény 117,50. Magyar leszámlító- és pénzváltóbank —,—. Rimamurányi vasut részvény 488,50. Magyar koronajáradék 90,70. 4 1/2%-os Magyar földteherm. kötvény 90,85. Magyar hitelbank részvény 671,—. Magyar nyereseményi kölcsön sorsjegy 167,—. Kassa-oderbergi vasuti részvény 349,—. Magyar kereskedelmi bank —,—. Magyar cukoripar —,—.

Bécs, november 28. (Osztrák értékek zárlata) 4 2/2%-os papírjáradék 98,05. 4 1/2%-os osztr. aranyjáradék 115,95. 1890-iki sorsjegy 134,30. Osztrák hitelsorsjegy 400,—. Angol-osztrák bank 273,—. Bécsi bankjegyzület 467,—. Osztrák-magyar bank 1692. Déli vasut 114,—. Dunagőzbajozási részvény 741,—. Dohányrészvény 284,—. Császári és királyi arany 11,38. Német bankváltók 117,70. 4 2/2%-os ezüst járadék 97,65. Osztrák koronajáradék 93,30. 1894-iki sorsjegy 209,—. Osztrák hitelintézet részvény 664,—. Unionbank 544,—. Osztrák Landerbank 409,—. Osztrák-magyar államvasut 662,25. Elbavölgyi vasut 468,—. Alpesi bányarészvény 456,—. 20 frank. arany 19,18. Londoni váltó 240,70. Bécsi Tramway Litt B. 239,—. Bécsi Tramway Litt A. 246,—. Lipót kohó 376,—. Az irányzat szilárd.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, november 28. (Tőzsde tudósítása) A tőzsde határozatlan szilárd iránnyal nyit meg. A szilárdaság a bányarészek százezreként való emelkedéséből indult ki, amelyek az volt az oka, hogy a készlettermelésben érdekeltek óz-szesz acémikvek tegnapi három évre szövetséges kötések a vastartók és félgártmányok eladására nézve. A készletmennyiség tegnap üléséről szóló jelentés is életénítő hatást gyakorolt. Bankok szintén élénkek. Vasutak mind szilárdak az amerikai kivételével. Járadékok jó keresletnek örvendtek, spanyolok gyengébbek. Később a helyi piac tovább emelkedett. Zárlat után belföldi befektetési piaci keresetek, ugyancsak magyar koronajáradék, amelynek árfolyama későbbre 91,20, decemberre 91 1/2-91 3/4. Utimpóznáz 4 1/2%. Magin-leszámlító kamatolt 4 1/2% szárazl.

Berlin, november 28. (Zárlat) 4 2/2%-os papírjáradék 97,75. 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék 98,75. Elbavölgyi vasut —,—. Magyar koronajáradék 91,25. Osztrák-magyar államvasut 141,90. Kassa-oderbergi vasut —,—. Bécsi váltóár 84,85. Magyar vasuti beruházási kölcsön 101,25. Alpesi bányarészvény —,—. Disconto-Commandit 179,46. Általános villamosági Edison 127,50. Gelsenkircheni 193,10. Laura-kohó 209,70. 4 2/2%-os osztrákjáradék 97,50. 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 98,80. Osztrák hitelsorsjegy 208,75. Déli vasut 26,75. Károly Lajos vasut —,—. Orosz bankjegy 216,35. 4 1/2%-os urosz kölcsön —,—. Török dohányrészvény —,—. Olasz járadék 95,—. Magyar hitelbank —,—. Dynamit Trust 150,—. Harpeni 138,25. Az irányzat gyengült.

Berlin, november 28. (A Budapesti Napló tudósítása) Esti forgalom. 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 98,80. Magyar koronajáradék 91,25. Osztrák hitelsorsjegy 208,80. Osztrák-magyar államvasut 141,75. Déli vasut 26,75. Eszacknyugati vasut —,—. Elbavölgyi vasut —,—. Orosz bankjegy készpénz —,—. Buschtienradt 255,00. Orosz bankjegy —,—. (Utimo) Lombard —,—.

Hamburg, november 28. (Zárlat) 4 2/2%-os ezüstjáradék 97,40. 1860. sorsjegy 136,25. Déli vasut 26,50. 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék 97,40. Osztrák hitelsorsjegy 208,50. Osztrák-magyar államvasut 141,75. Olasz járadék 94,60. 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 98,75. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, november 28. (A Budapesti Napló tudósítása) Frankfurt, november 28. (Esti forgalom) Osztrák hitelsorsjegy 208,60. Osztrák-magyar államvasut 141,90. Déli vasut 26,80. Osztrák aranyjáradék —,—. Olasz járadék —,—. Laura-kohó 207,75. Harpeni 178,90. Discont 176,60. Alpesi —,—. Bécsi bankjegyzület —,—. Az irányzat szilárd.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Csütörtök, 1900. november hó 29-én.
Burrian Károly mint vendég.

Carmen.

Opera 4 felv. Zenéjét szerette Bizet. Szövegét írták
Meilhac és Halévy L. Fordította Ábrányi Emil.

Személyek:

Don José	Burrian	Lilas Pastia Gonda
Escamillo	Takács	Carmen P. Bartolucci
Dancaire	Váradi	Micaela Rotter
Remendado	Kiss	Frasquita Berts M.
Zuniga	Kornai	Mercedes Payer M.
Morales	Mihályi	

Kezdeté 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. november hó 29-én.

Másodsor:

A s t a r.

Vigjáték 3 felvonásban. Iria Bahr Hermaan. Fordította Széllösi Zsigmond.

Személyek:

Ladinsér Lóna	Lánczi	Indra	Ujházi
Wisinger	Dezso	Rapacsek	Szigeti
Mártha	Ligeti	Zíper Cordelia	Rákosi
Margit	Mészáros	Flóra	Vicvári M.
Dr. Rohr	Náday	Span	Zilahy
Gr. Blowitz	Horváth	Gallus Péter	Egressy

Kezdeté 7 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. november hó 29-én.

Augot asszony lánya.

Vig opera 3 felvonásban. Szövegét írták Clairville, Siraudin és Koning. Fordította Vezári Ödön. Zenéjét szerette Charles Lecocq.

Személyek:

Augot Clairette	Szeyer	Calet	Kunosi
Lango	Margó	Buteux	Erdős
Pomponnet	Girtán	Vilmos	Sarlai
Ange Pitou	Palásthy	Louchard	Vidor
Larivaudière	Boross	Huszárast	Odry
Trénitz	Füredi	Amarantine	Láng

Kezdeté 7 1/2 óraker.

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Színház előadására kaphatók és előjegyezhetőek Bárd Ferenc és Testv. zeneműkereskedéseiben Kossuth Lajos-utca 4. sz. és Andrásy-ut 42. sz. a. valamint a New-York kávéházban. (Telefon.)

VIGSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. november hó 29-én.

Tartalékos férj.

Bohózát 3 felv. Írták Guthi Soma és Rákosi Viktor.

Személyek:

Bukovics	Gál	Derottya	Varsányi
Teréz	Nikó	Hölygag Tóni	Hegedűs
Timár Zoltán	Fenyvosi	Popovka	Szerényi
Éva	Lenkei	Ponty ur	Rónaszéki
Csillám Olivér	Góth	Fruzsina	Makróczyné
Prónesán	Vendrei	Oszkár	Gyöngyi

Kezdeté 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. november hó 29-én.

San-Toy.

Kínai daljáték 3 felvonásban. Írták Edward Morton. Harry Greenbank és Adrian Ross. Fordították Fái J. Béla és Makai Emil. Zenéjét szerz. Sidney Jones.

Személyek:

George Preston	Tollagi	Jung-Si	Rózsa G.
Poppy, leánya	Bárdi G.	Mi-Kui	Tallian
Bobbie, fia	Raskó	Szin	Nyiri C.
Dudley	Pedák	Pin-Szing	Vasvári
Yen-Ho	Németh	Szi-Kiang	Szécsi
San-Toy	Küry	Hu-Ju	Kaposi
Csu-Li	Kovács	Kínai császár	Ujvári
Benson	Szirmai	Szing-Hi	Szordahelyi

Kezdeté 7 óraker.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Csütörtök, 1900. november hó 29-én.

Spanyolország.

Iria Pekár Gyula.
Kezdeté 1/2 óraker.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. november hó 29-én.

Bernardo Montilla.

Dráma 3 felvonásban. Iria Edegaray. Spanyolból fordította Patthy Károly.

Kezdeté 7 óraker.

FOLIES CAPRICE.

Ma

Élőképek, bemutatja:

Margherita e Giuseppe di Gianotto
LEONÉ DUBAL

nemzetközi énekesnő.

Bohózatok:

„Die Hochstaplerin“.

A Knopfloch család,
és
Ügyvédek alkonya.

Cigányzene a nagyszerű

téli kertben.

BRACHFELD F.

cs. és kir. udvari szállító.

A rohamosan váltózó divat szükségessé teszi, hogy oly nagyterjedelmű áruközletek, mint a minők **Dorottya-utcai fő-üzletében** főlhalmozódjanak, olykor a szokott üzleti forgalmon kívül is eladásra kerüljenek.

Ezen okból egy **időleges fiók üzletet** nyitottam a **Kossuth Lajos-utcában 14. sz. alatt** (szemben a Nemzeti Kaszinóval), melyre bátorkodom a t. közönség b. figyelmét felhívni.

Ezen helyiségekben **nagyszabású karácsonyi eladást** rendezek és elismert jó minőségű **divat- és fehérenemű cikkeimet** rendkívül jutányos áron eladásra bocsátom.

A csakis f. évi december 31-éig érvényben maradó árak a Kossuth Lajos-utcai kirakataiban minden tárgyon láthatók.

BRACHFELD F.
cs. és kir. udvari szállító.

FŐ-ÜZLET: Dorottya-utca 7. szám.

FIÓK-ÜZLET: Kossuth Lajos-utca 14.

Nyitva éjjel 3 óráig. A legjobb magyar konyha Nyitva éjjel 3 óráig.

az Erdélyi Mintavendéglőben,

VI. Dalszínház-utca 8. (az Operaház mellett).

A NEW-YORK KÁVÉHÁZBAN

esténként
Sonterranban étterem **honvéd-zene.**

PUTZER pince-éttermeiben Deák-tér.

Ma és minden este Sényhy Pall a perzsa sah által kifizetett hegedűművész hangversenye. - Számos látogatásért esedézik

Putzer György vendéglős.

Diszes ingaórák

5 évi jótállás mellett

részletfizetésre

kaphatók

Polgár Kálmán

órá- és ékszer-üzletében

Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.

Vidékre árjegyzők bérmentve.

Legelőgansabb kivitelű és kifizető minőségű szalon-, ebédli-, háló-, leány- és uriszobai

B.U.T.O.R

nálunk meglepő nagy választékban, bámulatos olcsó alkalmi árakban kapható. Menyasszonyi kelengyéknel és vidéki rendeléseknél külön engedmény.

SZABÓ FERENC és Társa

butor-iparosok

Budapest, Kerepesi-ut 12. szám, a Sip-utca sarkán.

Somossy Mulató

(Nagyterés-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárnyitás 7-ker. Az előadás kezdete 8-ker.

Bámulatos mutatvány!

Csak néhány napig még!

Juno Salmo

a modern Orpheus.

S. A. MEDWEDEFF,

a legjobb orosz ének- és tánc közák-csoport.

Ugyint az összes kifizető művészek.

Szombat, 1900. december hó 1-én.

Fenomenális! Szenszáclós!

Először Budapestben!

Vendégjatek:

Fregoli, a csoda ember.

Fregoli, az ezermester.

Fregoli, a Varieté számok utánzója.

Fregoli, mint francia excentrikus énekesnő.

Fregoli, mint serpentin-táncosnő a la Fuller.

Fregoli, mint karmester.

Fregoli, az ő Fregoligraphjával.

Fregoli, 60 különböző nő- és férfi jellem-alakban.

N. B. Fregoli vendégjatekai alatt a nézőtér számosított aszkek mellett lesz szinkritva és a nagyérdemű közönség kényelmére a teliért kivételesen átteremtő lesz berendezve és becses használataira rendelkezésre bocsátatik. — Jegyek ezen igen értékes előadásokhoz kaphatók a Somossy-Mulatóban. Pénztári órák: reggel 9 óráig déli 1 óráig és délután 3 óráig az előadás végéig.

Helyárak:

I. em. páholy (4 asom) frt 15.— Földszinti számosított helyek:

II. em. páholy frt 8.—

Idegen páholy frt 1.—

em. és földz. I. sor frt 3.—

Ugyanaz II. sor frt 2.50

Ugyanaz III. em. I. sor frt 2.50

Ugyanaz II. em. II. sor frt 2.—

Erdélyi II. sor frt 2.—

Ugyanaz I. sor frt 2.—

Ugyanaz II. III. és IV. sor frt 1.50

Földszinti számosított helyek:

1-4. sor frt 3.—

5-8. sor frt 2.50

9-12. sor frt 2.—

13-18. sor frt 1.50

Földszinti, vagy teliért

belépő frt 1.—

Sürgős!!!

Mintán kizárólag magyar gyártmányú cipőket készítünk, kérem használja ércelmű verőim b. pártfogását. Minden időben vásárolt cipőért hat levi felelősséget vállalok. Kérem egy próbarendelést tenni, mely ha nem felel meg, azonnal nyilvánosán költségen megam, hogy saj át költségekben visszatértem.

szem és a pincz minden levonás nélkül visszaszám.

Férfi vízbőrlőp egy daraból ... 3.—

Férfi víz betétes cipő, erős kivitelben ... 3.50

Valódi borjúbőr fűzős cipő vízszon vagy flebbeléssel ... 3.50

Pozitív cipő orvosiakkal, dupla talppal ... 3.—

bagyarifelelő, háromsoros talppal ... 3.50

Oroszlák, fűzős, meleg béleléssel, elegáns ... 4.20

Valódi bagyarifelelő, egy daraból, vízhatlan háromsoros talppal, jótállás mellett ... 5.50

Erdélyi daróc (ballina) eszma, eszkőlőg bőrbőrrel, daróc-décsi béleléssel ... 7.—

Daróc-eszma bőrfűző, meleg kivitelben ... 3.50

Női szőnye v. borjúbőr cugos cipő, erős, meleg béleléssel ... 3.—

Pozitív női borjúbőrfelelő, erős kivitelben ... 3.50

Ellőlkös posztócipő, bárnybőrbebéleléssel, prémél szőnye ... 4.—

Mértéknel kérem, ha barisnyában a láb talpa egy papírra rajzolattik. Közben árjegyzőkkel több árú árúval, melyet ingyen és bérmentve küldök.

AGULÁR DÁVID fia BUDAPEST, Deák-tér 6. sz.

NEUMANN M.

Budapest, IV., Múzeum-körút 1. sz.

Városi és utazó bunda.

Gazdasági kabát szőnye-béleléssel.

Téli kabát.

Felöltők.

Havelok.

Ulster.

Raglan.

Férfi öltönyök.

Fiu- és gyermekruhák.

Külön osztály méret szerint, nagy választék angol, francia és hazai szövetekben.

Képes árjegyzők ingyen és bérmentve.

'Transsylvania'

Gyümölcs- és vetemény-conserv-gyár

DÉVA (Hunyad megye).

Ajánl: Befőttek, confit-
reket, (svájci módra készített
izeket, izeket, továbbá gom-
bát és babot vízben, sűrűn
befőtt paradicsom izet, bef-
fött erdélyi bormustotlino-
mártásnak stb.,

savanyu káposztát

erdélyi módon fűszerezve.
Tábla almát 5 kilós ládáikban.

Mintaraktár és elárúsióhely Budapesten:
Központi vásárcsarnok

68. sz. rekesz, a főbejárattól balra.
Reggel 7 órástól déli 1 óráig.

Telefon 38-14. **TEODOROVICS J.**

Budapesti vezérképviselők:

ANGYAL és ANTAL

Budapest, Dalszínház-utca 10.

Telefon 20-90.

Halló!

Nem szakad már a cipőtálp!

DURATOR

Állat a cipőtálp egyszerű bekenéssel
5-ször oly tartós és vízállatlan lesz.

Ára 1 és 2 korona. — Mindenütt kapható.

Füszérteljes: — Mindenütt kapható.

Duratorgyár Lipót-
körút 3.

HAZAI IPARTERMELŐK ISMERTETŐJE.

Ruházati ipar.

Legjobb egyenruhák,
legszébb diszálványok, leg-
előcsobb líberikák, valódi
olasz vivőzserók, Tiller Mór
és Társa cs. és kir. udvari
szállítóknál Budapest, IV.,
Váci-utca 35. szám.

**Szombathelyi magyar
pamutipar, Doctor Her-
mann S. Szombathely.**
Gyárt nyers, fohéított és
szines pamutárakat.

Első magyar pamut-telep-
zési balata hajítószij-gyár,
Levy James, Pozsony.
Elsőrendű szín-borsjakaj,
pamut- és kenderfelhúzó-
szijjak.

**Gyapjuszövő szövét-
kezet, Nagydesznőd.** Leg-
jobb halnaposító, láb-
pokrók, lábszöngy és
katonatarok gyártása.
Megrendelések a nagy-
desznőd gyapjuszövő-
kezeket áruházi raktárá-
hoz, Temesvári inté-
ződéssel.

**Wolfner Gyula és társa
gyapjuzzó Ujpesten.**

Gép ipar.

**Róok István Budapest,
IX., Soroksári-utca 24 és
Kelenföld.** Gőzgépek, gőz-
kazánok, szivattyúk, hűtők,
jéggépek, vízmű, gőzmalom,
gőztöltés, olajgyári- és bor-
szaki berendezések.

**Beschner A. M. és társa
és fia, m. kir. udvari mű-
és iparügyi tanácsos, Budapest,
VII., Kúli-utca 119.** Erőnter-
vények, diszálványok és
szoboröntvények.

**Sangerhauzen gép-
gyár magyarországi
gyártótelepe, Budapest,
Műúti Váci-utca 443.** Gyárt
az összes mezőgazdasági
iparok számára szükséges
gépeket, főleg cukorgyári
és szeszgyári berendezé-
sekhez.

Herceg testvérek rész- áruháza Pécs.

Uj! Uj! Uj!

„PLUTO“

Herceg-féle szabadalmaz-
tott árnyékszékbeételek
Elsőnyel: 1. Nékikülzi
a vizet és mégis tisztá. 2.
Nem fagyhat be. 3. Nem
tömöríthetik be. 4. A pü-
gödör vízzel való megtelése
si van zárva. 5. A falak
nem szenvednek a víz által.
6. Javítás évekig nem for-
dul elő. 7. Teljesen zár,
azért használható lég-
zám nincsen. 8. Teljesen
biztonságos (szaceláróval).
9. Könnyen szállítható. 10.
Disztes, szép kialakítás.
11. Ezen szerkezet min-
den más használatban
kíván árnyékszékéknél is
könnyen alkalmazható és el-
költözésnél szintén eltávo-
lítható.

**Kühne E. mezőgazdasági
gépgyára Mosonban. Pó-
raktár: Budapesten VI.,
Váci-körút 57/a. Hungaria-
—Drill” és mindennemű
gazdasági gépek.**

**Ganz és társa vasöntő
és gépgyár részvénytársá-
sága Budapest, ajánl: Gé-
peket kőszén vagy ércet
fejlesztésre; kereszteléseket
és kerekéket; köröntésű
hengereket és golyós zuo-
malomokat; Hengercékeket
és egész malomberendezé-
seket; Gépeket papír, far-
ost és cellulose gyártására;
Turbinákat; Gázmotoro-
kat; Friciók kapcsolókat
és dinamó méretekét.**

**Varrógépek, Korépkárok.
Az első magyar varrógé-
p részvénytársaságánál,
Budapest, X., Tiszvizi-
telep.**

**Soltenhoffer Frigyes
fiatai, Sopron.** Harangok,
vas haranglátnyak, tűz-
oltó felszerelések, kutak,
szivattyúk.

Hermann Feren- csé és családja.

Budapest, VII. Csányi-ú. 9.

**Miklóssy-féle acélmű-
gyár Pécs.** Gyárt me-
zőgazdasági, bányászati és
vasúti szerszámokat. Ár-
jegyzék kérendő.

Faipar.

**Aszpatinikósarfonók
szövetkezte,** mint az
„Országos központi hitel-
szövetkezet” tagja, készít
mindennemű kőszárú és
butor darabot, mint egy-
es kétfedeli női kar-kosarakat,
placi-kosarakat, lézi-bőrű-
ket, virágkosarakat, virág-
asztalokat, munka-kosarakat,
munka-állványokat és kazet-
tákat a legcsinosabb kivitel-
ben; továbbá keré-szekéket,
ülőkéket, zsolyikeket, padokat,
asztalokat és egész szobor-
berendezéseket bambusz-
gyermek, úti- és baba-
koscekat, papir-kosarakat
és utazóböröndöket. Nagy
választék. Árjegyzéket in-
gyen és berentesen.

Építő ipar.

**Benczúr testvérek ce-
mentgyára, Magyarországon
(Zemplén megye) készít
portland- és román ce-
mentet kitűnő minőség-
ben.**

**Neuschloss Károly és társa
és fia Budapest, VI., Andrássy-
út 19.** Gőzfűtőeszközök:
Budapest, Székes-Regöta,
Gerölye, Boda, Gyula,
Tapolcs. Püha- és kerényi-
fából fűrésztel anyagok.

**Neuschloss Ödön és társa
Marcel.** Parkétygyár, ács-
üzlet és építési vállalat,
Budapest, felső-raktár 10.
Állandó nagy készlet min-
denemű egyszerű és díz-
ses parketából és puha-
lapadatokból.

Papír ipar.

**Spiogel Vilmos és társa
papírgyára, Kis-
Szeben.** Készít minden
minőségű légerszártott és
merített csemaogó papírt,
szines- és egyold-
alt simított papírt és
papirlemezt.

**Kanitz E. és fia Budapest,
V., Vadász-utca 28.**
Üzleti könyvek, másoló-
könyvek, rajtombók és
iskola-üzetek.

**Első magyar acéltöltő, toll-
szár- és indító másolópapí-
gyár. Schuler József,
Budapest. Gyártótelep és iroda
VI., Dala-utca 26. sz. Gyárt
vegyi osztályában: Fény-
érzékeny negatív és pozitív
másolópapírt és vízszat-
tot. Szabadalmazott in-
dító- és szines másoló-
papírt. Rajzmásolópapírt
és olajlapokat. Fénymásoló-
latok aronva” eszközöket.
nek: egy 10 méter negatív
1 kor. 30 fill., pozitív
1 kor. 70 fill.**

**Kunyoss Vilmos és fia
Budapest, VI., Tere-körút
38.** Helygyémsztéző inté-
zet, zenomó, könyv-
és könyvmda, ellenőrzési és
menetgyépek, vsm-
és helypéncz bárcák tömeges
gyártása.

Bettöntőde.

**Első magyar bettöntő-
de részvénytársaság
Budapest. Deacswy-utca 32.
sz. Polytion dan raktárt
tart magyar, német, horvát,
szerb, román, cseh
és bolgár ékeztett könyv-
és címrakásokban. Közre-
tek, kizárások, különféle
ékeztetvények és egyéb
nyomdai felszerelvények.
Rézítés-gyártás. Mechanikai műhely. Gal-
vanizálás-tömböntés.
Olomár. Telefon 23-70.**

Agg és üvegipar.

**Első magyar chamotte és
agyárgyár, Deutch
Bertalan, Loson.** Tüzdálló
nyers agg, quarz és homok;
égetett tüzdálló,
quarz-, chamotte- és dynas-
tégák; algácsövek.

**Léderer Márton, Éiesd
(Bárm.) Tüzdálló (cha-
motte) tégla, disztóglák
piros és fehér, algácsövek,
gyári kemény tégla, fran-
ciza horvolyt tetőserép,
kitűnő máz.**

Kőbányai polgári sör- főző részvénytársá- ság vendéglője Buda- pesten, Kőbánya. Városi iroda: VIII., Népszínház- utca 22. sz.

Weisz Mór és Társa I. gyula cogané és likör- gyár, türkyői és palinka-fő- zője Gyula (Békés megye). Mindennemű gyümölcsből párolt szeszcs italok, cog- nac, szilvórium, likörök és umok.

Bőrpapir ipar.

**Wolfner Gyula és társa
bőrpapír Budapest. Gyár:
Ujpest. Iroda: VI., Károly-
körút 3. Ló-, jut-, gőspapír
és kipalók, talp-, blank-
bőr, hajtó-, varró- és
kötőszijak, hadfelszerelési
cikkek.**

Butor ipar.

**Thék Endre műbutor-
asztalos Budapest, VIII.,
Üllői-út 66. Saját és ide-
gen rajok alapján bár-
mily méretű megfelelő-
leg készít a világ bár-
mely fanecmből butoro-
kat a legcsinosabbmó-
don jótállás mellett.**

Tornatermek teljes berendezést és felszerelést vidékre is, elővált a leg- előnyösebbben Seifer An- tal partelep Budapest IV., Károly-utca 11. kőszállár 12. (Központi városihas épít- let). Árjegyzék kívánásra ingyen.

Reischer-féle szék- gyár Budapest, VIII. Baross-utca 135. Tele- fon 53-12. Nagy raktár és választék minden fajta ebédasztalokból a legúj- módi, legelőnyösebb kivitelű, bőrtetett, vasm- mal névelésű. Legjobb kivitel. Kizárólag saját gyártmány.

Feltűnést keltő!

Tea-szilvórium

(FINE FLEUR.)

A rumot teljesen pótolja **Hermann A.-féle tea-szilvóriumja** (Fine Flour), mely már mindenütt, sőt a legmagasabb körökben is kiváló finom zamatajánál és valódiságánál fogva közke-
veltségnek örvend, minthogy **jobb, jutányosabb és kiadóbb**, mint minden külföldről behozott rum.

Hermann A. horvátországi szilvórium csarnok
Budapest, Erzsébet-tér 18. G. szám.
Kéretlik a fenti védjegyre jól ügyelni.

ÉNZT

SORSJEGYEKRE
ÉS
ÉRTEKPAPIROKRA
(viszafizethető tel-
jesen szorint kisebb
részekben is) bár-
mily összegben inge-
n csema ad.

Kövary Armin
bank- és váltó-üzlete
osztályvezetője, Üllői-
út 17. k. Ferenček-tér 9.
Gróf Ujváry-palota.

A cigány jósno.

A kártyahúzás és a kártyavosztás művésze. Negre-
dó börtölt kiadás. Ára 1 kor.
Kapitány Károly Robert (Wo-
dianer 2. és Fia) könyvke-
reskedésében (Budapest,
Andrássy-út 21.) a pénz cse-
tes bekioldása vagy utavé-
tel mellett.

A ki jó sérvkötőt akar, forduljon bizalommal alantl céghez.

Ajánlja kizárólag saját gyártmá-
nyú sérvkötőt, haskötőt, egyre-
nastartóit, szempontókat, vála-
mint az összes betegápoláshoz
szükséges kötszereket. Kézi minden
testnek Orthopedikus kötszert, mála-
bát és kez-kezelő és csukló- és szá-
kba való kötszereket. Elrakom
arra, hogy számos éven át a külföl-
dön, kórházakban, mint sebészeti
kötészetet dolgoztam és csuklóm
a legelső károknál a legjobbnak bi-
zonyult. Sérvkötő-megrendelésnél ké-
rem a test körmérését és hogy jobb,
hál vagy kórosabb sérvkötőt szűkös-
sára. Agy eladás a fentől 6 frigig, test
eladás 5 frtól 10 frtig. Kizárólag
egyedül Braktár valódi francia és
angol gumai és habdíszek. Különbö-
ző kötszerek, dugók, szalagok és szal-
agok, tucats 120 frtól 2 frtig.
Párisi évszopony Saffel-Sponces, tetta
4 frtól 6 frtig, Possumum csuklóm,
csukló- és sérvkötők németből, tuc-
ats 120 fr. Megrendeléseket por-
tosan csema ad. A legnagyobb díszíté-
s mellett!

RADVANYI L.
sebészeti kötszer-gyáros
Budapest, VII. kor., Erzsébet-körút 36.

Minden azo egysseri beiktatas nonpareille betukbol 4 fill. Vastagabb betukbol 8 filler.

APRO HIRDETESEK

A hirdetesekre dijmentesen ad felvilagositast a kiadohivatal: Jozsef. kurtut 18. szam.

Levelbeli tudakozodasra ingyen adunk felvilagositast, csak a valaszra szukleges helyeget kell mellekelni. Tudakozodasoknak a hirdetes szamat a kiadohivattal mindig kozolni kell.

Hirdessen mindenki mindent.

Hirdessen mindenki mindent.

Hirdessen mindenki mindent.

Hirdessen mindenki mindent.

Olcson vasarolni mindent

Dragan eladni mindent

Alkalmazast kapni

Munkaerot talalni

Potom ponzen

Peldaul:

Ez a hirdetes csak 32 fillerbe kerul:

Ez 43 fillerbe:

Ez 44 fillerbe:

Ez 44 fillerbe:

Apró hirdetéseket... mindenki mindent.

Breuer névrek... mindenki mindent.

Engelmanna Mór... mindenki mindent.

Franka Pál... mindenki mindent.

Eckstein Bernát... mindenki mindent.

Fischer J. D... mindenki mindent.

Goldberger A. V... mindenki mindent.

Hasenstaedt és Vogler... mindenki mindent.

Jambrikovits... mindenki mindent.

Keszei Rudolf... mindenki mindent.

Mexel Antal... mindenki mindent.

Schwarz József... mindenki mindent.

Tenczer Gyula... mindenki mindent.

Sikráy Samu... mindenki mindent.

Kernberg Rozália... mindenki mindent.

Ir. J. Nagel Ottó... mindenki mindent.

Murem-kürt 2. sz... mindenki mindent.

Nemetsek A. J... mindenki mindent.

Rehoney Ilona... mindenki mindent.

Szántó Mór... mindenki mindent.

Seprényi V... mindenki mindent.

Toldi Lajos... mindenki mindent.

Zipser és Köng... mindenki mindent.

Benda József... mindenki mindent.

Blockner J... mindenki mindent.

Deutsch Miksaé... mindenki mindent.

Weltzenfeld Jakab... mindenki mindent.

Goldgruber Mór... mindenki mindent.

Kis Nagy!... mindenki mindent.

F. H. 26... mindenki mindent.

Komornát... mindenki mindent.

Női csizma... mindenki mindent.

Egy vidéki... mindenki mindent.

Keresetek... mindenki mindent.

Vadászatok... mindenki mindent.

Megvételre keresek... mindenki mindent.

Házmesteri... mindenki mindent.

KINÁLAT... mindenki mindent.

Ruha-varrónő... mindenki mindent.

Közporku... mindenki mindent.

Kitűnő szabónő... mindenki mindent.

Tanárjelölt... mindenki mindent.

Uj bor... mindenki mindent.

Kitűnő szabónő... mindenki mindent.

Pénzkölcsönt... mindenki mindent.

Ebédkosztot... mindenki mindent.

Jobb úri... mindenki mindent.

Jogász... mindenki mindent.

Helyi ismerettel... mindenki mindent.

Kereskedelmi tanfolyam... mindenki mindent.

KERESLET... mindenki mindent.

Kereskedelmi tanfolyam... mindenki mindent.

Kereskedelmi tanfolyam... mindenki mindent.

Kereskedelmi tanfolyam... mindenki mindent.

Kereskedelmi tanfolyam... mindenki mindent.

Kereskedelmi tanfolyam... mindenki mindent.

Kereskedelmi tanfolyam... mindenki mindent.

Kereskedelmi tanfolyam... mindenki mindent.

Kereskedelmi tanfolyam... mindenki mindent.

Kereskedelmi tanfolyam... mindenki mindent.

Copyling Office... mindenki mindent.

Tanítónőielőlt... mindenki mindent.

Fehérnemű... mindenki mindent.

Okmányszerző... mindenki mindent.

Butor... mindenki mindent.

Viékre... mindenki mindent.

Kiadó szoba... mindenki mindent.

Lovassági tiszt... mindenki mindent.

Élőházi kisipest... mindenki mindent.

Falkkamérés... mindenki mindent.

Kályhamester... mindenki mindent.

Középiszkolai... mindenki mindent.

Atalított érteitem... mindenki mindent.

5 kilos postacsomagok... mindenki mindent.

Kitűnő szabónő... mindenki mindent.

Kiadó szoba... mindenki mindent.

Két darab... mindenki mindent.

Karácsonyra... mindenki mindent.

Pesti művelt társalgó... mindenki mindent.

Rövid zongora... mindenki mindent.

Egészen új... mindenki mindent.

Angol agár... mindenki mindent.

Valódi torontali... mindenki mindent.

Szépén... mindenki mindent.

Harisnyák... mindenki mindent.

Borsodmegyében... mindenki mindent.

Finom tetőserép... mindenki mindent.

180 centiméter hosszú... mindenki mindent.

Szabadalmakat... mindenki mindent.

Értékesítő... mindenki mindent.

Vállalat... mindenki mindent.

Bpest, Erzsébet-kört 17... mindenki mindent.

Hölgyeim!... mindenki mindent.

Nem csodálom... mindenki mindent.

Csillag Anna... mindenki mindent.

Csillag Anna assz... mindenki mindent.

Csillag Anna assz... mindenki mindent.

Csillag Anna assz... mindenki mindent.

Csillag Anna assz... mindenki mindent.

Csillag Anna assz... mindenki mindent.

Csillag Anna assz... mindenki mindent.

Csillag Anna assz... mindenki mindent.

Csillag Anna assz... mindenki mindent.

Csillag Anna assz... mindenki mindent.

Csillag Anna assz... mindenki mindent.

Csillag Anna assz... mindenki mindent.

Csillag Anna assz... mindenki mindent.

Csillag Anna assz... mindenki mindent.

Csillag Anna assz... mindenki mindent.

Csillag Anna assz... mindenki mindent.

Csillag Anna assz... mindenki mindent.

En Csillag Anna... mindenki mindent.

Téli kabátok... mindenki mindent.

Rothberger Jakab... mindenki mindent.

Rothberger Jakab... mindenki mindent.

Rothberger Jakab... mindenki mindent.

Rothberger Jakab... mindenki mindent.

Rothberger Jakab... mindenki mindent.

Rothberger Jakab... mindenki mindent.

Részletfizetésre... mindenki mindent.

butorokat... mindenki mindent.

Gömöri és Tea... mindenki mindent.

EMPIRE... mindenki mindent.

IROGEP... mindenki mindent.

Fairbanks... mindenki mindent.

VALÓ... mindenki mindent.

di francia különlegesség... mindenki mindent.

di francia különlegesség... mindenki mindent.

di francia különlegesség... mindenki mindent.

di francia különlegesség... mindenki mindent.

di francia különlegesség... mindenki mindent.

di francia különlegesség... mindenki mindent.

di francia különlegesség... mindenki mindent.

di francia különlegesség... mindenki mindent.

di francia különlegesség... mindenki mindent.

di francia különlegesség... mindenki mindent.

di francia különlegesség... mindenki mindent.

di francia különlegesség... mindenki mindent.

di francia különlegesség... mindenki mindent.

di francia különlegesség... mindenki mindent.

di francia különlegesség... mindenki mindent.

Köznepsztyaly... mindenki mindent.

Őszi menessioff... mindenki mindent.

Téli kabátok... mindenki mindent.

Rothberger Jakab... mindenki mindent.

Rothberger Jakab... mindenki mindent.

Rothberger Jakab... mindenki mindent.

Rothberger Jakab... mindenki mindent.

Rothberger Jakab... mindenki mindent.

Részletfizetésre... mindenki mindent.

butorokat... mindenki mindent.

Gömöri és Tea... mindenki mindent.

EMPIRE... mindenki mindent.

IROGEP... mindenki mindent.

Fairbanks... mindenki mindent.

VALÓ... mindenki mindent.

di francia különlegesség... mindenki mindent.

di francia különlegesség... mindenki mindent.

di francia különlegesség... mindenki mindent.

di francia különlegesség... mindenki mindent.

di francia különlegesség... mindenki mindent.

di francia különlegesség... mindenki mindent.

di francia különlegesség... mindenki mindent.

di francia különlegesség... mindenki mindent.

di francia különlegesség... mindenki mindent.

di francia különlegesség... mindenki mindent.

di francia különlegesség... mindenki mindent.

di francia különlegesség... mindenki mindent.

di francia különlegesség... mindenki mindent.

di francia különlegesség... mindenki mindent.

di francia különlegesség... mindenki mindent.

180 centiméter hosszú óriási Loreley-hajammal, a magam találmányom...

Őszi menessioff... Téli kabátok... Rothberger Jakab...

Téli kabátok... Rothberger Jakab... Használt ruhák...

Részletfizetésre... butorokat...

Gömöri és Tea... EMPIRE...

IROGEP... Fairbanks...

VALÓ... di francia különlegesség...

di francia különlegesség... di francia különlegesség...

di francia különlegesség... di francia különlegesség...

di francia különlegesség... di francia különlegesség...

di francia különlegesség... di francia különlegesség...

di francia különlegesség... di francia különlegesség...

di francia különlegesség... di francia különlegesség...

di francia különlegesség... di francia különlegesség...

di francia különlegesség... di francia különlegesség...

di francia különlegesség... di francia különlegesség...

Vertical text on the left side of the page, including 'Hirdessen mindenki mindent' and 'Olcson vásárolni mindent'.

Vertical text in the second column, including 'Apró hirdetéseket', 'Breuer névrek', 'Engelmanna Mór', etc.

Vertical text in the third column, including 'Komornát', 'Női csizma', 'Egy vidéki', etc.

Vertical text in the fourth column, including 'Copyling Office', 'Tanítónőielőlt', 'Fehérnemű', etc.

Vertical text in the fifth column, including 'Angol agár', 'Valódi torontali', 'Szépén', etc.

Vertical text in the sixth column, including 'En Csillag Anna', 'Téli kabátok', 'Rothberger Jakab', etc.

Vertical text in the seventh column, including 'Köznepsztyaly', 'Őszi menessioff', 'Téli kabátok', etc.